

Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

И з в е ш т а ј
за состојбите во капитално финансираното пензиско
осигурување во 2009 година

Скопје, март 2010 година

Содржина

Вовед

1. Структура на капитално финансираното пензиско осигурување

- 1.1 Опис на пензискиот систем во Република Македонија
- 1.2 Улогата на капитално финансираното пензиско осигурување во пензискиот систем
- 1.3 Институционална инфраструктура на капитално финансираното пензиско осигурување

2. Податоци за финансиското работење на пензиските друштва

3. Информации за задолжителните пензиски фондови

- 3.1 Членство во задолжителните пензиски фондови
- 3.2 Премин меѓу задолжителните пензиски фондови
- 3.3 Придонеси во задолжителните пензиски фондови
- 3.4 Инвестирање и структура на портфолиото на задолжителните пензиски фондови
- 3.5 Нето средства, сметководствена единица и стапка на принос на задолжителните пензиски фондови
- 3.6 Надоместоци кај задолжителните пензиски фондови
- 3.7 Исплата на пензии од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување

4. **Информации за доброволните пензиски фондови**
 - 4.1 **Членство во доброволните пензиски фондови**
 - 4.2 **Премин од еден во друг доброволен пензиски фонд**
 - 4.3 **Придонеси во доброволните пензиски фондови**
 - 4.4 **Инвестирање и структура на портфолиото на доброволните пензиски фондови**
 - 4.5 **Нето средства, сметководствена единица и стапка на принос на доброволните пензиски фондови**
 - 4.6 **Надоместоци кај доброволните пензиски фондови**
 - 4.7 **Исплата на пензиски надоместоци од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување**
5. **Маркетинг и агенти на пензиските друштва**
6. **Почитување на законските и подзаконските акти**
7. **Краток преглед на светските состојби и трендови во капитално финансираното пензиско осигурување**
8. **Резиме за 2009 година и планирани активности во 2010 година**
 - 8.1 **Резиме за 2009 година**
 - 8.2 **Планирани активности во 2010 година**

Прилог - Статистички податоци

Вовед

Ова е четврт годишен извештај за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување. Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Агенцијата за супервизија на капитално финансираното пензиско осигурување - МАПАС има обврска еднаш годишно да изготви и објави извештај за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување во Република Македонија. Извештајот се изработува во Секторот за истражување во МАПАС. Тој содржи појаснувања на карактеристиките на капитално финансираното пензиско осигурување, податоци за капитално финансираното пензиско осигурување, оценка на извршувањето на прописите во областа на капитално финансирано пензиско осигурување и други податоци од значење за ова осигурување. Во овој извештај, кој се однесува на 2009 година, детално се опишани состојбите во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување (т.н. втор столб), кое постои повеќе од 4 години и во доброволното капитално финансирано пензиско осигурување (т.н. трет столб), кое е во почетна фаза од неговото функционирање.

Зачленувањето на членови во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување продолжи на редовна основа во текот на 2009 година и бројот на членови достигна бројка од над 237.000 членови. Тековно се вршеше инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови, чиј износ достигна големина од приближно 9 милијарди денари (или над 140 милиони евра). Инвестициското портфолио на задолжителните пензиски фондови се состои од домашни државни хартии од вредност, депозити и акции, со мал дел инвестиции во странство. На крајот на 2009 година, како резултат работењето на задолжителните пензиски фондови во периодот од претходните три години (2007 – 2009) беше остварен просечен принос на задолжителните пензиски фондови од околу 3,9%, сведен на годишно ниво.

Во втората половина на 2009 година профункционира и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување. До крајот на 2009 година во ова осигурување се зачленија над 1600 членови (како индивидуални членови или како учесници во професионални пензиски шеми). Инвестициското

портфолио на доброволните пензиски фондови е слично по структура како и портфолиото на задолжителните пензиски фондови (домашни државни хартии од вредност, депозити и акции), што се должи на фактот што третиот столб е сеуште во иницијална фаза на неговото функционирање. На крајот на 2009 година средствата на доброволните пензиски фондови изнесува приближно 6 милиони денари (или околу 95 илјади евра). Согласно со закон, за доброволни пензиски фондови кои работат помалку од 12 месеци, принос не се пресметува и не се објавува.

Светската економска криза имаше свое влијание и врз македонските пензиски фондови, но во текот на минатата година пензиските фондови, и кај нас и во светот, бележат тренд на опоравување од загубите. Мора да се истакне дека природата на пензиските фондови е многу долгорочна, па така треба и да се ценат нивните перформанси. Во секој случај континуирано мора да се следат состојбите во нив и да се преземаат мерки за нивно унапредување, со цел заштита на интересите на членовите.

1. Структура на капитално финансираното пензиско осигурување

1.1 Опис на пензискиот систем во Република Македонија

Македонскиот пензиски систем е дел од социјалното осигурување на Република Македонија и ја има следната структура:

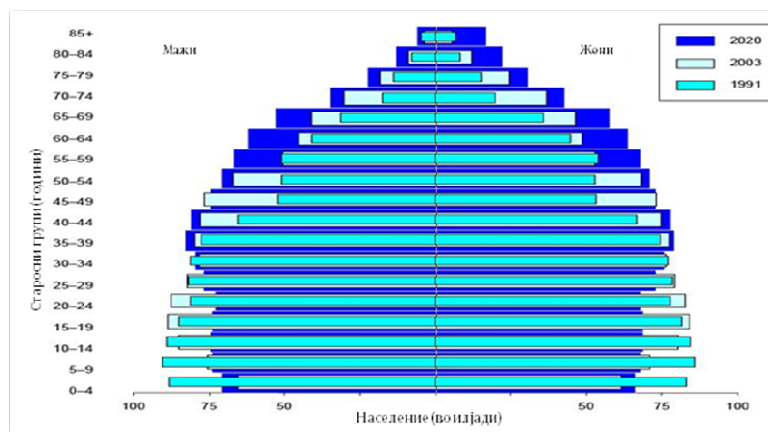
- Осигурување врз основа на генерациска солидарност (т.н. прв столб)
- Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (т.н. втор столб)
- Доброволно капитално финансирано пензиско осигурување (т.н. трет столб)

Оваа структура е резултат на темелната реформа на пензискиот систем, која беше подготвувана повеќе години, а законски е воспоставена во 2000 година. Имено, постојат три закони и поголем број подзаконски акти кои го уредуваат пензискиот систем. Тоа се Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија” бр. 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/00, 96/00, , 50/01, 85/03, 50/04, 4/05, 101/05, 70/06, 153/07, 152/08, 161/08 и 81/09), Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија” бр. 29/02, 85/03, 40/04, 113/05, 29/07, 88/08 и 48/09 и 81/09), Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија” бр.7/08) и подзаконските акти кои ја доразработуваат соодветната област.

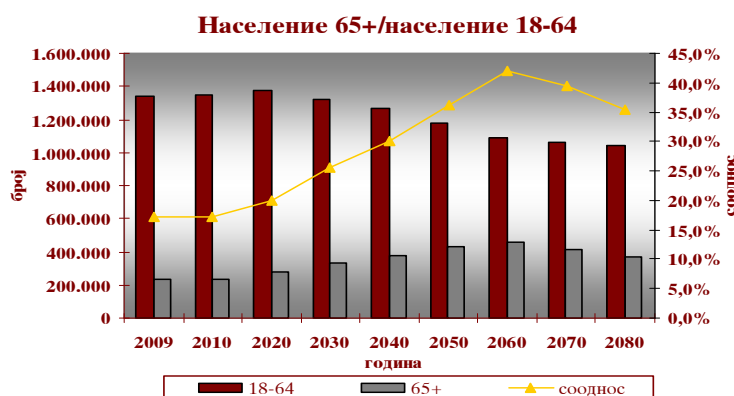
Пензискиот систем во Република Македонија има историја на долгогодишно постоење и голема опфатеност на работната сила. Социоекономските промени во Република Македонија на почетокот на 90-тите години имаа влијание врз пензискиот систем, кој се соочи со финансиски потешкотии во своето работење. Неповолните движења во стопанството влијаеја на намалување на бројот на активните осигуреници, од една страна, и зголемување на бројот на пензионерите, од друга страна. Дополнително, влијанието на демографскиот фактор врз пензискиот систем, изразено преку стареењето на населението се повеќе се чувствува. Имено, луѓето живеат се подолго заради подобрите услови за живот и подобрите здравствени услуги, а едновремено се намалува бројот на новороденчиња т.е. млади лица. Оттаму, ваквите демографски движења предизвикуваат се поголемо учество на старите лица во вкупното население.

Еден приказ за стареењето на населението е преку т.н. пирамиди на населението. Прикажаните пирамиди на населението ја илустрираат промената на структурата на населението од година во година (1991, 2003 и проекции за 2020

година)¹. Од прикажаните проекции може да се забележи дека младото население во Република Македонија во 2020 година ќе се намали во споредба со 1991 година, додека старото население во истиот период бележи пораст.

Исто така и проекциите на Актуарската единица на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија покажуваат дека овој тренд ќе продолжи и во иднина. Индикатор за стареењето на населението е соодносот на старото население (на возраст над 65 години) со работоспособното население (на возраст од 18 до 65 години). На следниот графикон² прикажан е бројот на овие две групи население и соодносот меѓу нив.

Може да се забележи дека се очекува соодносот на овие две групи население да порасне од 17,1% во 2008 година на 42,4% во 2062 година и да опаѓа

¹Извор: Светска здравствена организација – Регионална канцеларија за Европа (2005) и Обединети Нации (2005)

²Извор: ФПИОМ-Извештај за пензискиот систем во Република Македонија со актуарски проекции-2008 година

до 35,5% во 2080 година. Тоа значи дека на долг рок околу една третина од населението над 18 години ќе биде старо население.

Ваквите демографски движења во пензискиот систем предизвикуваат појава на зголемен број на пензионери и подолготрајно користење на пензијата. Актуарските проекции изработени при подготовката на реформата на пензискиот систем покажаа дека може да се очекува овие фактори да имаат големо негативно влијание врз солвентноста на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија на долг рок, односно без реформи системот би функционираше со дефицит кој брзо и значително ќе се зголемува. Со цел пресретнување на овие очекувани состојби беше спроведена темелна реформа на пензиското и инвалидското осигурување во нашата држава со која се вовеле трестолбен пензиски систем, со комбиниран начин на финансирање и диверсификација на демографските и економските ризици, со цел обезбедување сигурна пензија за сегашните и идни генерации пензионери и долгорочна финансиска стабилност на пензискиот систем.

Првиот столб се финансира на тековна основа (PAYG), што значи дека со придонесите од постојните осигуреници се исплаќаат пензиите на сегашните пензионери. Овој столб функционира на принцип на т.н. дефинирани пензии односно преку него се обезбедуваат пензии според однапред утврдена формула за пресметка на пензијата. Од првиот столб се исплаќа дел од старосната пензија, инвалидска пензија, семејна пензија, како и најнизок износ на пензија. Вториот и третиот столб се новина во системот и значат воспоставување на капитално финансирано пензиско осигурување во кое се врши капитализација на уплатените придонеси на име и за сметка на членот. Овие два столба функционираат на принцип на т.н. дефинирани придонеси, односно кај нив однапред е определено нивото на придонес кој се уплаќа додека, пензијата се утврдува отпосле, зависно од акумулираниот износ. Од вториот столб се исплаќа дел од старосна пензија. Од третиот столб се обезбедува заштита од старост, инвалидност и смрт.

Со реформата на пензискиот систем и воспоставувањето на повеќеслоен пензиски систем како комбиниран систем од јавно, тековно финансирано и приватно, капитално финансирано пензиско осигурување во Република Македонија, се очекува да се обезбеди долгорочна стабилност на системот и сигурност во остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување преку остварување долгорочни придобивки за индивидуалните лица кои учествуваат во пензискиот систем, за самиот пензиски систем, како и дополнителни ефекти врз економијата. Имено, од аспект на индивидуалните лица се обезбедува поголема сигурноста во остварувањето на пензијата која ќе се финансира од повеќе извори со што се врши поделба на ризиците. Едновремено со реформата се постигнува поголема транспарентност и

информираност на членовите на пензиските фондови. Со реформата се очекува воспоставување солвентен пензиски систем, како и зголемување на заштедите и поттикнување на инвестирањето на населението и поттик на економскиот раст.

1.2 Улогата на капитално финансираното пензиско осигурување во пензискиот систем

Капитално финансираното пензиско осигурување радикално се разликува од претходно постоечкото тековно финансирано пензиско осигурување во однос на третманот и евиденцијата на уплатените придонеси и во поглед на утврдување и исплатата на пензијата. Во ова осигурување секој член има индивидуална сметка на која се евидентираат неговите средства и се обезбедува тесна поврзаност и зависност помеѓу обемот на платените придонеси и идните пензии што ќе ги остварува секое лице. Овој начин на осигурување е заснован врз принцип на акумулирање на средства од придонеси на индивидуални сметки, кои средства понатаму се инвестираат и остварениот принос од инвестициите, намален за трошоците на работењето на системот, во целост се додава на средствата акумулирани на индивидуалните сметки. Идната пензија зависи од акумулираните средства на индивидуалната сметка и од очекуваното траење на животот при пензионирање, односно очекуваниот период на користење на пензијата.

Значајно е да се истакне дека ова пензиско штедење е долгорочно штедење, во чиј тек се случува постепено, но континуирано зголемување на заштедите, поради што на почетокот, додека осигуреникот е млад заштедите се мали, но во иднина, кога осигуреникот ќе ја достигне возраста на пензионирање, заштедите стануваат значително поголеми.

Карактеристично за ова осигурување е што средствата во него се приватно и конкурентно управувани, така што уплатените придонеси се инвестираат од страна на специјализирани лиценцирани пензиски друштва кои управуваат со пензиски фондови. На овој начин се обезбедува економските цели да ја одредат инвестициската стратегија, создавајќи можност за максимизирање на целокупниот принос во интерес на членовите. Диверсификацијата на ризиците на инвестициите (вклучувајќи и меѓународна диверсификација) е една од поважните карактеристики на овој систем.

Понатаму, важно обележје на капитално финансираното пензиско осигурување е правото на личен избор и иницијатива на индивидуалното лице. На сите вработени пред 1 јануари 2003 година им беше дадена можност да одлучат дали ќе се вклучат во вториот столб на пензискиот систем и да одберат во кој задолжителен пензиски фонд сакаат да членуваат, додека сите

нововработени имаат можност да одберат задолжителен пензиски фонд по сопствен избор. Исто така, во доброволните пензиски фондови членството е по сопствен избор на индивидуалното лице или преку учество во професионална пензиска шема, финансирана од страна на работодавач или здружение на граѓани.

Портабилноста (преносливоста) на средствата е исто така значајно право во систем на капитално финансирано пензиско осигурување. Сите членови на задолжителен или доброволен пензиски фонд имаат право на премин од еден во друг пензиски фонд при што се пренесуваат и нивните заштедени средства. И во случај на учество во професионална пензиска шема, лицето има право при премин кај друг осигурител да ги пренесе заштедените средства или во друга професионална пензиска шема или на доброволна индивидуална сметка.

Капитално финансираното пензиско осигурување обезбедува висок степен на транспарентност, што претставува една од неговите најважни карактеристики и корисна новина во пензискиот систем. Друштвата имаат законска обврска, редовно да ги информираат во писмена форма членовите на пензискиот фонд за состојбата на средствата на нивните индивидуални сметки, за датумите на уплата на придонесите и на преносот на средствата за членот во текот на односниот период, за наплатените надоместоци, за претворањето на придонесите и пренесените средства во сметководствени единици и салдото на индивидуалната сметка. Најмалку еднаш годишно, друштвата им доставуваат на членовите податоци за вредноста и учеството на средствата на пензискиот фонд инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи и податоци за издавачите, и податоци за трансакционите провизии. Друштвата исто така, еднаш годишно, објавуваат информативен проспект кој содржи податоци во врска со фондот и друштвото, кои меѓу другото содржат податоци за надзорниот и управниот одбор на друштвото, основни принципи на инвестирање, надоместоци кои ги се наплатуваат, инвестиции, нето средства на пензискиот фонд, остварен принос, итн.

1.3 Институционална инфраструктура на капитално финансираното пензиско осигурување

Институции кои учествуваат во реформираниот пензиски систем се:

- *Министерство за труд и социјална политика* - надлежно за креирање и водење на политиката на пензиското и инвалидското осигурување и вршење надзор во спроведувањето на законитоста на ова осигурување.

- *Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС)* - регулаторно и супервизорско тело кое ги штити интересите на членовите на пензиските фондови, ја јакне свеста на јавноста за карактеристиките на ова осигурување и го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. За својата работа одговара пред Владата на Република Македонија. МАПАС наплатува надоместок од пензиските друштва, пресметан како процент од придонесите уплатени во пензиските фондови. За 2009 година овој процент изнесуваше 1%.
- *Пензиско друштво* – акционерско друштво основано од финансиски институции со голем капитал и искуство, чија единствена дејност е управување со средствата на пензиските фондови. Во реформиранитот пензиски систем има можност за основање на три вида на друштва:
 - *Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови*
 - *Друштво за управување со доброволни пензиски фондови*
 - *Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови*
- *Чувар на средствата на пензиски фонд* – безбедно ги чува средствата на пензискиот фонд на посебна сметка, издвоени од средствата на друштвото.
- *Фонд на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (ФПИОМ) и Управа за јавни приходи (УЈП)* – УЈП врши централизирана наплата на придонесите, додека Фондот на ПИОМ врши распределба на задолжителните придонеси и соодветните податоци за членовите во избраните задолжителни пензиски фондови (за доброволните пензиски фондови нема централизирана наплата на придонесите). Фондот на ПИОМ наплатува надоместок од пензиските друштва, пресметан како процент од придонесите уплатени во задолжителните пензиски фондови. За 2009 година овој процент изнесуваше 0,5%.

Пензиско друштво е акционерско друштво, кое се основа и работи согласно Законот за трговски друштва и Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување или Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување. Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови се основа и управува само со задолжителни пензиски фондови, друштво за управување со доброволни пензиски фондови се основа и управува само со доброволни пензиски фондови, а друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови се основа и управува со задолжителни и со доброволни пензиски фондови. Единствена дејност на пензиското друштво е управување со пензиски фондови, нивно претставување пред трети лица и активности кои директно произлегуваат од вршењето на работата на управување со пензиски фондови.

Пензиски фонд (задолжителен или доброволен) претставува отворен инвестициски фонд, што се основа и работи согласно со Законот за инвестициски фондови доколку со Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување или Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување поинаку не е уредено. Задолжителниот пензиски фонд го сочинуваат средствата од придонесите на членовите на тој фонд, намалени за наплатените надоместоци, и приносите од инвестираните придонеси. Доброволниот пензиски фонд го сочинуваат средствата од доброволните придонеси уплатени во име и за сметка на членовите на тој фонд, намалени за наплатените надоместоци, и приносите од инвестираните придонеси. Сопственици на пензискиот фонд се неговите членови, а нивните поединечни сопственички права се определени од износот на средствата на нивните сметки. Средствата на пензискиот фонд не можат да бидат предмет на побарувања, ниту врз тие средства може да биде спроведено извршување од страна на, или од името на доверителите на пензиското друштво кое управува со тој пензиски фонд.

Во почетниот период од функционирање на капитално финансираното пензиско осигурување друштвото, може да основа и да управува само со еден пензиски фонд, задолжителен или доброволен, односно доколку се работи за друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови само со еден задолжителен и со еден доброволен пензиски фонд. Ова ограничување е предвидено само во почетната фаза од заживувањето на системот, а во подоцнежниот период, ако има услови за тоа, во зависност од развиеноста на финансискиот пазар и познавањата и свеста на членовите за избор и учество во поголем број видови на пензиски фондови, ќе се овозможи создавање на зголемен број и на различни видови на пензиски фондови.

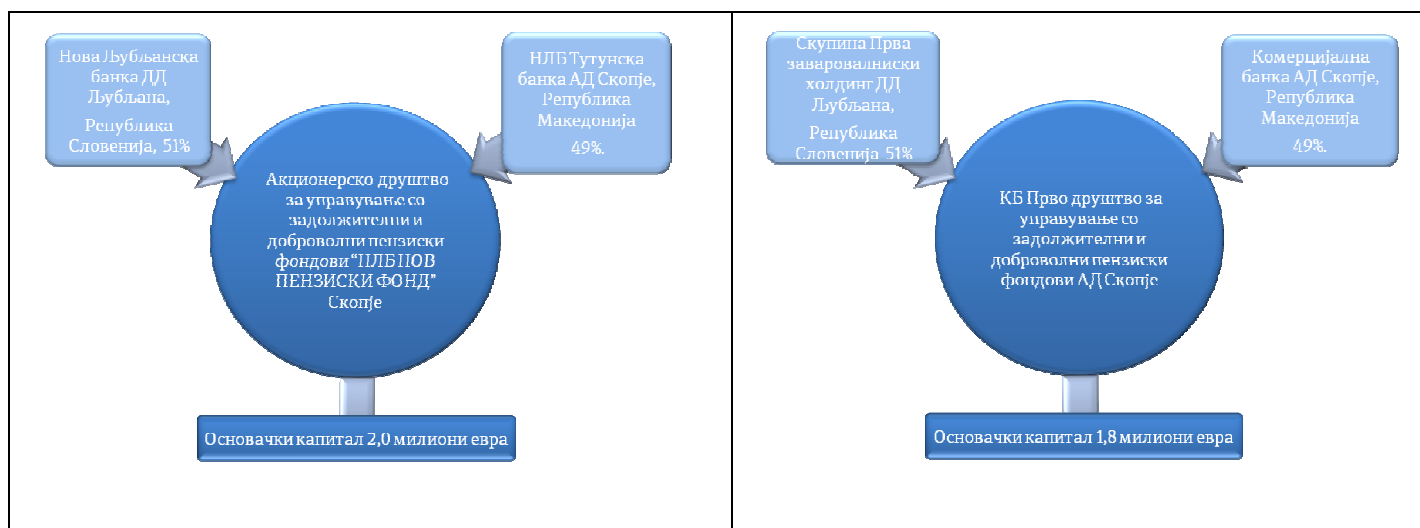
На почетокот поради големината на финансискиот сектор и големината на очекуваниот број на членови во новиот пензиски систем на Република Македонија бројот на учесниците на пензискиот пазар беше ограничен и МАПАС издаде дозволи за основање на само две друштва по пат на меѓународен јавен тендер. Но, во 2008 година, следејќи го развојот на пензискиот пазар и пазарот на капитал беше оценето дека се создадени услови за влез на нови пензиски друштва. Со цел намалување на трошоците на системот и зголемување на очекуваните пензии на членовите, се оцени дека треба конкуренцијата во пензискиот пазар да се поттикне на повисоко ниво, преку овозможување на влез на нови друштва, покрај постојните две избрани на тендер. Едновремено, во корелација со почетокот на доброволното пензиско осигурување, се овозможи создавање на нови пензиски друштва кои ќе управуваат и со задолжителни и со доброволни пензиски фондови. Во 2005 година беа доделени две дозволи и беа основани две друштва за управување со пензиски фондови, а во 2009 година МАПАС, на постојните две друштва за управување со задолжителни пензиски

фондови, им издаде дозволи за вршење на дејност управување со доброволен пензиски фонд и одобренија за управување со доброволен пензиски фонди.

Оттаму, моментално во Република Македонија постојат две пензиски друштва кои управуваат со по еден задолжителен и со по еден доброволен пензиски фонд и тоа:

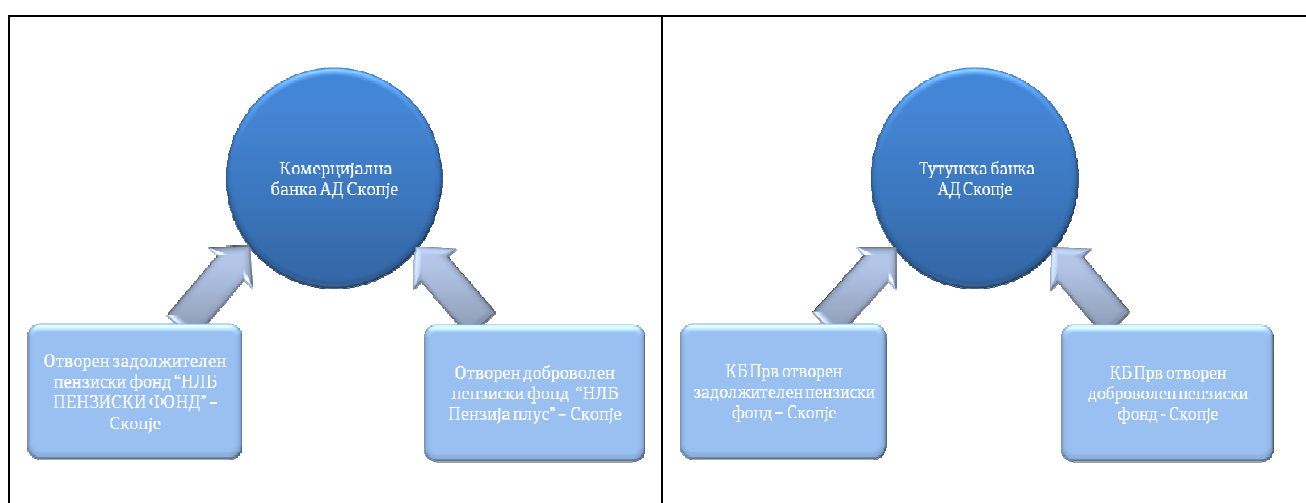

Двете пензиски друштва имаат комбинација на домашни (49% учество) и странски (51% учество) акционери, како што е прижано на следниот график.

Средствата на пензискиот фонд се целосно одвоени од средствата на друштвото кое управува со тој фонд и се чуваат кај банка-чувар на имот. Оваа сегрегација на средствата е од исклучителна важност со цел да се постигне висок степен на сигурност на средствата и дополнителна контрола на трансакциите со

средствата на пензискиот фонд. Во почетните неколку години, како преодно решение, чувар на имот за задолжителните пензиски фондови беше Народната банка на Република Македонија. Со стапување во сила на системското решение од законот, во текот на месец октомври и ноември 2009 година двете друштва кои управуваат со задолжителни пензиски фондови успешно го завршија процесот на пренос на функцијата чувар на имот на задолжителните пензиски фондови со кои управуваат, од Народната банка на Република Македонија во избраните деловни банки. Сега, и за задолжителните и за доброволните пензиски фондови, функцијата чувар на имот ја вршат деловни банки кои ги исполнуваат законските услови и со кои друштвото има склучено договори за чување на имотот на пензиските фондови.

Во следната табела е даден преглед на надоместоците кои ги наплаќаат чуварите на имот од пензиските друштва за чување на имотот на задолжителните и доброволните пензиски фондови. Надоместоците се пресметуваат како процент од средствата на пензиските фондови.

За задолжителни пензиски фондови		За вредност на средствата
НЛБ Тутунска банка АД Скопје, како чувар на имот на „КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд“	0,074%	до 100 милиони евра
	0,069%	над 100 милиони евра до 200 милиони евра
	0,064%	над 200 милиони евра до 300 милиони евра
	0,060%	над 300 милиони евра до 400 милиони евра
	0,054%	над 400 милиони евра до 500 милиони евра
	0,050%	над 500 милиони евра до 600 милиони евра
	0,048%	над 600 милиони евра

Комерцијална банка АД Скопје, како чувар на имот на „Отворен задолжителен пензиски фонд НЛБ ПЕНЗИСКИ ФОНД“	0,084%	до 100 милиони евра
	0,079%	над 100 милиони евра до 200 милиони евра
	0,074%	над 200 милиони евра до 300 милиони евра
	0,070%	над 300 милиони евра до 400 милиони евра
	0,064%	над 400 милиони евра до 500 милиони евра
	0,060%	над 500 милиони евра до 600 милиони евра
	0,058%	над 600 милиони евра
За доброволни пензиски фондови		За вредност на средствата
НЛБ Тутунска банка АД Скопје, како чувар на имот на „КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд- Скопје“	0,25%	вредност на средствата на пензискиот фонд помала од 50 милиони евра
	0,20%	вредност на средствата на пензискиот фонд поголема од 50 милиони евра
Комерцијална банка АД Скопје како чувар на имот на отворен доброволен пензиски фонд - „НЛБ пензија плус“ Скопје	0,25%	вредност на средствата на пензискиот фонд помала од 50 милиони евра
	0,20%	вредност на средствата на пензискиот фонд поголема од 50 милиони евра

2. Податоци за финансиското работење на пензиските друштва

2.1. Приходи на пензиските друштва за 2009 г.

Основ	Акционерско друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД Скопје		КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови АД Скопје	
Приходи од управување со задолжителниот пензиски фонд				
Надоместок од придонеси	90.384.852,00	74,78%	108.470.058,00	78,91%
Надоместок од средства	18.126.661,50	15,00%	21.696.960,00	15,78%
Надоместок од премин	3.685,50	0,00%	0,00	0,00%
Вкупно приходи од управување со задолжителниот пензиски фонд	108.515.199,00	89,78%	130.167.018,00	94,70%
Приходи од управување со доброволниот пензиски фонд				
Надоместок од придонеси	251.138,50	0,21%	7.433,00	0,01%
Надоместок од средства	7.356,50	0,01%	51,00	0,00%
Надоместок од премин	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Вкупно приходи од управување со доброволниот пензиски фонд	258.495,00	0,21%	7.484,00	0,01%
Приходи од учество на вложувања и приходи од останатите вложувања	10.398.338,50	8,60%	6.914.800,00	5,03%
Останати приходи на друштвото	1.694.653,50	1,40%	365.384,00	0,27%
Вкупно приходи	120.866.686,00	100,00%	137.454.686,00	100,00%

2.2. Трошоци на пензиските друштвата за 2009 г.*

Основ	НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје		КБ Прво пензиск друштво АД Скопје	
Трошоци за управување со задолжителниот пензиски фонд				
Трошоци за агенти на друштвото	6.387.588,00	6,44%	7.308.482,00	7,62%
Трошоци за маркетинг	5.281.557,50	5,33%	5.952.017,00	6,21%
Трошоци за трансакции	864.644,50	0,87%	880.829,00	0,92%
Трошоци за МАПАС	13.595.964,00	13,72%	15.919.459,00	16,60%
Трошоци за чувар на имот	5.132.265,00	5,18%	5.611.186,00	5,85%
Трошоци за Фондот на ПИОМ	6.817.062,50	6,88%	7.979.656,00	8,32%
Останати трошоци од управување со фондот	135.894,00	0,14%	418.558,00	0,44%
<i>Вкупно трошоци за управување со задолжителниот пензиски фонд</i>	<i>38.214.975,50</i>	<i>38,56%</i>	<i>44.070.187,00</i>	<i>45,95%</i>
Трошоци за управување со доброволниот пензиски фонд				
Трошоци за агенти на друштвото	926.282,50	0,93%	124.444,00	0,13%
Трошоци за маркетинг	2.060.506,00	2,08%	0,00	0,00%
Трошоци за трансакции	1.250,00	0,00%	0,00	0,00%
Трошоци за МАПАС	50.007,50	0,05%	1.895,00	0,00%
Трошоци како чувар на имот	1.114,50	0,00%	9,00	0,00%
Останати трошоци од управување со фондот	15.000,00	0,02%	203.629,00	0,21%
<i>Вкупно трошоци за управување со доброволниот пензиски фонд</i>	<i>3.054.160,50</i>	<i>3,08%</i>	<i>329.977,00</i>	<i>0,34%</i>
Трошоци од управување со друштвото				
Плати и надоместоци за вработените	26.197.392,50	26,43%	21.691.728,00	22,61%
Нематеријални трошоци од работењето	8.149.806,50	8,22%	16.977.469,00	17,70%
Материјални трошоци од работењето	17.378.673,00	17,53%	7.990.126,00	8,33%
Амортизација	3.987.143,50	4,02%	4.456.320,00	4,65%
Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи	141.058,50	0,14%	397.562,00	0,41%
Останати трошоци од работењето	0,00	0,00%	4.388,00	0,00%
Резервирања за трошоци и ризици	1.992.133,00	2,01%	0,00	0,00%
<i>Вкупно трошоци од управување со друштвото</i>	<i>57.846.207,00</i>	<i>58,36%</i>	<i>51.517.593,00</i>	<i>53,71%</i>
Вкупно трошоци	99.115.343,00	100,00%	95.917.756,00	100,00%

*За податоците кои не можат да се одделат, пензиското друштво како пондер за одделување го употребува бројот на членови во задолжителниот односно доброволниот пензиски фонд

2.3 Финансиски резултат на пензиските друштва

Опис	НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје	КБ Прво пензиско друштво АД Скопје
Добивка (за 2009 г.)	21.751.343,00	41.536.931,00
Добивка по оданочување (за 2009 г.)	21.550.201,00	41.481.824,00
Вонредни расходи	0,00	0,00
Нето добивка (за 2009 г.)	21.550.201,00	41.481.824,00
Акумулирана загуба (заклучно со 31.12.2009)	11.685.038,00	0,00

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје во 2008 година оствари доволно тековна добивка за покривање на акумулираната загуба од претходни години, додека НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје истото го оствари во 2009 година.

2.4 Акционерска главнина на пензиските друштва

Опис	НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје	КБ Прво пензиско друштво АД Скопје
Во денари	132.540.019,00	156.279.602,00
Уплатен капитал (основна главнина)	122.615.000,00	110.459.023,00
Акционерска главнина како % од уплатен капитал	108,09%	141,48%
Вишок (excess) капитал над законски утврдениот минимум капитал*	110,45%	149,33%

** Вишокот капитал е пресметан во согласност со Правилникот за методологијата за пресметка на капиталот на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови, друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и друштво за управување со доброволни пензиски фондови.*

2.5 Индикатори

Опис	НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје	КБ Прво пензиско друштво АД Скопје
<i>Индикатори за приходи и расходи по член</i>		
Просечни приходи по член	1.069,77	1.093,94
Просечни расходи по член	877,25	763,37
Добивка по член	192,52	330,57
<i>Индикатори за ефикасност</i>		
Коефициент за ефикасност (вкупно трошоци / вкупно приходи)	82,00%	69,78%

<i>Индикатори за профитабилност</i>								
Опис	НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД АД Скопје				КБ Прво пензиско друштво АД Скопје			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
Година								
ROA (нето добивка / вкупно средства)	-0,60%	4,97%	18,66%	15,09%	-2,69%	7,19%	21,30%	21,80%
ROE (нето добивка / капитал)	0,00%	5,57%	20,55%	16,26%	-4,45%	10,19%	28,53%	26,54%

3. Информации за задолжителните пензиските фондови

3.1 Членство во задолжителните пензиските фондови

Осигуреник може да стекне членство во задолжителен пензиски фонд на два начини:

1) со потпишување на договор за членство во задолжителен пензиски фонд и со регистрација во Регистерот на членови кој го води МАПАС

2) со распределба во задолжителен пензиски фонд по случаен избор од страна на МАПАС т.е. Фондот на ПИОМ во случај кога осигуреникот кој е должен да стане член на задолжителен пензиски фонд не потпишал договор за членство во периодот за избор на задолжителен пензиски фонд и со регистрација во Регистерот на членови кој го води МАПАС.

Постојат две глобални категории на осигуреници за зачленување во вториот столб:

- Задолжителни членови - осигурениците кои се вработиле, односно пристапиле во задолжително пензиско и инвалидско осигурување, прв пат по 1 јануари 2003 година
- Доброволни членови - осигурениците кои се вработиле прв пат пред 1 јануари 2003 години

Осигурениците кои припаѓаат во Главата IV – Стекнување и остварување на правата на определени категории осигуреници под посебни услови од Законот за пензиско и инвалидско осигурување (вработени со бенефициран стаж во МВР, казнено - поправни домови, АРМ и слично) и индивидуалните земјоделци не може да бидат членови на вториот столб. По исклучок, доколку лицата кои припаѓале на горенаведените категории го променат статусот на осигуреник од глава IV или статусот на индивидуален земјоделец, може во рок

од три месеци од промената да се зачленат во вториот столб по сопствен избор. Исто така, лицата кои веќе се вклучиле во вториот столб, а потоа го менуваат статусот и стануваат припадници на горенаведените категории имаат право да се вратат во едностолбниот систем во рок од три месеци од промената на статусот.

Во законот, особено внимание е посветено на категоријата постари лица (жени над 45 години возраст и мажи над 50 години возраст) кои немаат доволно години до пензионирање за соодветно акумулирање на средствата во вториот столб, поради што и законски е уредено дека во случај на зачленување на овие лица во задолжителен пензиски фонд, потребно е друштвото да докаже дека во времето на потпишување на договорот не можело разумно да се претпостави дека членувањето на тоа лице е во спротивност со неговите интереси, односно дека тоа лице не е доведено во заблуда при склучување на договорот за членство.

Зачленувањето во вториот столб започна на 20 септември 2005 година. Доброволните членови можеа својот избор да го направат до 31 декември 2005 година. Задолжителните членови се должни да се зачленат во задолжителен пензиски фонд во рок од три месеци сметано од датумот на прво вработување. МАПАС односно Фондот на ПИОМ времено ги распределуваат овие осигуреници во задолжителни пензиски фондови по случаен избор од моментот на нивно вработување со цел нивните средства да се инвестираат веднаш по вработувањето. Доколку во законскиот рок не потпишат договор за членство со ниту едно друштво, овие осигуреници остануваат членови на задолжителниот пензиски фонд во кој биле претходно времено распределени.

Пондерот, според кој се врши времена распределба на осигурениците во задолжителни пензиски фондови по случаен избор, се утврдува од страна на МАПАС за секој задолжителен пензиски фонд на првиот работен ден од секој месец, со користење на следнава формула:

$$P_i = 0.7 * \frac{\frac{1}{N_i}}{\sum_{j=1}^n \frac{1}{N_j}} + 0.3 * \frac{R_i}{\sum_{j=1}^n R_j}, \text{ во случај кога сите } R_i > 0$$

односно,

$$P_i = 0.7 * \frac{\frac{1}{N_i}}{\sum_{j=1}^n \frac{1}{N_{ji}}} + 0.3 * \frac{R_i + |R_{\min}| + 0,01}{\sum_{j=1}^n (R_j + |R_{\min}| + 0,01)}, \text{ во случај кога постои } R_i \leq 0$$

каде $i = 1, \dots, n$

P_i е пондер за задолжителниот пензиски фонд i

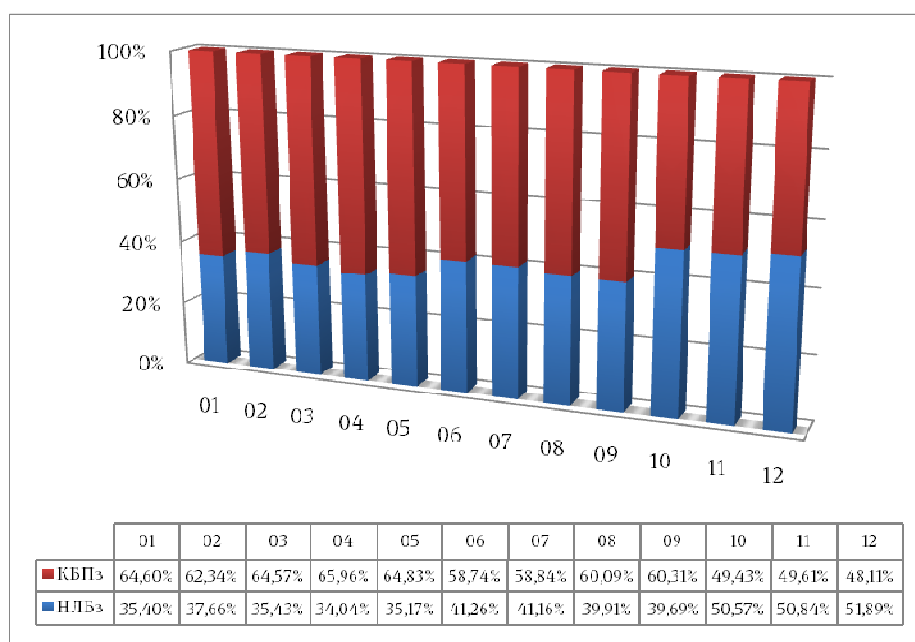
n е број на задолжителни пензиски фондови

N_i е надомест од придонеси наплатуван од друштвото што управува со задолжителниот пензиски фонд i во текот на претходниот месец

R_i е остварен принос на задолжителниот пензискиот фонд i со состојба на последниот ден од претходниот месец за претходните 36 месеци, сведен на годишно ниво. Доколку фондот i работи помалку од 36, а повеќе од 12 месеци, приносот се пресметува за сите месеци за кои фондот работи, сведен на годишно ниво. Доколку фондот i работи помалку од 12 месеци, тогаш како вредност за R_i се зема просекот од приносите на постојните задолжителните пензиски фондови.

R_{\min} е минималниот остварен принос од сите задолжителни пензиски фондови ($R_{\min} = \min(R_i)$).

Пондерите кои се користени за распределба на осигурениците во задолжителни пензиски фондови³ во текот на 2009 година се прикажани во следниот преглед.

³ Во понатамошниот текст, во табеларните и графички прикази, за имињата на задолжителните пензиските фондови ќе се користат скратени називи, т.е. НЛБз за Отворен задолжителен пензиски фонд - „НЛБ пензиски фонд“ Скопје и КБПз за КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд - Скопје

Може да се забележат две значајни промени во пондерите. Кај пондерот на НЛБз има зголемување во јуни 2009 година, кое се должи на намалувањето на надоместокот од придонеси во мај 2009 година од 6,9% на 6,5% и зголемување во октомври 2009 година, кое се должи на зголемениот принос односно нагло зголемување на сметководствената единица на 30.09.2009 г. Едновремено, во овие периоди се јавува намалување на пондерот кај КБПз.

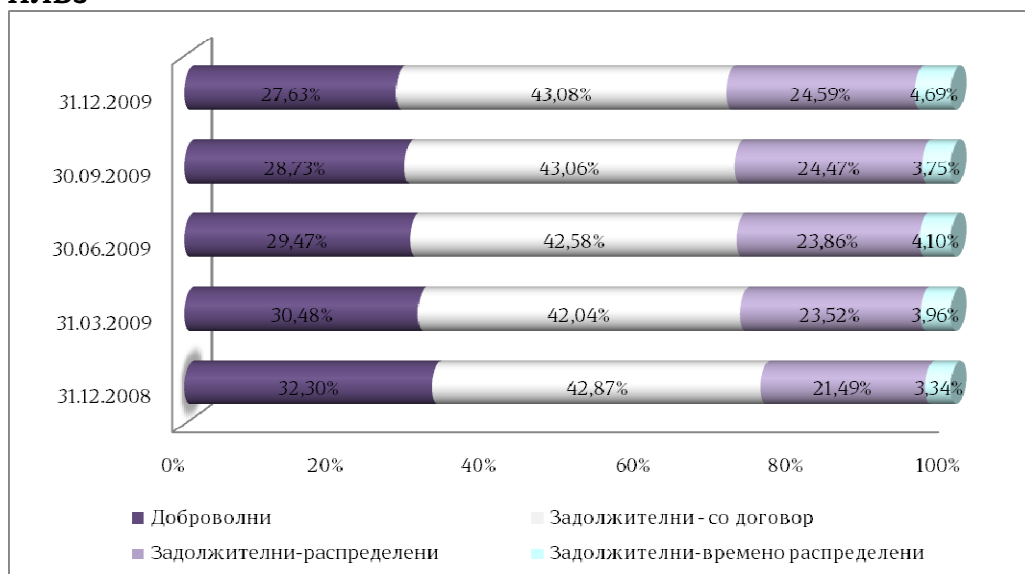
Вкупниот број на членови и времено распределени осигуреници во задолжителните пензиски фондови заклучно со 31 декември 2009 година изнесува 237.024, што значи на бројот на членовите на вториот столб за околу 42.000 или 22% во споредба со 2008 година. Ако се има предвид дека вкупниот број на осигуреници во Фондот на ПИОМ изнесува 475.780, тоа значи дека околу 50% од вкупните осигуреници се членови на двостолбниот пензиски систем.

Во однос на учеството на членовите и времено распределените осигуреници по задолжителни пензиски фондови, со состојба 31.12.2009 година, 53% од членовите и времено распределените осигуреници се во КБПз, додека 47% се во НЛБз.

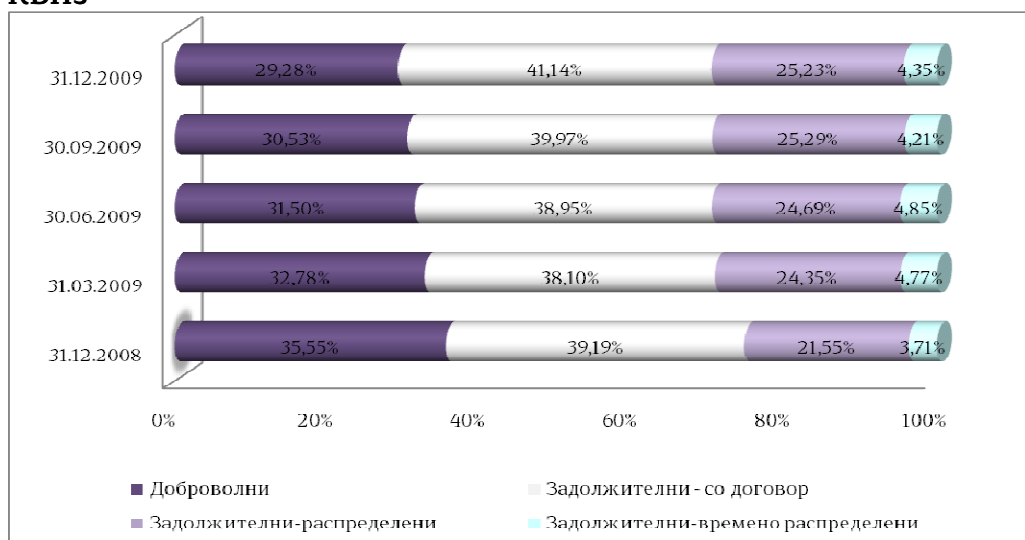
Од вкупниот број на членови на вториот столб 67.569 или 28,51% се доброволни членови, додека 169.455 или 71,19% се задолжителни членови. Од вкупниот број на задолжителни членови, 99.668 члена потпишале договор за членство, 59.096 не потпишале договор и се трајно распределени од страна на МАПАС и 10.691 осигуреници се времено распределени од МАПАС и Фондот на ПИОМ. За осигурениците кои имаат прво вработување во 2009 година и за кои истекол рокот за избор на задолжителен пензиски фонд, може да се забележи дека околу 70% од нив потпишале договор за членство, додека останатите околу 30% не потпишале договор и останале во фондот каде биле претходно распределени.

Може да се забележи дека секој квартал процентуалното учество на доброволни членови се намалува, додека на задолжителни членови се зголемува. Структурата на членови и времено распределени осигуреници по задолжителни пензиски фондови и по статус на членство, на квартално ниво, е прикажана на следните графикони:

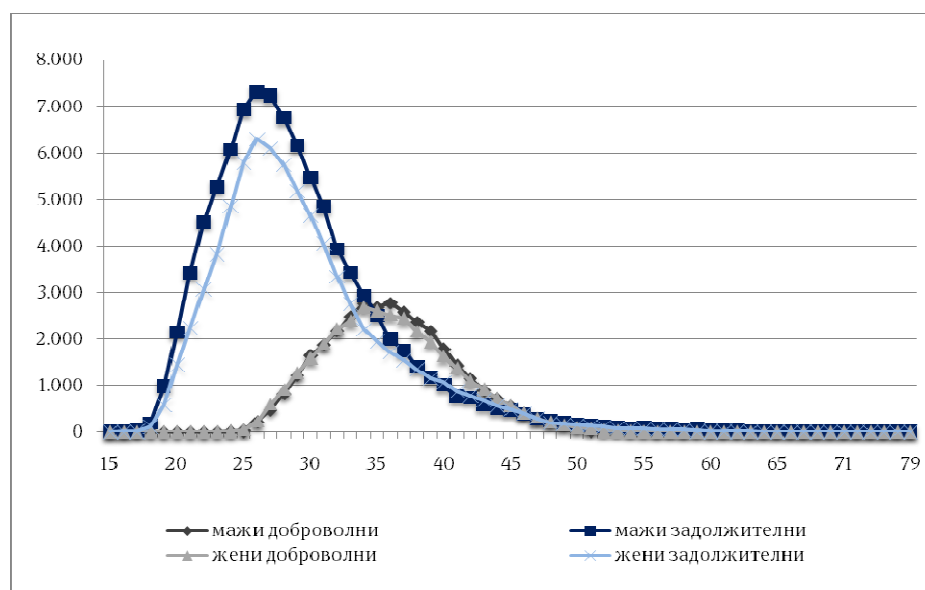
НЛБз

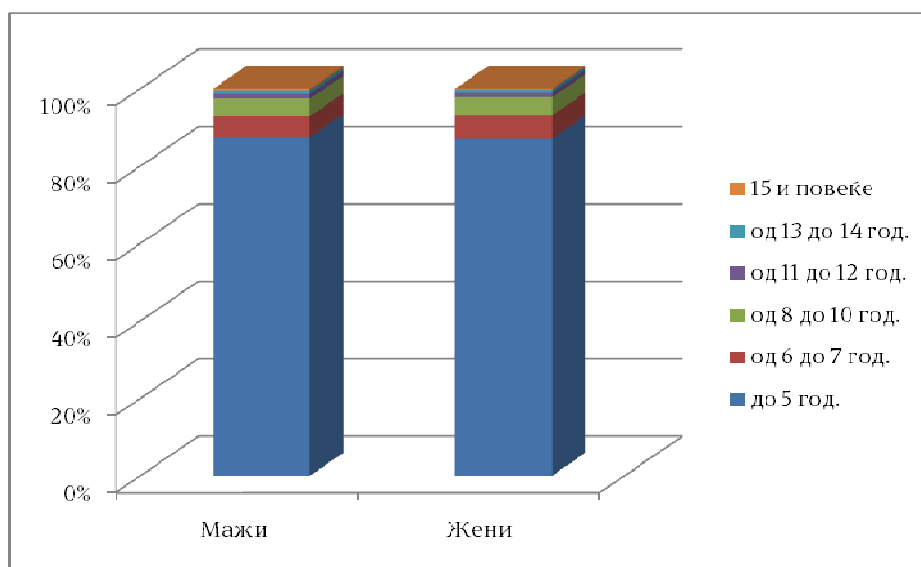
КБПз

Анализата на структурата на членовите по возраст покажува дека членовите во најголем број се млади лица, за кои и е најповолен двостолбниот систем. Задолжителните членови се млади лица, при што има најголем број членови на возраст од 26 години (мажи и жени). Доброволните членови се исто така помлади лица и најголем број од нив се на возраст 36 години (мажи), односно 34 години (жени). Просечната возраст на доброволните членови е 36 години (мажи и жени), а на задолжителните членови е 29 години (мажи), односно 30 години (жени), додека просечна возраст на сите членови вкупно е 31 година. Структурата на членовите на двостолбниот пензиски систем, по возраст, пол и категорија на зачленување е прикажана на следниот графикон:

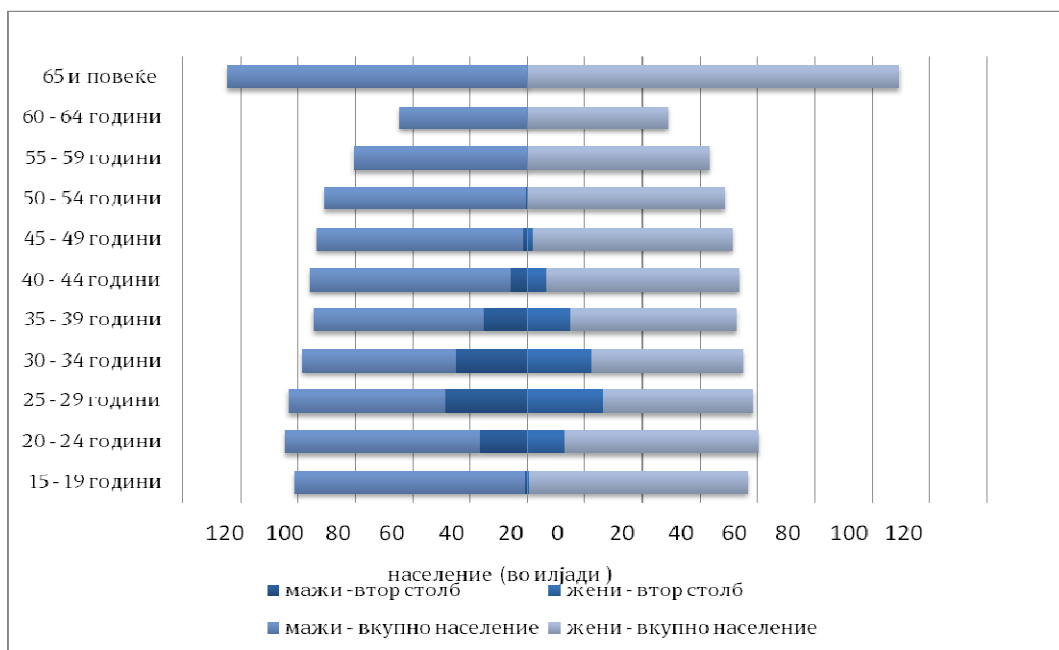
Структурата на членовите во вториот столб според стажот кој го имале членовите во моментот на нивното зачленување во втор столб е дадена на следниот график.

Од графикот се гледа дека во втор столб има најмногу членови со вкупен стаж до 5 години во моментот на зачленувањето (87,36%), потоа како што се зголемуваат годините на стаж така бројот на членови опаѓа при што најмал процент припаѓа на членовите со стаж поголем од 15 години (0,39%).

Според проценките на Државниот завод за статистика на крајот на 2008 година вкупното население во Република Македонија се проценува на 2.049.613

жители.⁴ Од нив 195.098 жители со состојба крај на 2008 година се членови на двостолбниот пензиски систем, што претставува 9,52% од вкупното население во Република Македонија. Структура на членови во двостолбниот пензиски систем во вкупното население во Република Македонија, по возрастни групи и пол со состојба 30.06.2008 година е прикажана на следниот график.⁵

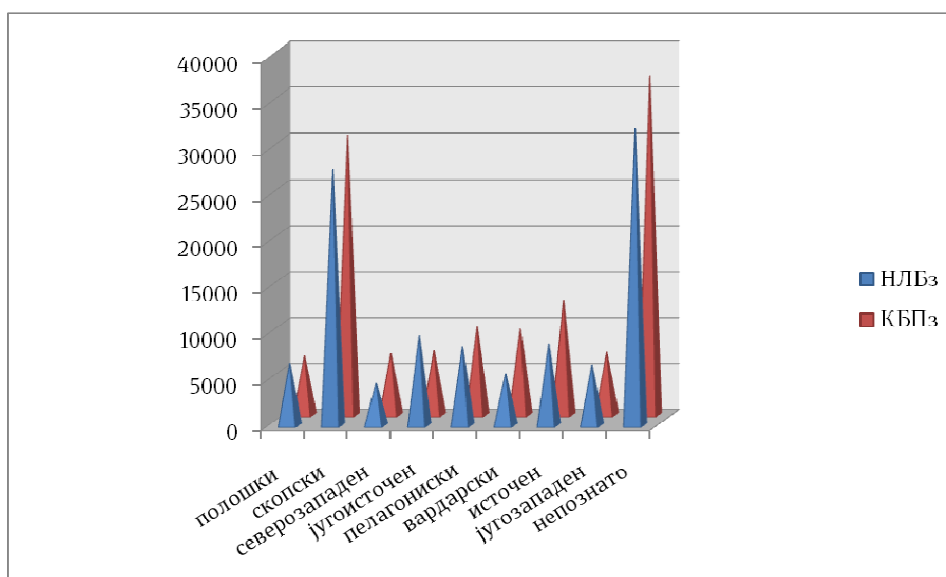

Од овој графички приказ може да се забележи дека сеуште мал процент од вкупното население во нашата земја е вклучено во двостолбниот пензиски систем и секако најмногу членови се млади лица и тоа на возраст од 25 -29 години. Ова се должи на тоа што реформиранитот пензиски систем функционира 4 години и е сеуште релативно млад.

Структурата на членовите во задолжителните пензиски фондови по региони во Република Македонија е дадена на следниот график.

⁴ Извор за население: Државен завод за статистика

⁵ Податоците за вкупното население во Република Македонија користени за овој график се земени од Витална статистика – Процена на населението (30.06.2008 година) од Статистичкиот годишник на Република Македонија, 2009 на Државениот завод за статистика.

3.2 Премин на член од еден во друг задолжителен пензиски фонд

Од 1 јануари 2008 година секој член на задолжителен пензиски фонд има право да премине во друг задолжителен пензиски фонд ако не е задоволен од задолжителниот пензиски фонд каде што членува т.е. друштвото кое управува со него. Доколку лицето членувало во задолжителниот пензиски фонд пократко од 24 месеци при премин тоа е должно да плати надоместок за премин. При премин се пренесуваат и вкупните средства од сметката на членот.

Во текот на 2009 година во споредба со минатата 2008 година поголем број на членови во задолжителни пензиски фондови преминаа од еден во друг задолжителен пензиски фонд, но сепак не станува збор за значителен број. Може да се забележи дека е поголем бројот на членови кои преминале од НЛБз во КПЗ. Во следната табела се дадени податоци за бројот на членови кои преминале од еден во друг задолжителен пензиски фонд и пренесените средства од еден во друг задолжителен пензиски фонд по тој основ за 2009 година:

2009	Членови кои преминале ОД задолжителен пензиски фонд	Средства кои се пренесени ОД задолжителен пензиски фонд	Членови кои преминале ВО задолжителен пензиски фонд	Средства кои се пренесени ВО задолжителен пензиски фонд
НЛБз	111	6.296.041,50	54	3.823.918,00
КПЗ	54	3.823.918,00	111	6.296.041,50

Во текот на 2009 година 111 членови преминале од НЛБз во КПЗ, додека 54 членови преминале од КПЗ во НЛБз. При преминот, вкупно 6.296.041,50 денари

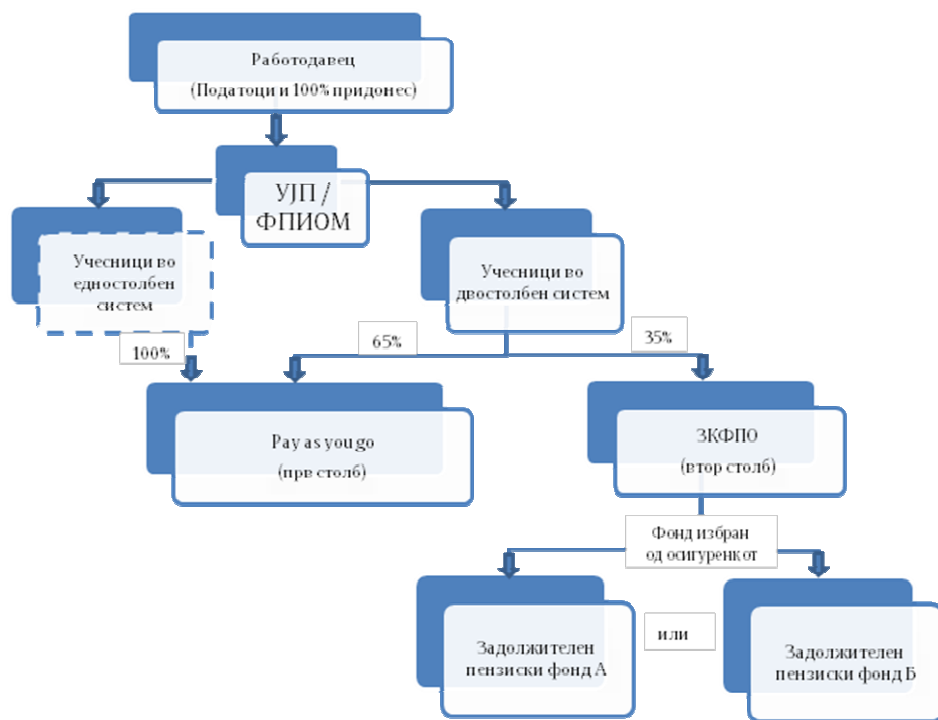
се пренесени од НЛБз во КБПз, додека од КБПз во НЛБз се пренесени вкупно 3.823.918,00 денари.

3.3 Придонеси во задолжителните пензиски фондови

Уплатата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување ја врши обврзникот за плаќање на придонес, односно работодавецот во име на вработениот. Согласно Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, Управата за јавни приходи од 1 јануари 2009 година започна интегрирана наплата на придонесите од задолжително социјално осигурување (придонес за пензиско и инвалидско осигурување, придонес за здравствено осигурување и придонес за вработување во случај на невработеност) и персонален данок на доход.

За осигурениците кои ќе останат во системот со еден столб, вкупно уплатениот придонес останува во Фондот на ПИОМ. За осигурениците кои ќе се вклучат во системот со два столба, Фондот на ПИОМ врши распределба на уплатениот придонес, така што 65% од уплатениот придонес (односно 12,35% од бруто плата во 2009 година) остануваат во Фондот на ПИОМ, а 35% од уплатениот придонес (односно 6,65% од бруто плата во 2009 година) се пренесуваат во задолжителен пензиски фонд по избор на членот.

Шематски приказ на уплатата и распределбата на придонесите

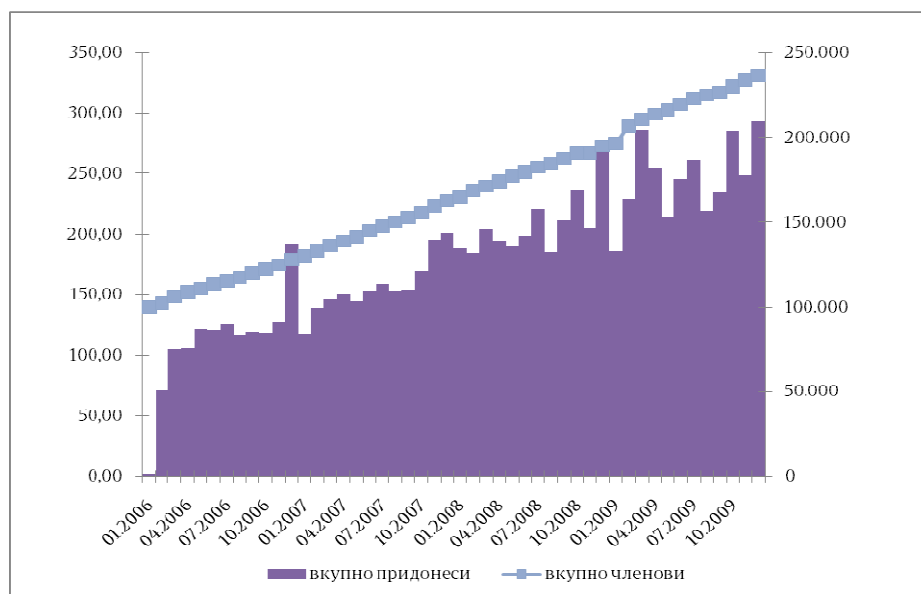

Фондот на ПИОМ ги пренесува придонесите на членовите на задолжителните пензиски фондови на индивидуалните сметки во избраните задолжителни пензиски фондови, веднаш, а најдоцна во рок од пет работни дена од приемот на придонесите, под услов во истиот рок да биле примени и соодветни податоци согласно со закон, кои му овозможуваат на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија да ја изврши таа обврска.

Во текот на 2009 година во задолжителните пензиски фондови се пренесени околу 3 милијарди денари, или по месеци (во милиони денари), како што е прикажано во следната табела:

	Вкупно 2008	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.	Вкупно 2009
НЛБз	1.154	88	108	130	114	100	111	121	100	108	133	114	135	1.363
КБПз	1.337	99	121	156	140	115	135	140	119	127	152	134	158	1.596
Вкупно	2.491	186	229	286	254	215	246	262	219	235	286	248	293	2.959

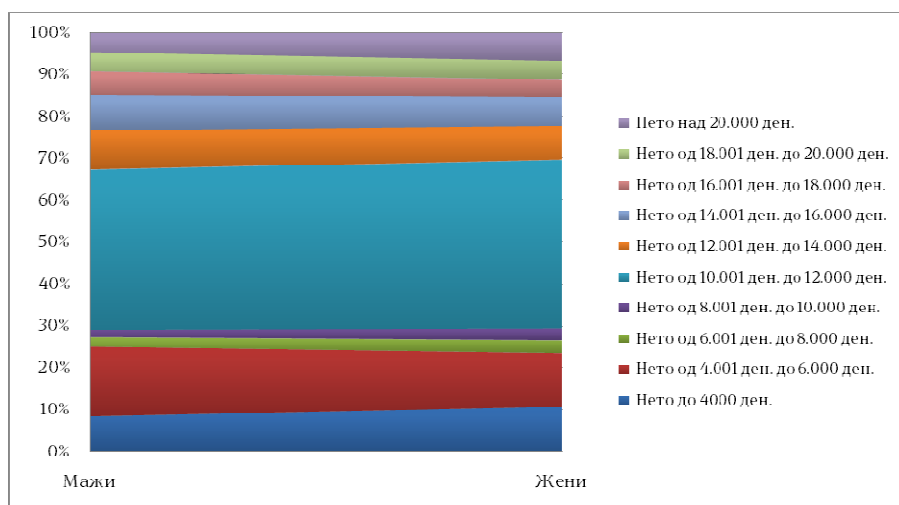
На следниов график се прикажани вкупно придонесите (во милиони денари) кои се уплаќаат во вториот столб секој месец од почетокот на системот до 31.12.2009 година и вкупниот број на членови исто така месечно. Може да се забележи дека како што се зголемува членството во задолжителните пензиски фондови, така се зголемуваат и придонесите при што во последните месеци од годините имаме највисоки уплати на придонеси.

Од извршените уплати на придонеси во текот на 2009 година може да се воочи подобрување на плаќањето придонес од страна на работодавците во однос

на роковите за плаќање во однос на претходните години. Имено, според статистичките податоци многу голем дел од уплатите на придонесот за одреден месец (во опсег од 80 до 90%) се направени во текот на наредниот месец, додека преостанатиот дел од придонесите се плаќа со извесни доцнења. Со состојба 31.12.2009 година има околу 9.000 индивидуални сметки односно околу 4% од вкупните индивидуални сметки кои немаат ниту една уплата на придонес.

На следниот график е прикажана распределбата на членовите во вториот столб според висина на месечни примања (нето плата) и по пол.

Оттаму се гледа дека најголемиот дел од членовите во втор столб примаат нето плата од 10.001 денари до 12.000 денари, потоа следуваат членовите кои примаат нето плата од 4001 денари до 6000 денари, па членовите кои примаат нето плата до 4000 денари, и понатака остантите групи. Распределбата по пол е скоро иста за двата пола.

Во текот на 2009 година мал дел од уплатените средства во пензиските фондови, околу 3,2 милиони денари, беа вратени во Фондот на ПИОМ поради неколку причини:

- остварување право на инвалидска или семејна пензија
- раскинување на договори за членство или поништување на погрешна распределба на член поради неажурна евиденција
- вишок уплатени придонеси во втор столб заради технички грешки или вишок уплати од страна на работодавецот

Структурата на вратени средства во Фондот на ПИОМ, по задолжителни пензиски фондови, е прикажана во следната табела:

Причини	Од кој задолжителен пензиски фонд	
	НЛБз	КБПз
Остварена пензија	803.717,50	1.110.986,50
- инвалидска пензија	283.783,50	409.701,00
- семејна пензија	519.934,00	701.285,50
Раскинување договори и поништување распределби	241.588,00	973,867,50
Вишок уплати на придонес	55.166,00	480,00
Вкупно	1.100.471,50	2.085.334,00

3.4 Инвестирање и структура на портфолиото на задолжителните пензиски фондови

Вообичаено, во задолжително капитално финансираните пензиски системи во почетната фаза се користи проактивна контрола и квантитативни и квалитативни ограничувања на инвестициите. Тргувајќи од тоа, во законот и подзаконските акти се дефинирани инвестициските цели и принципи, видовите на инструменти во кои можат да се вложуваат средствата на задолжителните пензиски фондови, условите што треба да ги исполнуваат регулираните секундарни пазари на капитал каде што се тргува со средствата на задолжителните пензиски фондови, квалитетот на инструментите во кои може да се инвестираат средствата на задолжителните пензиски фондови, држави или групи на држави во кои може да се инвестираат средствата на задолжителните пензиски фондови, инвестициските ограничувања во рамките на инструментите и издавачите, забранетите инвестиции, надминување на инвестициските ограничувања, итн. Основните принципи на инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови, уредени со закон се: сигурност на средствата, диверсификација на ризикот од инвестициите и одржување на адекватна ликвидност, а со цел остварување највисок принос единствено во полза на членовите.

Во законот и подзаконските акти е регулирано дека средствата може да се инвестираат во банкарски депозити и сертификати за депозити, обврзници и други должнички хартии од вредност, акции и комерцијални записи издадени од издавачи со седиште во Република Македонија и странство во државите членки на Европската Унија или ОЕЦД. Имајќи во предвид дека е неопходно е да се постигне соодветна диверсификација помеѓу различните видови на инвестиции предвидени се максимални ограничувања за инвестирање во одредена компанија и максимални ограничувања на износите кои можат да бидат инвестирани во одредени видови на инструменти. Со цел спречување на

инвестиции во инструменти кои не се погодни за инвестирање на задолжителните пензиски фондови законски се забрануваат инвестиции во акции, обврзници и други хартии од вредност кои не котираат на официјален пазар или со кои јавно не се тргува, инструменти со кои не може правно да се располага, инструменти кои не може веднаш да бидат проценети, повеќето форми на имот кои не можат веднаш да бидат проценети и ставки од несигурна вредност, на пример антиквитети или уметнички дела, итн.

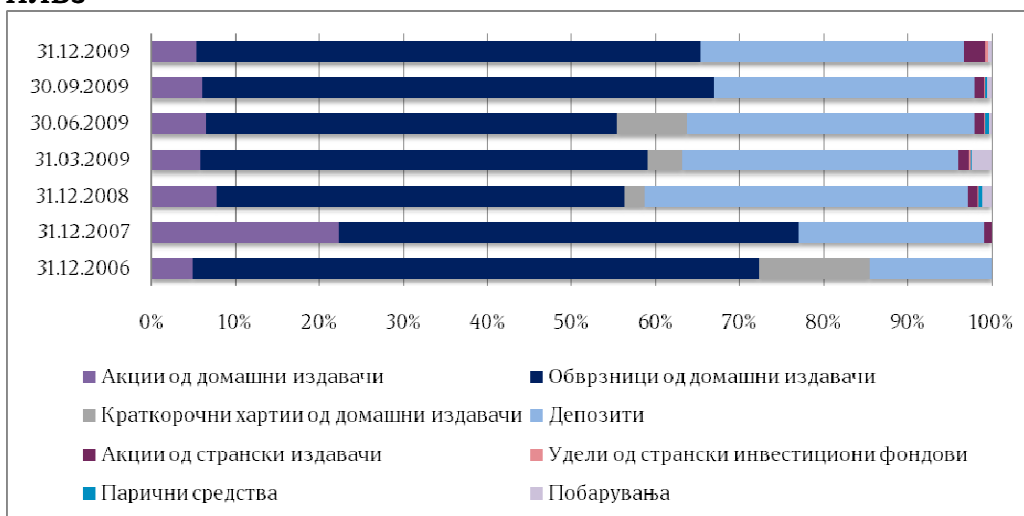
Со оглед на тоа што средствата на задолжителните пензиски фондови се во постојан раст, нивното зголемување е проследено со можност за излез на поголем број пазари на капитал и во поголем обем бидејќи домашниот пазар станува мал во однос на потребите за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови, како и со цел овозможување поголема диферсификација на средствата при нивното инвестирање и поголем избор на компании за инвестирањето на средствата на задолжителните пензиски фондови од страна на друштвата. Следствено, со измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување во 2009 година се овозможи инвестирањето на средствата на задолжителните пензиски фондови да се прошири во земјите членки на ОЕЦД и се зголеми максималното ограничување за инвестиции во странство од 20% на 30%.

Максимални инвестициски ограничувања

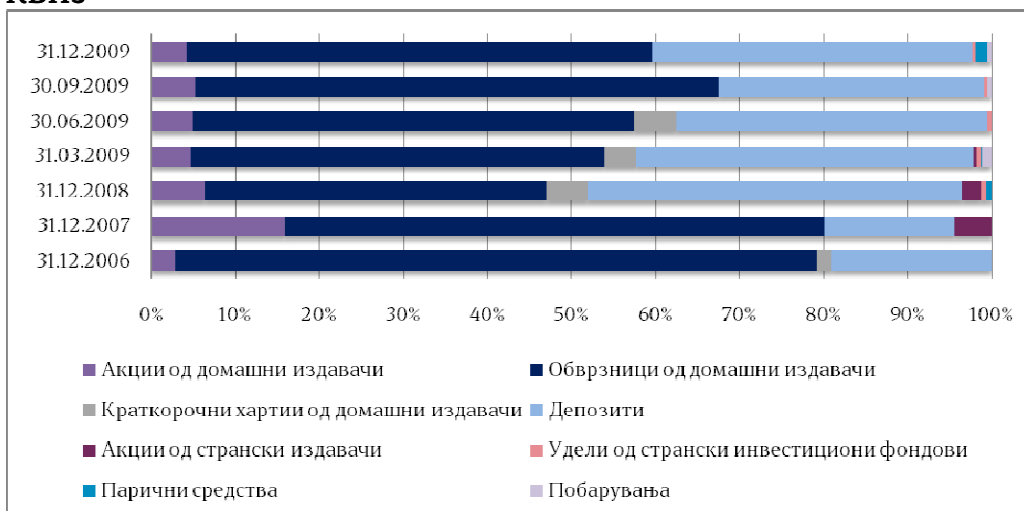
Инвестиции во странство (ЕУ и ОЕЦД)	30%
-должнички хартии од вредност издадени од недржавни странски компании или банки	5%
-акции издадени од странски компании или банки и документи за удел, акции и други хартии од вредност издадени од овластени инвестициони фондови	20%
-обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на странските држави	30%
Хартии од вредност издадени или гарантирани од РМ или НБРМ	80%
Банкарски депозити, сертификати за депозит, обврзници, хартии од вредност врз основа на хипотека и други хартии од вредност издадени од домашни банки	60%
Обврзници и комерцијални записи издадени од домашни акционерски друштва, кои не се банки	40%
Акции издадени од домашни акционерски друштва	30%
Документи за удел и акции на македонски инвестициони фондови	5%

Структурата на инвестициите на задолжителните пензиски фондови, од почетокот на системот (за 2006, 2007 и 2008 година на годишно ниво, а за 2009 година на квартално ниво) е прикажана во следните графикони:

НЛБз

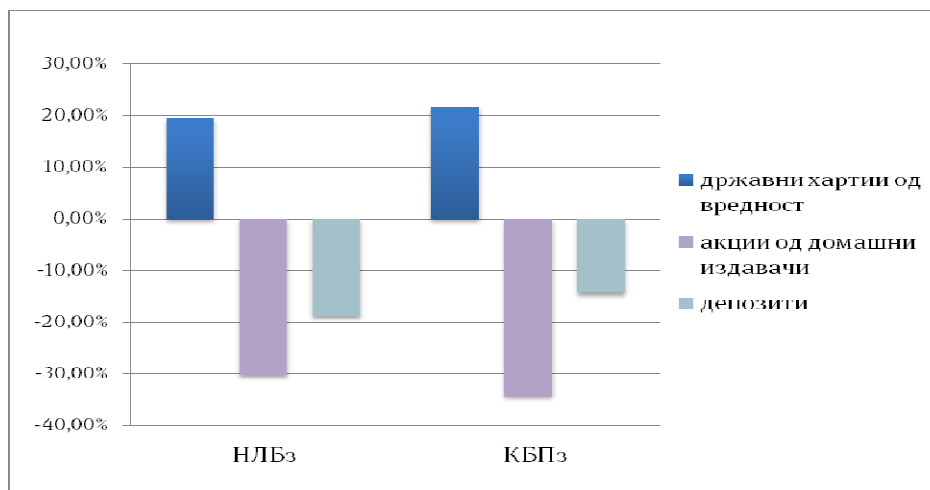

КБПз

Во првата година од функционирањето на системот (2006), најголем дел од средствата на задолжителните пензиски фондови беа инвестирани во државни хартии од вредност, потоа во депозити и мал дел во акции. Во 2007 година има зголемување на учеството на акциите, а намалување на учеството на депозитите, а започнува и инвестирањето во странство. Но, во текот на следните години (2008 и 2009) поради влијанијата на економската криза и падот на цените на акциите, друштвата преминуваат кон поконзервативна политика на инвестирање и повторно го зголемуваат учеството на депозитите и државните хартии од вредност. Имено, во 2009 година најголем дел од портфолиото им припаѓа на државните хартии од вредност (57,11%) и на банкарските депозити (35,08%), а со помало учество се домашните акции (4,79%), корпоративните обврзници (0,34%), паричните средства (0,78%) и побарувањата (0,43%). Инвестициите во странство се во мал обем (акции во висина од 1,14% и удели на странски инвестициски фондови во висина од 0,33%).

Промената на процентуалното учество на инвестициите по тип на инвестиции и фонд во 2009 година во однос на 2008 година е прикажана на следниот график. Значи за околу 20% се зголемило процентуалното учество на инвестициите во државните хартии од вредност во портфолиото на фондовите, додека за околу 30% се намалило процентуалното учество на инвестициите во акции од домашни издавачи и за околу 15% се намалило процентуалното учество на инвестициите во депозити.

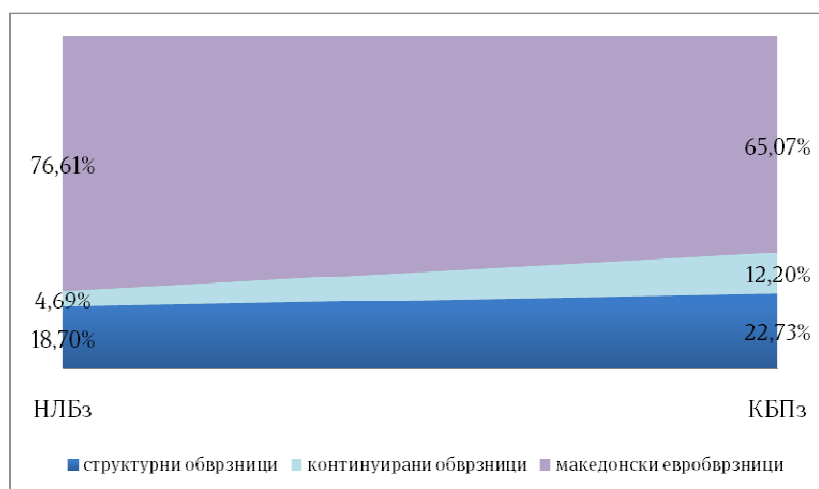
Македонските пензиски друштва, иако немаа голем процент од средствата на фондовите во акции, сепак ја намалија изложеноста во акции. Оттука, може да се каже дека промените на македонскиот берзански индекс, како и промените на вредностите на уделите кај отворените инвестициски фондови не влијаеја многу на движењето на просечната вредност на сметководствената единица на задолжителните пензиски фондови. МБИ10 во текот на 2009 година забележа пораст од околу 31%⁶, во просек вредноста на уделите кај отворените инвестициски фондови забележа пораст од околу 30%⁷, додека просечната вредност на сметководствената единица на задолжителните пензиски фондови забележа пораст од околу 14%.

Во 2009 година најголем дел од средствата на задолжителните пензиски фондови се вложени во државни хартии од вредност. НЛБз има 59,19 % од средствата во државни хартии од вредност, од кои сите се долгорочни обврзници (од нив 18,70% се структурни обврзници, 4,69% се континуирани и 76,61% се средства во македонски еврообврзници). Слично портфолио има и КБПз. Во своето портфолио има државни хартии од вредност со учество од 55,35% од вкупните средства од кои сите се државни обврзници (22,73% се структурни, 12,20% континуирани и 65,07% македонски еврообврзници). На следниот график е

⁶ Извор: Македонска Берза АД Скопје- Годишен статистички билтен

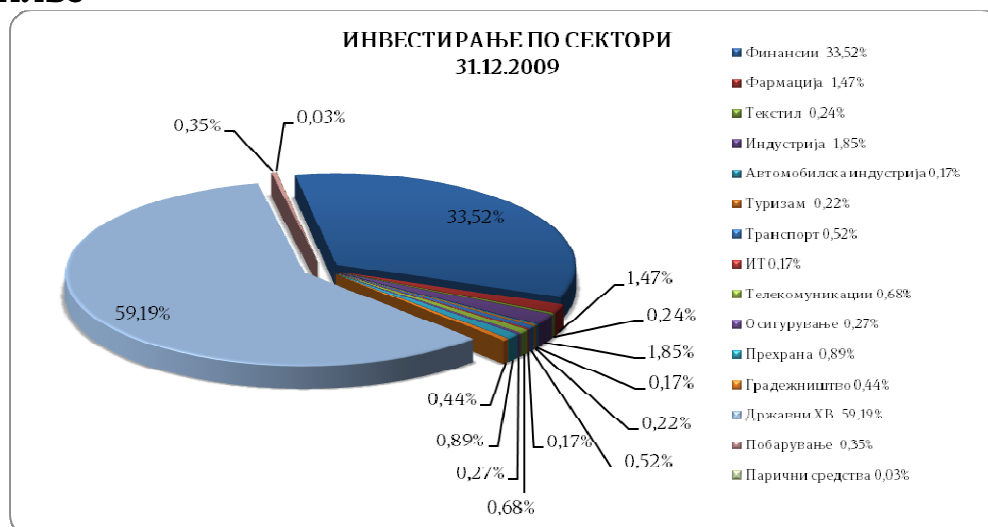
⁷ Извор: www.broker.com.mk и сопствени пресметки

прикажана распределбата на државните хартии од вредност кои ги поседуваат задолжителните пензиски фондови по вид:

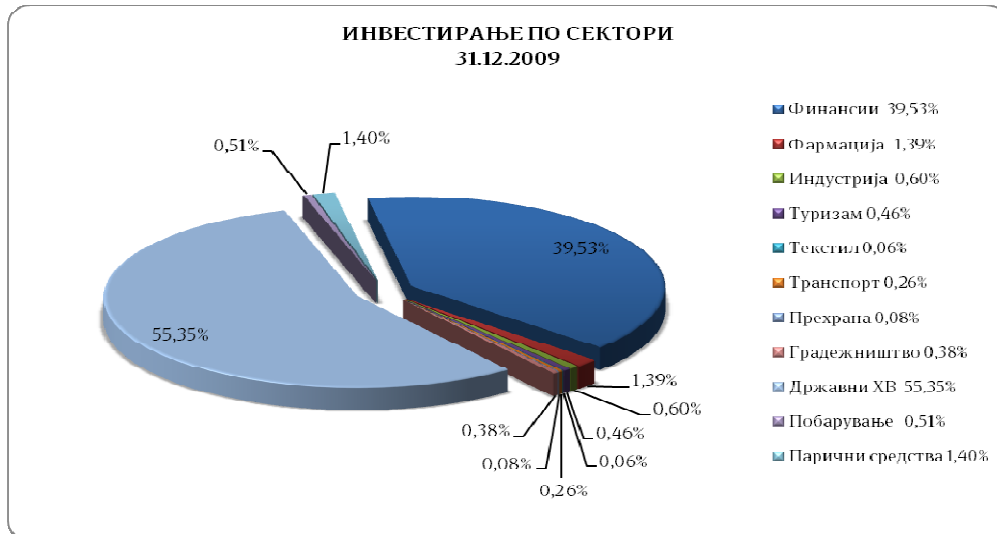

Гледано секторски, следни по големина, по државните хартии од вредност, се вложувања во инструменти од издавачи/акционерски друштва од финансиски сектор и тоа изразено во проценти изнесува изнесува 33,52% кај НЛБз и 39,53% кај КБПз. Во рамките на овој сектор најголемо е учеството на банкарските депозити (93,62% на НЛБз и 96,66% на КБПз), потоа акциите во домашни и странски банки (3,04% на НЛБз и 2,58% на КБПз), корпоративни обврзници на домашни банки (2,24% на НЛБз) и удели во странски инвестициони фондови (1,10% на НЛБз и 0,76% на КБПз). Покрај горенаведените, задолжителните пензиски фондови инвестираат и во други сектори: осигурување, фармација, прехранбена индустрија, транспорт, туризам, текстил, информатичка технологија, телекомуникации, градежништво, автомобилска индустрија и други индустрии, но со многу помало учество (од 0,06% до 1,85%).

НЛБз

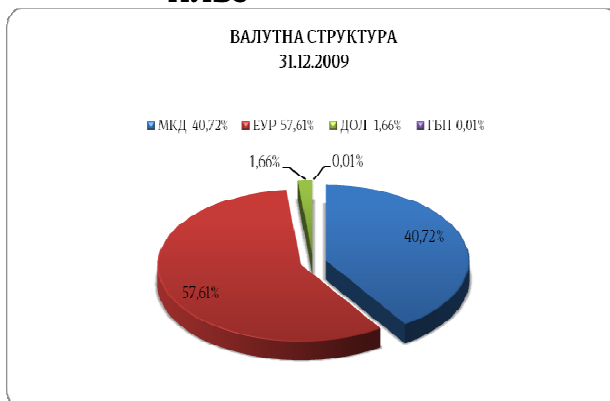

КБПз

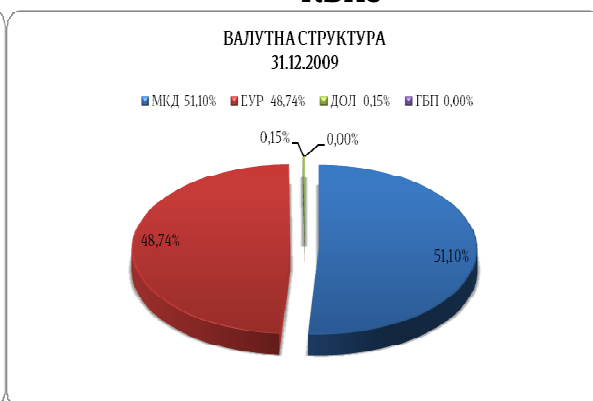

Според валутната структура на средствата на задолжителните пензиски фондови, која е прикажана на следниот график, можеме да забележиме дека дел од средствата на задолжителните пензиски фондови (40,72% кај НЛБз и 51,10% кај КБПз) се инвестирани во инструменти во домашната валута (денари), дел во инструменти во евра (57,61% кај НЛБз и 48,74% кај КБПз) и многу мал дел во американски долари (1,66% кај НЛБз и 0,15% кај КБПз) и фунти (0,01% кај НЛБз).

НЛБз

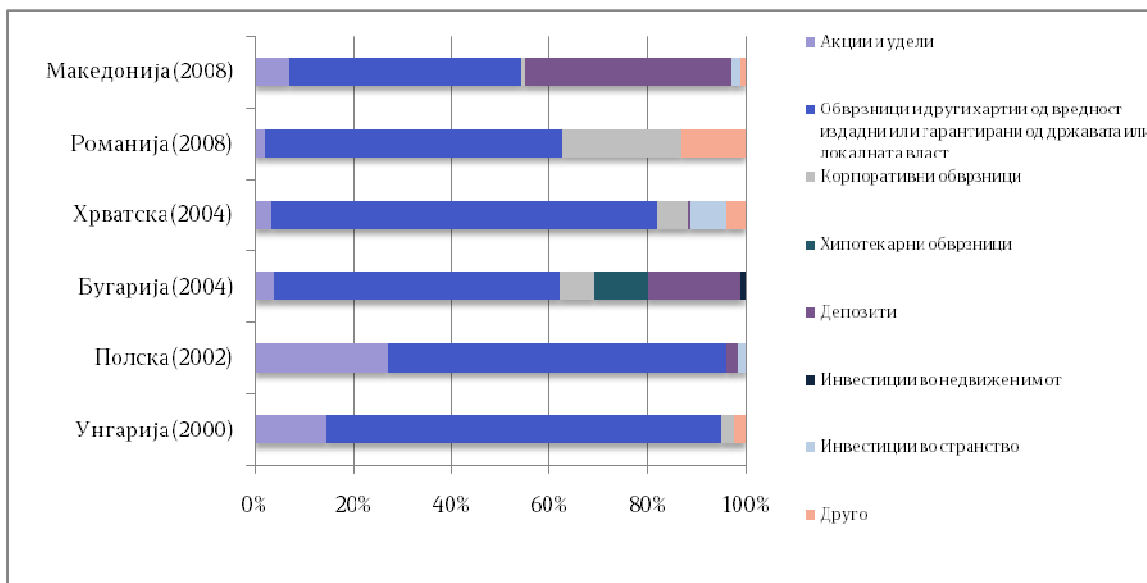

КБПз

Ако се направи споредба со светските искуства во инвестирањето, може да се забележи дека и македонските задолжителни пензиски фондови, го следат истиот тренд. Имено, во повеќето земји, во почетните години на функционирање пензиските фондови имале практика на разумно инвестирање во безбедни финансиски инструменти, што може да се забележи од следниот график на кој

се дадени портфолија на пензиските фондови во почетоците на системите во некои земји и Македонија (во третата година од почетокот на системот)⁸.

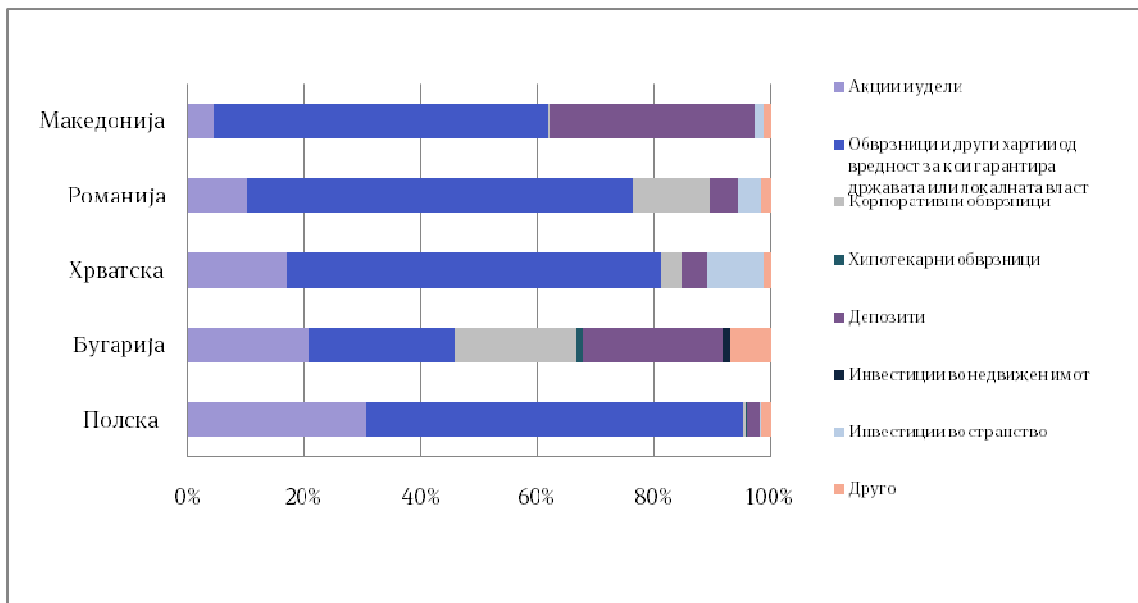

Во Унгарија во 2000 година 78% од средствата се вложени во државни хартии од вредност, 15% во акции, 0% во депозити, а остатокот во корпоративни обврзници, записи и други финансиски инструменти. Во Полска во 2002 година, 67% од средствата се вложени во државни хартии од вредност, 27% во акции, 3% во депозити, 1% во инвестиции во странство и остатокот во записи и други финансиски инструменти. Во Бугарија во 2004 година, во портфолиото преовладуваат државни хартии од вредност со висина од 52%, потоа 17% депозити, 4% акции, 1% инвестиции во странство, а остатокот се општински, корпоративни и хипотекарни обврзници, недвижен имот и други финансиски инструменти. Во Хрватска во 2004 година, 77% од вкупните средства биле вложени во државни обврзници, 4% акции, 1% во депозити, 7% во финансиски инструменти во странство, а остатокот во општински и корпоративни обврзници, записи и други финансиски инструменти. Задолжителниот пензиски систем во Романија е оперативен од 2007 година. Во збирното портфолио на задолжителните пензиски фондови во 2008 година државните хартии од вредност учествуваат со 61%, корпоративните обврзници со 24%, банкарските депозити со 13%, а остатокот вклучува акции и удели.

На следниот график се прикажани портфолија на пензиските фондови во некои земји и Македонија на 31.12.2009 година⁹.

⁸ Извори: www.psza.hu; www.knf.gov.pl; www.fsc.bg; www.privatepensions.ro; www.fiap.cl; Hagenin monitor – Mirovinski fondovi u 2004 и сопствени пресметки

⁹ Извори: www.hanfa.hr; www.knf.gov.pl; www.fsc.bg; www.apar.ro и сопствени пресметки

*Во Бугарија околу 40% од вкупните инвестиции се во странство.

**Во Полска ставката инвестиции во странство ги опфаќа инвестициите во држави кои не се членки на ЕУ.

Може да се забележи дека пензиските фондови во Бугарија имаат поразлична инвестициона политика од останатите земји, во смисла на тоа дека имаат скоро еднаква распределба на инвестиции по видови (21% во акции и удели, 25% во обврзници и други хартии од вредност за кои гарантира државата или локалната власт, 21% во корпоративни обврзници и 24% во депозити). За разлика од нив, пензиските фондови во останатите горенаведени земји ја продолжуваат покonzервативната практика на инвестирање и имаат голем процент на учество во обврзници и други хартии од вредност за кои гарантира државата или локалната власт, кој е скоро еднаков кај сите нив. (Полска 65%, Хрватска 64%, Романија 66% и Македонија 57%). Сепак преостанатиот дел од средства се вложени на различни начини. Најмногу вложувања во депозити имаат пензиските фондови во Македонија (35%), по што следуваат пензиските фондови во Бугарија (24%), додека пензиските фондови во останатите земји имаат помалку од 5% од средствата вложено во депозити. Најмногу во акции се вложува во Полска (31%), па потоа следуваат Бугарија (21%), Хрватска (17%), Романија (10%) и најмал процент Македонија (5%).

3.5 Нето средства, сметководствена единица и стапка на принос на задолжителните пензиски фондови

Придонесите уплатени во задолжителните пензиски фондови, намалени за надоместокот од придонеси, веднаш се инвестираат. Вкупниот остварен принос се припишува на задолжителниот пензиски фонд, односно на индивидуалните

сметки на членовите. Еднаш месечно друштвата наплатуваат и надомест за управување, кој се пресметува дневно како процент од нето средствата на задолжителниот пензиски фонд. Дополнително, при секоја трансакција со средствата на задолжителниот пензиски фонд се наплатуваат трансакционите провизии од самиот задолжителен пензиски фонд. Секојдневно се врши проценка на вредноста на средствата на задолжителниот пензиски фонд. Таа се утврдува врз основа на пазарната вредност на секое поединечно средство или врз основа на амортизираната вредност на средството доколку инструментот се чува до достасување или доколку не може да се процени пазарната вредност на истиот.

Промените на средствата на задолжителните пензиски фондови од почетокот до крајот на годината се случуваат заради:

- прилив на придонеси,
- намалување на надоместоци и трансакциони надоместоци,
- прилив заради премин од другиот задолжителен пензиски фонд (за лица кои претходно биле времено распределени во друг фонд, а потоа потпишале договор со тековниот фонд и за лица кои членувале во друг фонд, а потоа преминале во тековниот фонд),
- одлив заради премин во другиот задолжителен пензиски фонд (за лица кои биле времено распределени во односниот фонд, но потоа потпишале договор со другиот фонд и лица кои членувале во односниот фонд, а потоа преминале во другиот фонд),
- одлив за лица кои ги раскинале договорите за членство, заради вишок уплатен придонес или заради остварување право на инвалидска или семејна пензија,
- одлив заради исплата на наследство,
- одлив заради остварена старосна пензија,
- нереализирани/реализирани добивки/загуби од инвестиции.

Тргувајќи од вредноста на нето средствата на крајот на претходната година и имајќи ги предвид сите горенаведени промени, се доаѓа до вредноста на нето средствата на крајот на годината (што е прикажано во следната табела):

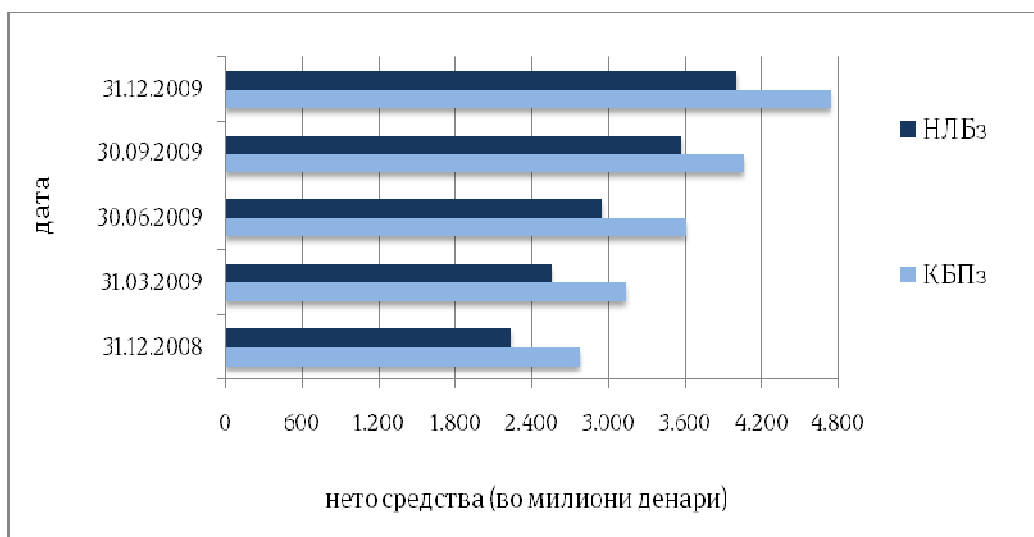
(во милиони денари)

	НЛБз	КБПз
Нето средства на 31.12.2008 г.	2232,91	2.771,57
Придонеси	1363,41	1595,93
Надоместоци од придонеси	90,38	108,51
Придонеси намалени за надоместоците од придонеси	1.273,03	1.487,42
Надоместоци од средства	18,13	21,70
Расходи за посреднички провизии	0,98	0,62
Пренос од другиот фонд	6,06	8,03

Пренос во другиот фонд	0,02	0,29
Пренос од Фондот на ПИОМ- корекција	8,03	6,06
Пренос заради раскинување на договор, поврат на придонес и пензионирање	1,10	2,09
Исплата на наследство	0,30	0,28
Бруто добивка од инвестиции	518,34	500,99
Нето добивка од инвестиции	499,24	478,67
Нето средства на 31.12.2009 г.	4.001,80	4.737,26

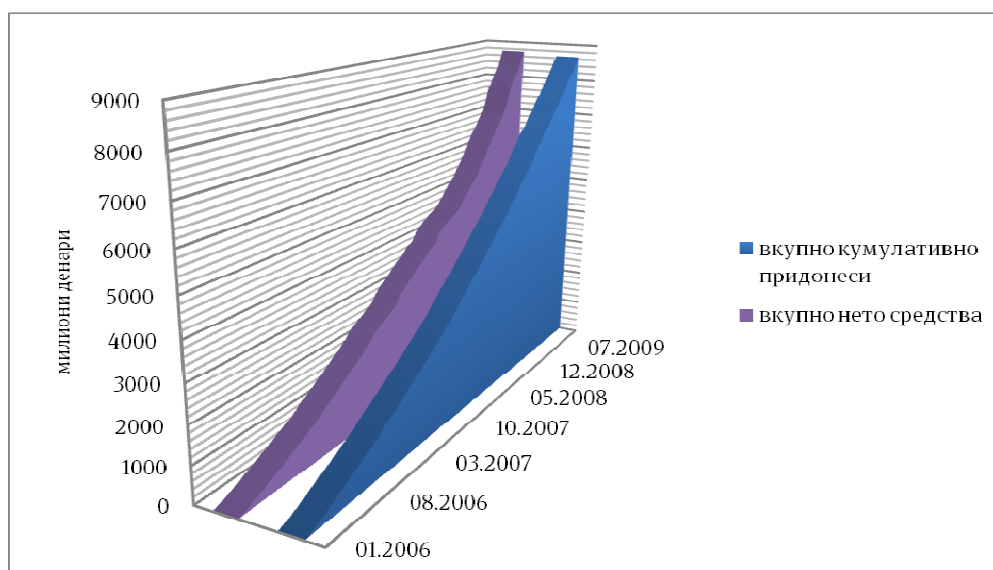
Вкупните нето средства во задолжителните пензиски фондови, со состојба на 31.12.2009 година, изнесуваат околу 9 милијарди денари или околу 140 милиони Евра, што претставува околу 2,15% од БДП.¹⁰

Движењето на вредноста на нето средствата на задолжителните пензиски фондови, квартално, е дадено на следниот графикон:

На следниот график е прикажан порастот на вкупните придонеси и на нето средствата на двата задолжителни пензиски фондови од почетокот на системот (т.е. од датумот на прва уплата 01.01.2006 година до 31.12.2009 година) месечно. Може да се забележи дека вкупните нето средства растат пропорционално со вкупните придонеси и тоа со коефициент на пропорционалност околу еден.

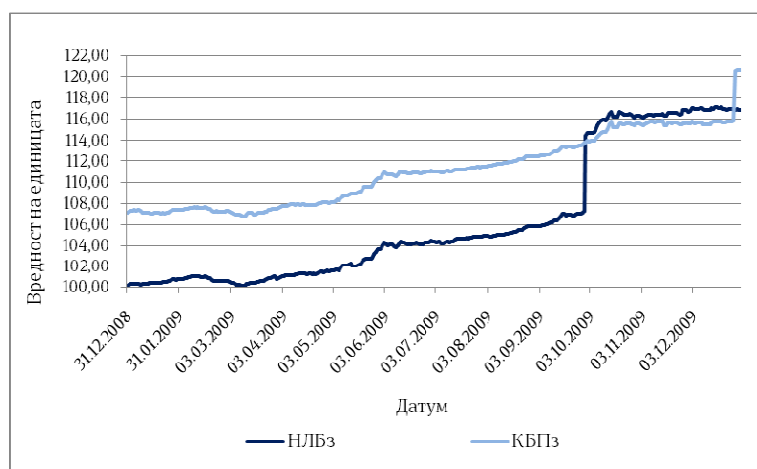
¹⁰ Извор за БДП: Државен завод за статистика- Соопштение бр.3.1.10.02

За евиденција на средствата на задолжителните пензиски фондови се користат сметководствени единици. Една сметководствена единица претставува пропорционален дел од вкупните нето средства на задолжителниот пензиски фонд. Вредноста на сметководствената единица е еднаква на вредноста на нето средствата поделена со вкупниот број на сметководствени единици на сите индивидуални сметки и потсметки. Почетната вредност на сметководствената единица беше 100 денари. Пензиските фондови, вклучително и македонските, подлежат на циклични појави и движења, што подразбираат пораст или пад на вредностите на нивните сметководствени единици, зависно од инвестирањето на средствата и движењето на вредноста на инструментите во кои се вложени средствата на пензиските фондови, како и наплатата на надоместоците и провизиите.

Движењето на вредноста на сметководствените единици на задолжителните пензиски фондови во текот на 2009 година е дадено во следниот преглед:

Датум	Вредност на сметковод. единица	
	НЛБз	КБПз
31.12.2006	105,929336	106,265900
31.12.2007	115,511364	115,303221
31.12.2008	100,155213	107,116421
31.03.2009	100,808145	107,569643
30.06.2009	104,428456	111,062965
30.09.2009	114,437191	113,774303
31.12.2009	116,874672	120,667142

Во текот на 2009 година може да се забележат два нагли пораста на сметководствените единици на задолжителните пензиски фондови и тоа на НЛБз во септември 2009 година и на КБПз во декември 2009 година. Тоа се должи на промената на начинот на проценка на финансиските инструменти заради рекласификација на категоријата финансиски инструменти кои се чуваат до достасување во категорија финансиски инструменти расположливи за продажба. Имено, двете друштва донесоа одлуки за рекласификација на финансиските инструменти кои се чуваат до достасување во категорија на финансиски инструменти расположливи за продажба и во оваа постапка друштвата извршија повторна проценка на вредноста на финансиските инструменти со примена на објективна, фер вредност и ја утврдија вредноста на средствата, нето средствата, вредноста на сметководствените единици и бројот на сметководствени единици што предизвика релативно висока корекција на вредноста на сметководствените единици.

Вообичаено за пензиски фондови приносот се пресметува за последните неколку години, сведен на годишно ниво. Така и во нашиот пензиски систем законски е уредено приносот да се пресметува за тригодишен период (пресметковен период). Приносот на задолжителен пензиски фонд претставува промена (пораст) во проценти помеѓу вредноста на сметководствената единица на последниот ден во месецот и вредноста на единицата на последниот ден во месецот кој претходи на 12, 24, или 36 месечен период, во зависност од конкретниот случај. Стапката на принос за 36, 24 или 12 месечен период (пресметковен период), конвертирана во еквивалентна годишна стапка на принос се пресметува по следната формула:

$$R = \left(\frac{SE_t}{SE_0} \right)^{\left(\frac{365}{t} \right)} - 1$$

каде,

R е принос за пресметковниот период,

SE_t е вредноста на сметководствената единица на последниот ден од пресметковниот период

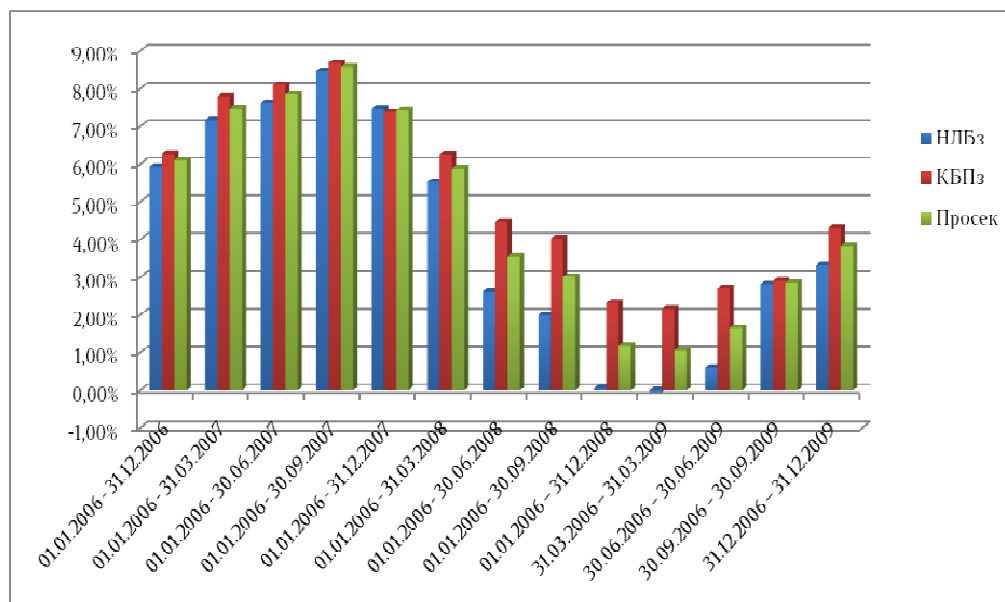
SE_0 е вредноста на сметководствената единица на последниот ден од месецот кој претходи на првиот месец во пресметковниот период
е бројот на денови во пресметковниот период

Приносот на задолжителните пензиски фондови по периоди сведен на годишно ниво изнесува:

Период	НЛБз	КБПз
01.01.2006 - 31.12.2008	0,05%	2,32%
31.03.2006 – 31.03.2009	-0,05%	2,16%
30.06.2006 – 30.06.2009	0,59%	2,70%
30.09.2006 – 30.09.2009	2,81%	2,90%
31.12.2006 – 31.12.2009	3,33%	4,32%

Приносот на задолжителниот пензиски фонд е променлив и не значи дека приносите од изминатиот период ќе се остварат и во иднина. Приносот на индивидуалната сметка зависи од приносот на задолжителниот пензиски фонд и од надоместоците наплатени од друштвото. Приносот односно добивката е параметар кој реално не може да се предвиди, бидејќи зависи од условите на пазарот на капитал и целокупната економија.

Движењето на приност во текот на четирите години на постоење на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување може да се види на следниот график, каде се прикажани приносите по периоди од почетокот на системот до 31.12.2009 година, по фондови и просечни вредности. Во 2007 година се забележани највисоките приноси, додека во текот на 2008 година и почетокот на 2009 година има најмали приноси, како резултат на негативните случувања на домашните и странските финансиски пазари.

3.6 Надоместоци кај задолжителните пензиски фондови

За вршење на своите функции за управување со средствата на задолжителниот пензиски фонд, проценка на средствата, зачленување, водење на индивидуални сметки на членовите и известување на членовите, како и за плаќање на надоместоците за МАПАС, Фондот на ПИОМ и чуварот на имот и покривање на сопствените трошоци, друштвата, согласно Законот, наплатуваат надоместок од придонеси, надоместок од средства и надоместок за премин.

Ваквиот начин на финансирање на пензиските друштва е вообичаен за друштвата кои функционираат во пензиски систем сличен на нашиот. Почетниот или влезен надоместок (процент од придонеси) е најраспространет во практика. Надоместокот за управување со средства (процент од средствата на пензискиот фонд) е вториот вообичаен вид кој најчесто се наплатува на месечна основа. Третиот вообичаен надоместок е надоместок од успешност. Најзастапена практика во функционирање на ваквите друштва во светот е наплатување на сите овие надоместоци или некаква комбинација. Овие се т.н. тековни надоместоци кои постојано се наплатуваат како процент од горенаведените основи. Исто така, во некои земји постои и наплатување на влезен надоместок како еднократен износ или како процент од придонесите во првата година, како и излезен надоместок при пренос на средства или подигнување на средствата за пензија.

Видовите и висината на надоместоците кои ги наплаќаа друштвата кои управуваат со задолжителни пензиски фондови во 2009 година се следните:

Вид на надоместок	Акционерско друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови “НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД”- Скопје	КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови – АД Скопје
<i>Надоместок од придонеси</i>	6,5%	6,8%
<i>Месечен надоместок од вредноста на нето средствата на задолжителниот пензиски фонд</i>	0,05%	0,05%
<i>Надоместок за премин</i>		
Број на денови*	Износ на надоместок за премин	Износ на надоместок за премин

број на денови ≤ 720	15 Евра	15 Евра
број на денови > 720	не се наплаќа надоместок за премин	не се наплаќа надоместок за премин

** Бројот на денови се пресметува од датумот за кој членот се стекнал со статус на член во постојниот задолжителен пензиски фонд (или од први во месецот за кој членот стекнал право на придонес во постојниот задолжителен пензиски фонд, во случај на прво членство) до крајниот рок до кој членот треба да достави до МАПАС формулар и доказ за платен надомест за премин.*

Надоместокот кој се наплатува како процент од придонесите, се плаќа еднаш од уплатата на придонесот, а потоа истиот придонес се инвестира се до повлекување на средствата, додека надоместокот кој се наплатува од средства се наплатува на крајот на секој месец од вкупните средства кои се управуваат. Надоместоците засновани на придонеси имаат тежина „на почетокот“, односно се релативно големи во почетните години. Надоместоците засновани на средства имаат тежина “на крајот”, бидејќи акумулираните средства се многу поголеми колку се поблиску до пензионирањето¹¹ Гледано на долг рок, надоместокот од придонеси нема да има значајно влијание врз висината на пензијата на членот, а надоместокот од средства кој ќе станува се позначаен со текот на годините е со закон ограничен на ниско ниво. Сепак, на почетокот на функционирање на системот, влијанието на надоместокот од придонеси е забележливо на индивидуалните сметки. Тоа е и очекувано, бидејќи во првите години од воспоставување на системот, средствата во задолжителниот пензиски фонд се од помал обем, а самите друштва имаат трошоци за воспоставување на инфраструктура и за сопственото работење кои ги покриваат од сопствениот капитал и од надоместоците кои ги наплатуваат од членовите. Со текот на развојот на системот, долгорочно гледано, средствата на задолжителниот пензиски фонд се повеќе се зголемуваат и може да се очекува се поголема стапка на добивка на индивидуалните сметки. Краткорочните резултати имаат мало значење затоа што системот е дизајниран за заштеди кои се акумулираат во период од 30 или 40 години. Членовите почнуваат да штедат млади, а пензијата ја добиваат дури со навршени 64 (мажи) односно 62 (жени) години живот. Оттука фокусот на резултатите и придобивките од ова осигурување треба да е долгорочно насочен.

На почетокот на системот надоместокот од придонеси кој го наплатуваа двете друштва изнесуваше 8,5%. Понатаму, со развојот на системот и намалувањето на надоместоците кои ги наплатуваат државните инситутции од друштвата, следеше континуирано постепено намалување на овој надоместок.

¹¹ *Administrative Charges for Funded Pensions: An International Comparison and Assessment, Edward Whitehouse, June 2000*

Во јули 2007 година надоемстокот беше намален на 7,9%, во февруари 2008 на 6,9% од страна на на НЛБз и на 6,8% на КБПз, а дополнително во мај 2009 година беше намален на 6,5% од страна на НЛБз. Надоместокот од средства е определен во закон и изнесува 0,05% од вредноста на нето средствата на задолжителниот пензиски фонд. Сепак, заради заштита на интересите значајно е континуирано да се следат надоместоците и да се изнаоѓаат можности за нивно намалување. Од тие причини се оцени дека е потребно да се воспостави механизам за управување со трошоците на системот преку определување максимална висина на надоместоците, во чии рамки друштвата индивидуално ќе го дефинираат износот на надоместокот што ќе го наплаќаат. Одредувањето на максималниот износ се врши врз основа на реалните податоци за работењето на друштвата, реалните податоци и проекциите за членовите и придонесите во вториот столб, нето средствата на задолжителните пензиски фондови, како и податоците за трошоците на сите инволвирани институции во системот (МАПАС, Фондот на ПИОМ и чуварот на имот) кои наплатуваат надоместок од друштвата за услугите кои ги вршат за вториот столб. Ограничувањето, односно постигнување на намалување на трошоците ја зголемува довербата на членовите во системот и има голем ефект и за поттикнување на развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. Максималната висина на надоместокот од придонеси за 2009 година беше 6,9%.

Наплатата на надоместоците (во милиони денари) од страна на друштвата во текот на 2009 година беше следна:

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.	Вкупно
НЛБз – вкупно	7,19	8,63	10,21	9,20	8,49	8,68	9,40	8,08	8,68	10,49	9,32	11,41	109,78
Од придонеси	6,05	7,45	8,97	7,89	7,12	7,23	7,89	6,51	7,05	8,65	7,41	9,44	91,66
Од средства	1,14	1,18	1,24	1,31	1,37	1,45	1,51	1,57	1,64	1,84	1,91	1,97	18,13
КБПз – вкупно	8,11	9,84	12,15	11,11	10,26	10,94	11,37	10,01	10,61	12,46	11,30	12,96	131,13
Од придонеси	6,70	8,39	10,63	9,50	8,57	9,17	9,53	8,10	8,62	10,37	9,13	10,72	109,43
Од средства	1,41	1,45	1,53	1,60	1,68	1,77	1,84	1,91	1,99	2,09	2,17	2,24	21,70

Трансакционите провизии во врска со трансакции за стекнување или пренос на средствата на задолжителен пензиски фонд се плаќаат од средствата на задолжителниот пензиски фонд, на избрани правни лица кои вршат услуги со хартии од вредност. Трансакционите провизии се пресметуваат како процент од вредноста на секоја склучена трансакција. Од средствата на задолжителниот пензиски фонд, за секоја склучена трансакција на Македонската берза на хартии

од вредност, се наплатуваат и провизии за Македонската берза на хартии од вредност и Централниот депозитар за хартии од вредност.

Заради обезбедување на сигурност дека трансакционите провизии, кои се наплаќаат на избраните правни лица кои вршат услуги со хартии од вредност, се конкуренти со провизиите што ги наплатуваат другите правни лица за слични трансакции, што е во насока на заштита на интересите на членовите на задолжителните пензиски фондови, МАПАС на 29.12.2008 година донесе Одлука за забрана поврзано лице на пензиско друштво да врши услуги со хартии од вредност.

Трансакциони провизии кои се наплаќаа од средствата на задолжителните пензиски фондови во текот на 2009 година беа:

НЛБз				КБПз			
Брокерско друштво	Тип на инструмент		Износ (илјади денари)	Брокерско друштво	Тип на инструмент		Износ (илјади денари)
	Акции	Обврзници			Акции	Обврзници	
Илирика Инвестментс АД Скопје	0,01%	0,01%	16,51	Илирика Инвестментс АД Скопје	0,01%	0,01%	1,869
Брокерска куќа ВИП АД Скопје*	0,03%	0,03%	0,00				
ТТК банка АД Скопје*	0,01%	0,01%	0,00	Еуроброкер АД Скопје **	0,00%	0,00%	0,00
Комерцијална банка АД Скопје			196,20	Комерцијална банка АД Скопје***	0,08%	0,08%	2,10
УниКредит банка Словенија ДД		0,15%****	24,57	ИК банка АД Скопје			97,50
АКЈ	0,02%-0,6%	0,00%	144,05	Потеза	0,2%-05%	0,00% - 0,01%	145,73
Останати трансакциони трошоци*****			599,75	Останати трансакциони трошоци*****			370,42

* До 15.07.2009 година

****Максимум 400 евра

***** трошоци за ЦДХВ, домашна берза, купување на примарен пазар, институции во странство

** Од 16.02.2009 година

*** До 19.02.2009 година

3.8 Исплата на пензии од задолжително капитално финансирано пензиско осигурување

Условите за стекнување право на пензија се исти и за првиот и за вториот столб: возрасна граница од 64 години за мажи, односно 62 години за жени, со минимум 15 години работен стаж.

Од првиот столб се врши исплата на дел од старосната, семејна и инвалидска пензија, како и минимална пензија. Пензијата од првиот столб се пресметува како дефинирана пензија според однапред утврдена формула (одреден процент зависно од годините на стаж помножен со пензиска основа определена од валоризирани плати од целиот работен век).

Од вториот столб се врши исплата на преостанатиот дел од старосната пензија, во вид по избор на членот:

- пензиски ануитет со целиот износ на средства акумулирани на индивидуалната сметка на членот; ануитетот се исплаќа до крајот на животот од посебна институција овластена за таа цел; или
- програмирани повлекувања обезбедени од друштвото кое управува со задолжителниот пензиски фонд каде што осигуреникот бил член на денот на пензионирањето.

Обезбедувањето пензиски ануитети и програмирани повлекувања ќе биде регулирано со посебен закон. До донесување на законот за исплата на пензија преку ануитети или програмирани повлекувања, кога член на задолжителен пензиски фонд ќе стекне право на старосна пензија според Законот за пензиско и инвалидско осигурување или нема да стекне право на старосна пензија според Законот за пензиско и инвалидско осигурување заради тоа што нема навршено стаж најмалку 15 години, може да го повлече целиот износ од неговата индивидуална сметка.

Доколку осигуреникот кој остварил право на инвалидска пензија е член на вториот столб, вкупниот износ на средствата на сметката на тој член се пренесува во Фондот на ПИОМ и целосната исплата на инвалидската пензија пресметана на горенаведениот начин се исплаќа од Фондот на ПИОМ. По исклучок, доколку акумулираните средства на сметка на членот се повеќе од износот потребен за исплата на инвалидска пензија согласно Законот на пензиско и инвалидско осигурување, тогаш членот може да избере наместо таа пензија да користи пензиски ануитет или програмирано повлекување. Овој исклучок нема да се применува во текот на првите 5 години од датумот на почеток на уплата на придонес во вториот столб, што значи до 31.12.2010 година.

Во случај на смрт на член на задолжителен пензиски фонд од вториот столб, чии членови имаат право на семејна пензија, вкупниот износ на средствата на сметката на тој член се пренесува во Фондот на ПИОМ и целосната исплата на семејната пензија пресметана на горенаведениот начин се исплаќа од Фондот на ПИОМ. По исклучок, доколку акумулираните средства на сметка на членот се повеќе од износот потребен за исплата на семејна пензија согласно Законот на пензиско и инвалидско осигурување, тогаш корисникот на семејна пензија може да избере наместо таа пензија да користи пензиски ануитет или програмирано повлекување. Овој исклучок нема да се применува во текот на првите пет години од имплементацијата на системот односно првите пет години од датумот на почеток на уплата на придонес во вториот столб, што значи до 31.12.2010 година.

Во 2009 година беа остварени 19 инвалидски пензии и 30 семејни пензии од страна на членови на вториот столб, односно членови на семејство на починат член, поради што нивните акумулирани средства беа пренесени во Фондот на ПИОМ, кој ја исплаќа инвалидската односно семејната пензија.

Подетален преглед на остварените пензии за членови на втор столб, по задолжителни пензиски фондови е даден во следната табела:

Вид на пензија/ Задолжителен пензиски фонд	НЛБз	КБПз	Вкупно
Инвалидска пензија	10	9	19
Семејна пензија	11	19	30

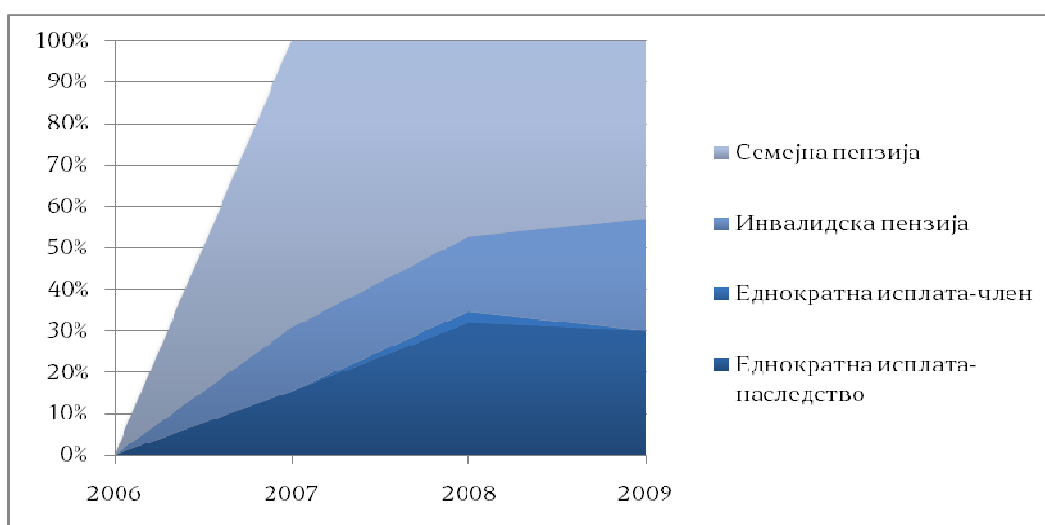
Предвидени се и случаи во кои се врши исплата на средства од индивидуалната сметка на членот, а при тоа да нема остварување право на пензија и тоа:

- кога починатиот член на задолжителен пензиски фонд нема членови на семејството кои имаат право на семејна пензија, тогаш средствата на сметката на тој член стануваат дел на оставинската маса на оставителот и со нив се постапува согласно Законот за наследување.

- кога член на задолжителен пензиски фонд нема да стекне право на старосна пензија според Законот за пензиското и инвалидското осигурување, заради тоа што нема навршено пензиски стаж најмалку 15 години, може да купи месечен пензиски ануитет доколку износот на ануитетот е еднаков или поголем од 40% од најнискиот износ на пензија, а доколку пресметаниот износ на пензискиот ануитет е помал од 40% од најнискиот износ на пензија, задолжителниот пензиски фонд на членот наеднаш ќе му ги исплати акумулираните средства на неговата сметка.

Во текот на 2009 година беа исплатени средства како наследство од индивидуалните сметки на 21 починати членови и тоа за 11 члена на НЛБз и 10 члена на КБПз.

На следниот график е прикажана структурата на остварени пензии и исплати од вториот столб во четирите години на постоење на вториот столб. Бројот на исплати е многу мал, бидејќи членовите се млади лица. Најголем дел од исплатите се во случаите на смрт на член преку остварена семејна пензија или исплата на наследство, па исплатаи по основ на остварена инвалидска пензија, а најмал е бројот на еднократни исплати на членови.

4. Информации за доброволните пензиските фондови

Примарна цел на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување е обезбедување повисок приход по пензионирањето за осигурениците кои се веќе осигурани во едностолбниот и/или двостолбниот пензиски систем, обезбедување пензија на лицата кои не се опфатени со задолжителното пензиско осигурување лично за себе или од други лица и обезбедување предуслови за воспоставување на професионални пензиски шеми во процесот на усогласување на системот на социјално осигурување во Македонија со системите во Европската унија. Основни принципи на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување се: обезбедување дополнителни средства во случај на старост, членување на доброволна основа, капитално финансирање на принцип на дефинирани придонеси, инвестирање на средствата врз основа на сигурност, диверсификација на ризик и одржување адекватна ликвидност, како и транспарентност.

Доброволното пензиско осигурување овозможува опфат на голема група лица од населението на Република Македонија, како и на лица кои не се државјани на Република Македонија. Тоа овозможува дополнително штедење за старост, со што се зголемува материјалната сигурност при старост. Понатаму, согласно вообичаените практики во многу европски земји каде постојат професионални пензиски шеми, преку кои работодавачите или здруженијата на граѓаните организираат и финансираат дополнително пензиско осигурување за своите вработени односно членови, истото е овозможено и во Република Македонија. Бидејќи европските системи за социјално осигурување се под притисок, кој постојано се зголемува, професионалните пензии во иднина сè повеќе и повеќе ќе имаат улога на дополнување на приходите по пензионирање. Од тие причини треба да се развијат професионалните пензии, дополнително на социјалното осигурување, со цел обезбедување сигурно, трајно и ефикасно социјално осигурување, кое треба да гарантира пристоеен животен стандард во старост. Во третиот столб, работодавач или здружение на граѓани (осигурител) може да организира и финансира професионална пензиска шема и да уплаќа придонес во доброволен пензиски фонд за своите вработени и членови. Повеќе работодавачи или повеќе здруженија на граѓани можат заедно да организираат и финансираат професионални пензиски шеми. Осигурителот потпишува договор со друштвото кое го ги избрал да управува со доброволниот пензиски фонд во кој ќе биде вклучена професионалната пензиска шема.

Со воведувањето и на доброволно капитално финансирано пензиско осигурување се очекува дополнително значително влијание врз економијата во целина преку зголемување на штедењето на населението, зголемување на моќта на инвестирањето и поттикнување на развојот и продлабочување на пазарот на капитал преку инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови, зголемување на побарувачка за нови инструменти и нови финансиски услуги, итн.

На почетокот на 2008 година беше донесен закон со кој се уредува доброволното капитално финансирано пензиско осигурување (трет столб), а до почетокот на ноември 2008 година беа донесени сите подзаконски акти кои го доуредуваат третиот столб. Доброволното капитално финансирано пензиско осигурување стана оперативно во втората половина на 2009 година со тоа што на постојните друштва им беа доделни дозволи за управување со доброволни пензиски фондови, така што Отворен доброволен пензиски фонд “НЛБ пензија плус” Скопје почна со работа на 15.07.2009 година, додека КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд- Скопје на 22.12.2009 година¹².

¹² Во понатамошниот текст, во табеларните и графички прикази, за имињата на доброволните пензиски фондови ќе се користат скратени називи, т.е. НЛБд за Отворен доброволен пензиски фонд “НЛБ пензија плус” Скопје и КБПд за КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд- Скопје

4.1 Членство во доброволните пензиски фондови

Осигуреник може да стекне членство во доброволен пензиски фонд на три начини:

- 1) со потпишување на договор за членство во доброволен пензиски фонд меѓу лицето и друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови или друштво за управување со доброволни пензиски фондови и со отворање на доброволна индивидуална сметка,
- 2) со потпишување на договор за членство во доброволен пензиски фонд меѓу лицето, физичкото лице кое уплаќа во име и за сметка на лицето (уплаќач) и друштвото и со отворање на доброволна индивидуална сметка
- 3) со учество во професионална пензиска шема организирана од неговиот работодавач или здружение во кое членува и отворање на професионална сметка.

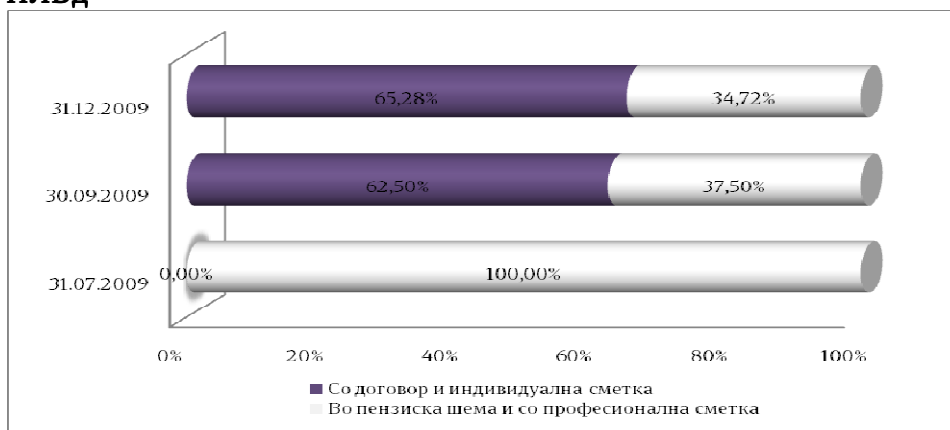
Едно лице може да има само една доброволна индивидуална сметка и една професионална сметка. Овие сметки може да се во ист или во различен доброволен пензиски фонд.

Во доброволното капитално финансирано пензиско осигурување со состојба 31.12.2009 година има вкупно 1.611 членови од кои 1.037 или 64,37% се со договор и индивидуална сметка, додека 574 или 35,63% се учесници во пензиска шема и со професионална сметка.

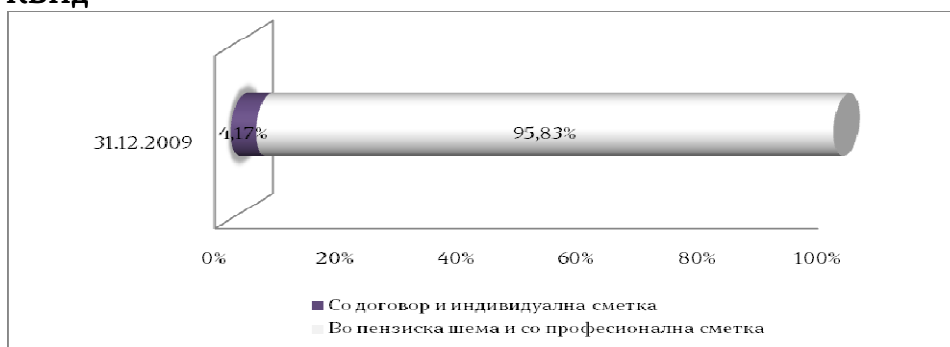
Во однос на учеството на членовите по доброволни пензиски фондови, со состојба 31.12.2009 година, 98,51% од членовите се во НЛБд, додека 1,49% се во КБПд. Ваквата нееднаквост во распределбата на членовите во двата доброволни пензиски шеми се должи пред се на фактот што двата доброволни пензиски фондови не почнаа да работат истовремено, имено КБПд почна со работа скоро 6 месеци подоцна од НЛБд и на 31.12.2009 КБПд постоеше само десетина дена.

Структурата на членови по доброволни пензиски фондови и по тип на членство од почетокот на системот, е прикажана на следните графикони:

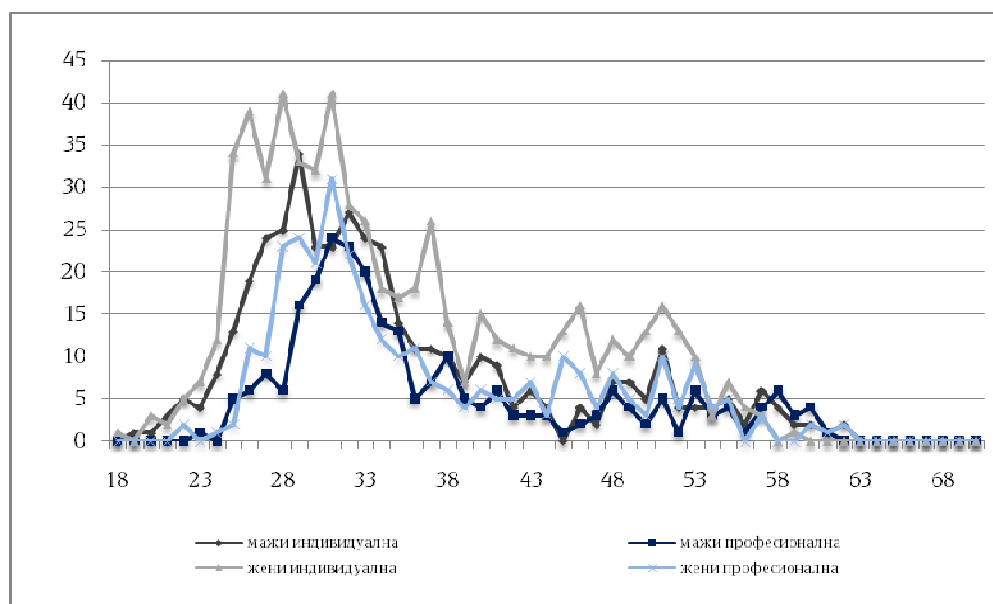
НЛБд

КБПд

Структурата на членовите во третиот столб, по возраст, пол и тип на членство е прикажана на следниот график:

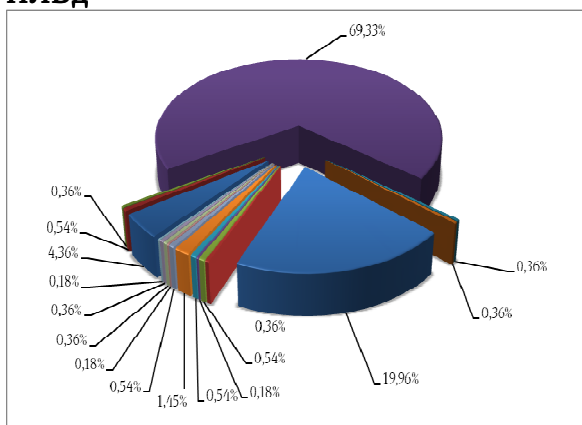

Од овој графички приказ може да се забележи дека членовите се во најголем број млади лица. Членовите кои имаат индивидуална сметка се млади лица, при што има најголем број членови на возраст од 29 години (мажи) односно 31 година (жени). Членовите кои имаат професионална сметка се исто така помлади лица и најголем број од нив се на возраст 31 година (мажи и жени). Просечната возраст на членовите со индивидуална сметка е 35 години (мажи и жени), а на членовите со професионална сметка е 37 години (мажи и жени), додека просечна возраст на сите членови вкупно е 36 години.

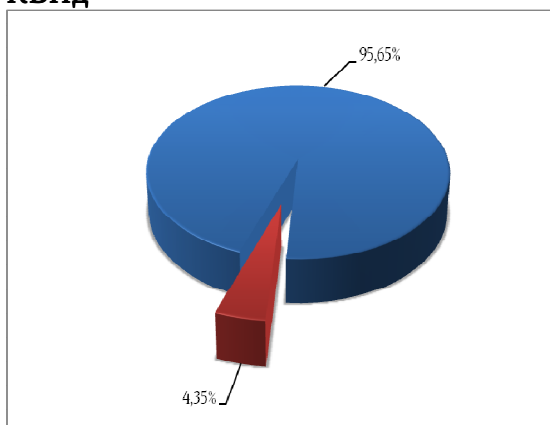
Од досегашното кратко искуство најчесто членовите сами си уплаќаат средства на своите сметки, а во мал број случаи има членови на кои им уплаќа уплаќач (од вкупно 1.037 членови кои имаат индивидуални сметки само 39 членови или 3,76% имаат уплаќач). Бидејќи со доброволното капитално финансирано пензиско осигурување овозможува членување и на лица кои не се државјани на Република Македонија, во овој почетен стадиум на постоење на третиот столб постоја мал број членови кои се странски државјани (0,25% од вкупниот број на членови кои имаат индивидуални и професионални сметки).

Во врска со учеството на членовите во професионални пензиски шеми, во НЛБд 551 член се во 17 професионални пензиски шеми, а во КБПд 23 членови се во 2 професионални пензиски шеми. Најголем дел од членовите на пензиските шеми се вработени кај работодавци од финансиската област (околу 75% од членовите на професионалните пензиски шеми), а останатите членови се вработени во различни сектори (правни работи, трговија, неживотно осигурување, телекомуникации и други). Постојат професионални пензиски шеми со по неколку стотици членови и професионални пензиски шеми со по 2-3 члена. Просечно, една професионална пензиска шема има околу 30 членови. Распределбата на членовите во професионални пензиски шеми по фондови е дадена на следните графици:

НЛБд

КБПд

4.2 Премин на член од еден во друг доброволен пензиски фонд

Лицата имаат право на избор на доброволен пензиски фонд и право на промена на избраниот доброволен пензиски фонд по сопствена желба во секое време. Доколку членот член на постојниот доброволен пензиски фонд пократко од 12 месеци, при преминот треба да плати надомест за премин. При премин се пренесуваат и вкупните средства од сметката на членот. Исто така и при премин на учесник во професионална пензиска шема од еден кај друг осигурител, тој има право на пренос на средствата заштедени во професионалната шема на професионална сметка или на доброволна индивидуална сметка доколку другиот осигурител нема организирано професионална пензиска шема или не го вклучи лицето во неа. Во 2009 година ниту еден член не премина од еден во друг доброволен пензиски фонд.

4.3 Придонеси во доброволните пензиски фондови

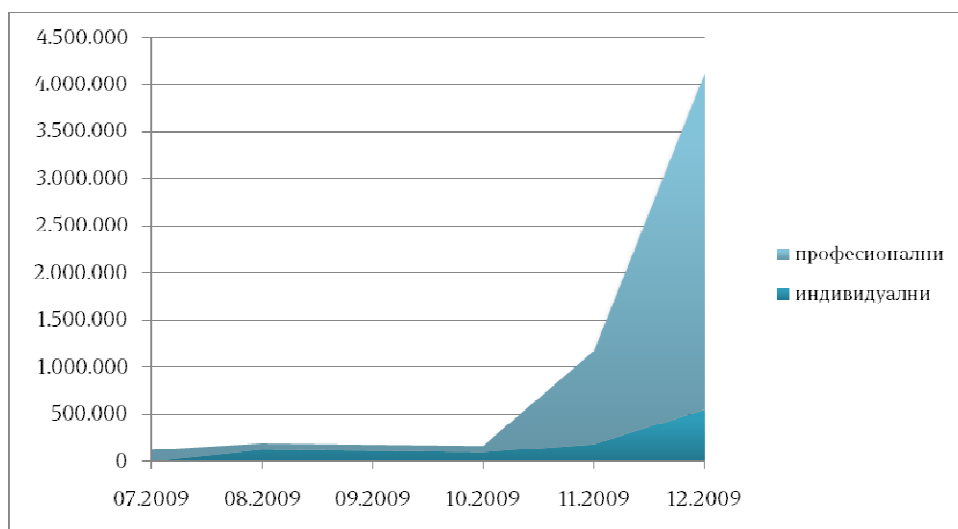
Уплатата на доброволен придонес може да се врши само за лице кое ги исполнува условите за членство во доброволен пензиски фонд согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување. Уплатата на доброволен придонес во име и за сметка на член кој има доброволна индивидуална сметка може да ги врши членот и/или уплаќачот. Уплатата на доброволен придонес во име и за сметка на член кој има професионална сметка може да ги врши само осигурителот. Уплатите се вршат од трансакциската сметка на членот и/или уплаќачот или осигурителот. Доброволниот придонес се уплаќа на посебна парична сметка на доброволниот фонд, која се води кај чуварот на имот и се распоредува на доброволна индивидуална сметка или на професионална сметка на членот во зависност од начинот на зачленување и по исполнување на условите за членство.

Членот, уплаќачот и осигурителот имаат право слободно да ја одредуваат висината на уплатениот износ на доброволен придонес и динамиката на уплата, а промената на висината на уплатата или прекилот на уплатата не влијаат на правото на членство во фондот, односно не значат прекин на членството. Износите на доброволните придонеси ги определува осигурителот за сите учесници во професионалната пензиска шема која тој ја организира и финансира и ги определува како процент од платата на членот кој е вклучен во професионалната пензиска шема.

Во текот на 2009 година во доброволните пензиски фондови се уплатени вкупно околу 6 милиони денари, или по месеци (во илјади денари), како што е прикажано во следната табела:

	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Вкупно
НЛБд	124	196	182	171	1.178	3.936	5.788
КБПд						190	190
Вкупно	124	196	182	171	1.178	4.126	5.978

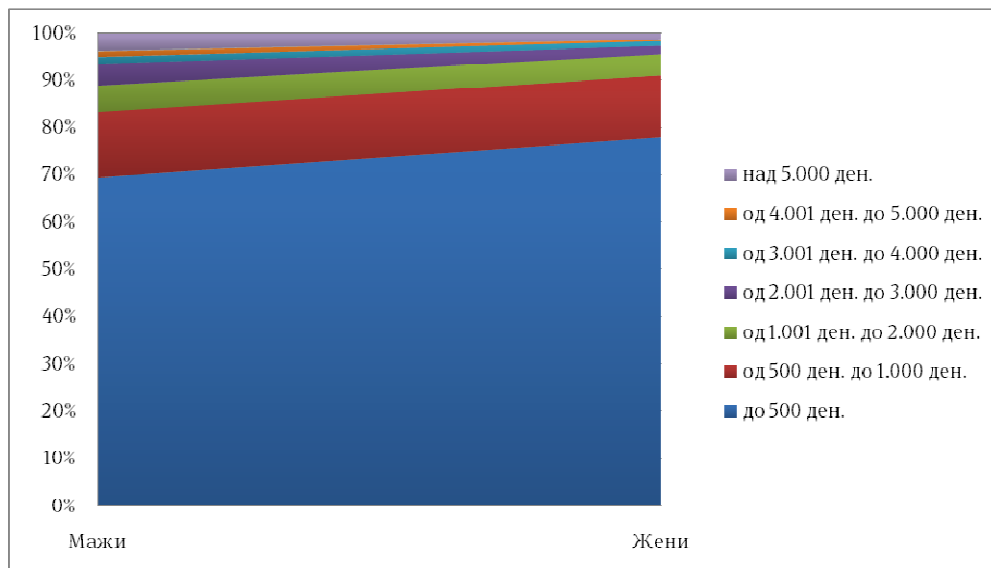
Поголем процент од средствата што се уплатени како доброволни придонеси во двата доброволни пензиски фондови се уплатени на професионални сметки (81,87%). Месечно распределбата на уплатите по тип на сметка на која се уплатени е дадена на следниот график.

Фреквенцијата на уплаќање на индивидуалните сметки е најчесто еднаш месечно секој месец, но постојат и членови со само една уплата до крајот на годината. Најчесто членовите уплаќаат по 100 денари, постојат и неколку еднократни уплати во повисок износ. Просечната уплата изнесува околу 800 денари. Доколку од просекот се исклучат уплатите со висок износ (над две просечни месечни плати), просечната уплата изнесува околу 660 денари. Минималните уплати се до 50 денари додека максималната уплата околу 100.000 денари. Фреквенцијата со која осигурителите на пензиската шема уплаќаат во професионалните пензиски шеми е еднаш месечно секој месец. Најчесто осигурителите уплаќаат околу 2000 денари на професионалната сметка на учесник во професионална пензиска шема. Постојат и повисоки износи уплатени во професионална шема. Просечната уплата изнесува околу 4.400 денари. Доколку од просекот се исклучат уплатите со висок износ (над две просечни месечни плати), просечната уплата изнесува околу 2.800 денари. Минималните уплати се 250 денари додека максималната околу 1.000.000 денари.

На следниов график е дадена структура на вкупни уплати на индивидуална сметка во 2009 година. Оттука се гледа дека најголем дел од членовите во 2009 година уплатиле вкупно средства до износ од 500 денари,

потоа следуваат уплатите во износ од 1001 до 2000 денари, па уплатите во износ од 2001 до 3000 денари и останатите групи. Распределбата по пол е скоро еднаква.

4.4 Инвестирање и структура на портфолиото на доброволните пензиски фондови

И во доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, во почетната фаза се користи проактивна контрола и квантитативни и квалитативни ограничувања на инвестициите. Тргувајќи од тоа, во законот и подзаконските акти се дефинирани инвестициските цели и принципи, видовите на инструменти во кои можат да се вложат средствата на доброволниот пензиски фонд, условите што треба да ги исполнат регулираните секундарни пазари на капитал каде што се тргува со средствата на доброволните пензиски фондови, квалитетот на инструментите во кои може да се инвестираат средствата на доброволните пензиски фондови, земјите или групите на земји во кои може да се инвестираат средствата на доброволните пензиски фондови, инвестициските ограничувања во рамките на инструментите и издавачите, забранети инвестиции, надминување на инвестициските ограничувања, итн. Основните принципи на инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови, уредени со закон се: сигурност на средствата, диверсификација на ризикот од инвестициите и одржување на адекватна ликвидност, а со цел остварување највисок принос единствено во полза на членовите. Сепак, за разлика од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, во доброволното има полиберални услови во врска со инвестирањето.

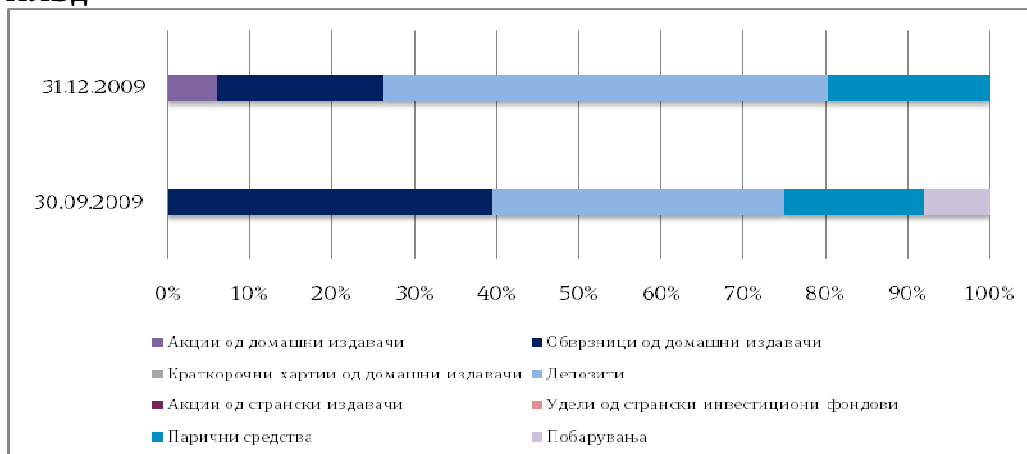
Во законот и подзаконските акти е регулирано дека средствата може да се инвестираат во банкарски депозити и сертификати за депозити, обврзници и други должнички хартии од вредност, акции, комерцијални записи издадени од издавачи со седиште во Република Македонија и во странство во државите членки на Европската Унија и ОЕЦД. Покрај горенаведените, за инвестициите во странство е дозволено и инвестирање во должнички хартии од вредност издадени од Европската Централна банка, Европската инвестициона банка и Светската банка, како и должнички хартии од вредност издадени од единици на локална самоуправа. Бидејќи е неопходно да се постигне соодветна диверсификација помеѓу различните видови на инвестиции предвидени се максимални ограничувања за инвестирање во одредена компанија и одредена економска група и максимални ограничувања на износите кои можат да бидат инвестирани во одредени видови на инструменти. Со цел спречување во инвестиции во инструменти кои не се погодни за инвестирање на доброволни пензиски фондови законски се забрануваат инвестиции во акции, обврзници и други хартии од вредност кои не котираат на официјален пазар или со кои јавно не се тргува, инструменти со кои не може правно да се располага, инструменти кои не може веднаш да бидат проценети, повеќето форми на имот кои не можат веднаш да бидат проценети и ставки од несигурна вредност.

Максимални инвестициски ограничувања

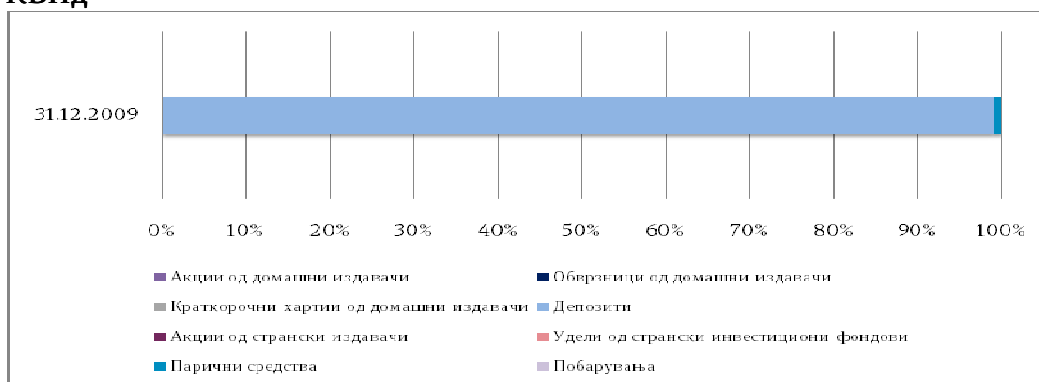
Инвестиции во странство (ЕУ, ОЕЦД)	50%
-должнички хартии од вредност издадени од единиците на локалната самоуправа, недржавни странски компании или банки, акции издадени од странски компании или банки и документи за удел, акции и други хартии од вредност издадени од инвестициони фондови	30%
-обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на странските држави и должнички хартии од вредност издадени од Европската централна банка, Европската инвестициона банка и Светска банка	50%
Хартии од вредност издадени или гарантирани од РМ или НБРМ	80%
Банкарски депозити, сертификати за депозит, комерцијални записи, обврзници и хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од домашни банки	60%
Обврзници и комерцијални записи издадени од домашни акционерски друштва, кои не се банки	40%
Акции издадени од домашни акционерски друштва	30%
Документи за удел и акции на македонски инвестициски фондови	5%

Структурата на инвестициите на доброволните пензиски фондови, од почетокот на системот е прикажана во следните графикони:

НЛБд

КБПд

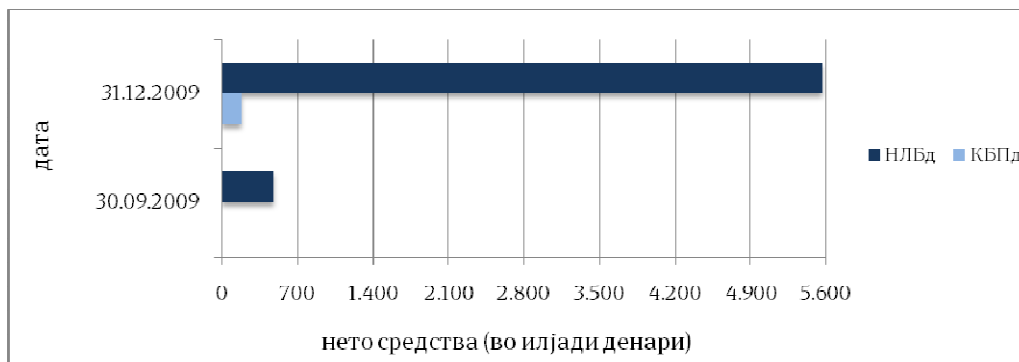

Може да се забележи дека во првата година од функционирањето на системот најголем дел од средствата на доброволните пензиски фондови беа инвестирани во депозити (55,56%), потоа во државни хартии (државни обврзници – 19,61%) и мал дел во акции од домашни издавачи (5,88%), додека 18,95% од средствата се побарувања.

4.5 Нето средства, сметководствена единица и стапка на принос на доброволните пензиски фондови

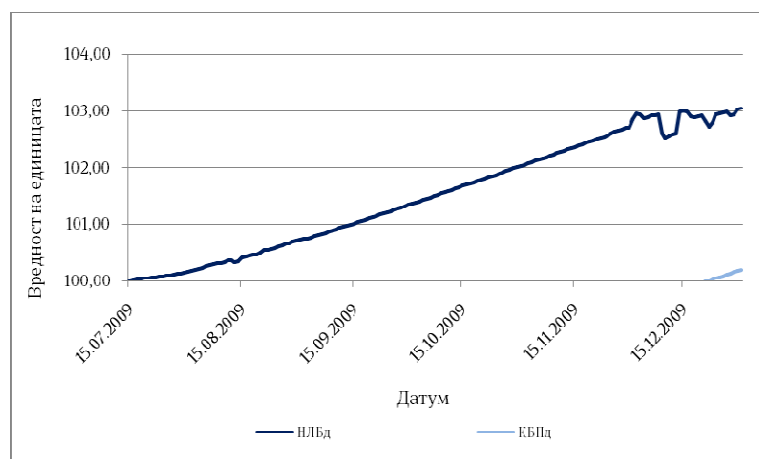
Начинот на пресметка на нето средствата, сметководствена единица и приносот на доброволните пензиски фондови е ист како и за задолжителните пензиски фондови.

Движењето на вредноста на нето средствата на доброволните пензиски фондови, квартално, е дадено на следниот графикон:

Движењето на вредноста на сметководствените единици на доброволните пензиски фондови во текот на 2009 година е дадено во следниот преглед:

Датум	Вредност на сметковод. единица	
	НЛБд	КБПд
15.07.2009	100,000000	
30.09.2009	101,348984	
21.12.2009	102,815757	100,000000
31.12.2009	103,061825	100,204385

Согласно закон, принос не се пресметува и не се објавува за доброволни пензиски фондови кои постојат помалку од 12 месеци.

Вкупните нето средства во доброволните пензиски фондови, со состојба на 31.12.2009 година, изнесуваат нешто над 5,7 милиони денари или нешто повеќе од 93 илјади Евра, што претставува околу 0,0014% од БДП.¹³

4.6 Надоместоци кај доброволните пензиски фондови

За вршење на своите функции за управување со средствата на доброволниот пензиски фонд, проценка на средствата, зачленување, водење на индивидуални сметки на членовите и известување на членовите, како и за плаќање на надоместоците за МАПАС и чуварот на имот, друштвата, согласно

¹³ Извор за БДП: Извор за БДП: Државен завод за статистика- Соопштение бр.3.1.10.02

Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, наплатуваат надоместок од придонеси, надоместок од средства и надоместок за премин.

Надоместокот од придонеси се наплаќа како процент од секој уплатен придонес во доброволен пензиски фонд, пред неговото претворање во сметководствени единици. Овој надоместок друштвото го наплатува во ист процент од сите членови на доброволниот пензиски фонд, освен во случај на членови кои се учесници во професионална пензиска шема или во случај на повеќегодишно членство. Месечниот надоместок преставува процент од вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд, кој се пресметува на секој датум на проценка на средствата на доброволниот пензиски фонд (во согласност со важечката подзаконска регулатива датум на проценка е секој ден) и се наплатува еднаш месечно. Надоместокот за премин се наплатува во случај на премин на член од еден доброволен пензиски фонд во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот доброволен пензиски фонд помалку од една година.

Законот ги определува максималните износи, а слобода на друштвата е да ги определат износите на поодделните видови надоместоци во рамките на законскиот максимум.

Надоместоци кои ги наплаќаат друштвата кои управуваат со доброволни пензиски фондови во Република Македонија се следните:

Вид на надоместок	Акционерско друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови “НЛБ НОВ ПЕНЗИСКИ ФОНД”- Скопје	КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови – АД Скопје
<i>Надоместок од придонес*</i>	5,25%	5,5%
<i>Месечен надоместок од вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд</i>	0,15%	0,15%
<i>Надоместок за премин</i>		
Број на денови**	Износ на надоместок за премин	Износ на надоместок за премин
број на денови ≤ 360	10 Евра	10 Евра
број на денови > 360	не се наплаќа надоместок за премин	не се наплаќа надоместок за премин

* За членови кои се учесници во професионална пензиска шема друштвото може да определи понизок износ на овој надоместок

** Бројот на денови се определува врз основа на бројот на денови од датумот кога членот се стекнал со статус на член во постојниот доброволен пензиски фонд до датумот на потпишување на договорот за членство со идниот доброволен пензиски фонд.

Наплатата на надоместоците (во илјади денари) од страна на друштвата кои управуваат со доброволни пензиски фондови во текот на 2009 година беше следна:

	Јули	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Вкупно
НЛБд-вкупно	6,27	10,43	9,95	9,58	50,19	172,19	258,61
од придонеси	6,22	10,12	9,41	8,78	48,83	167,89	251,25
од средства	0,05	0,31	0,55	0,80	1,35	4,30	7,36
КБПд-вкупно						7,59	7,59
од придонеси						7,54	7,54
од средства						0,05	0,05

Трансакционите провизии во врска со трансакции за стекнување или пренос на средствата на доброволниот пензиски фонд се плаќаат од средствата на доброволниот пензиски фонд, а ги наплатуваат избрани правни лица кои вршат услуги со хартии од вредност. Трансакционите провизии се пресметуваат како процент од вредноста на секоја склучена трансакција. Од средствата на доброволниот пензиски фонд, за секоја склучена трансакција на Македонска берза за хартии од вредност, се наплатуваат и провизии за Македонската берза на хартии од вредност и Централниот депозитар за хартии од вредност.

Брокерско друштво	НЛБд			КБПд*			
	Тип на инструмент		Износ (илјади денари)	Брокерско друштво	Тип на инструмент		Износ (илјади денари)
	Акции	Обврзници			Акции	Обврзници	
Илирика Инвестментс АД Скопје	0,01%	0,01%	0,151				
ТТК банка АД Скопје	0,01%	0,01%	0,00				

Останати трансакцион и трошоци**			7,317				
----------------------------------	--	--	-------	--	--	--	--

* КБПД започна со работа на крај на 2009 година и сеуште немаше избрано брокерско друштво

** трошоци за ЦДХВ, домашна берза, купување на примарен пазар, институции во странство

4.7 Исплата на пензиски надоместоци од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување

Условите за стекнување право на пензиски надоместок и начинот на исплата на пензискиот надоместок од третиот столб се полиберални во однос на вториот столб, но сепак треба да се има предвид дека тие се заштеди за старост.

Имено, средствата може да се повлечат најрано десет години пред возраста за стекнување право на старосна пензија согласно со Законот за пензиско и инвалидско осигурување, што во моментов би значело најрано на возраст од 54 години за мажи, односно 52 години за жени.

Исто така средствата може да се повлечат во случај кога кај членот е утврдена општа неспособност за работа од страна на Комисија за оцена на работната способност при Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, без оглед на возраста.

Во случај на смрт на член на доброволен пензиски фонд, средствата од сметката на членот стануваат дел од оставинската маса и со нив се постапува согласно со Законот за наследување.

Средствата од третиот столб се користат по избор на членот во следните видови пензиски надоместоци:

- исплата на вкупниот износ на неговата сметка, еднократно или повеќекратно;
- купување пензиски ануитет кој се исплаќа до крајот на животот од посебна институција овластена за таа цел;
- програмирани повлекувања обезбедени од друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд каде што осигуреникот бил член на денот на пензионирањето; или
- комбинација од горенаведените опции.

Обезбедувањето пензии и пензиски надоместоци кои се исплатуваат од вториот и третиот столб ќе биде регулирано со посебен закон.

5. МАРКЕТИНГ И АГЕНТИ НА ПЕНЗИСКИТЕ ДРУШТВА

Заради заштита на интересите на потенцијалните и идните членови на капитално финансираното пензиско осигурување и обезбедување фер и објективно информирање на јавноста, маркетингот се врши во регулирана средина уредена за закон и подзаконски акти.

Во работи на маркетинг спаѓаат сите активности чија цел е информирање на сегашните и идните членови на задолжителните или доброволните пензиски фондови и задржување или зголемување на бројот на членови во пензиските фондови. Овие активности вклучуваат: зачленување, вклучително и премин на членови од еден во друг задолжителен пензиски фонд; зачленување, вклучително и премин на членови од еден во друг доброволен пензиски фонд; рекламирање на карактеристиките на системот на задолжително и доброволно капитално финансирано пензиско осигурување особено на друштвата за управување со задолжителни пензиски фондови, друштвата за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и друштва за управување со доброволни пензиски фондови; рекламирање и информирање за приносот на задолжителниот и/или доброволниот пензиски фонд; рекламирање и информирање за надоместоци и трансакциски провизии; информирање за инвестициското портфолио на задолжителниот и/или доброволниот пензиски фонд; информирање за индивидуални сметки, доброволни индивидуални сметки и професионални сметки; објавување на информативен проспект и други активности кои се извршени со цел обезбедување услуги и информации или објективно и навремено обезбедување на податоците поврзани со работењето на пензиските друштва на сегашните или идните членови на задолжителните и доброволните пензиски фондови. Работите на маркетинг се одвиваат во или надвор од друштвата или филијалите, директно или преку соодветен вид на комуникација (телефон, факс, интернет).

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, МАПАС ги одобрува сите маркетинг материјали на пензиските друштва пред нивното објавување, со што превентивно делува во правец на фер и објективно информирање на јавноста. Во 2009 година беа издадени вкупно 155 одобренија за употреба на маркетинг материјали.

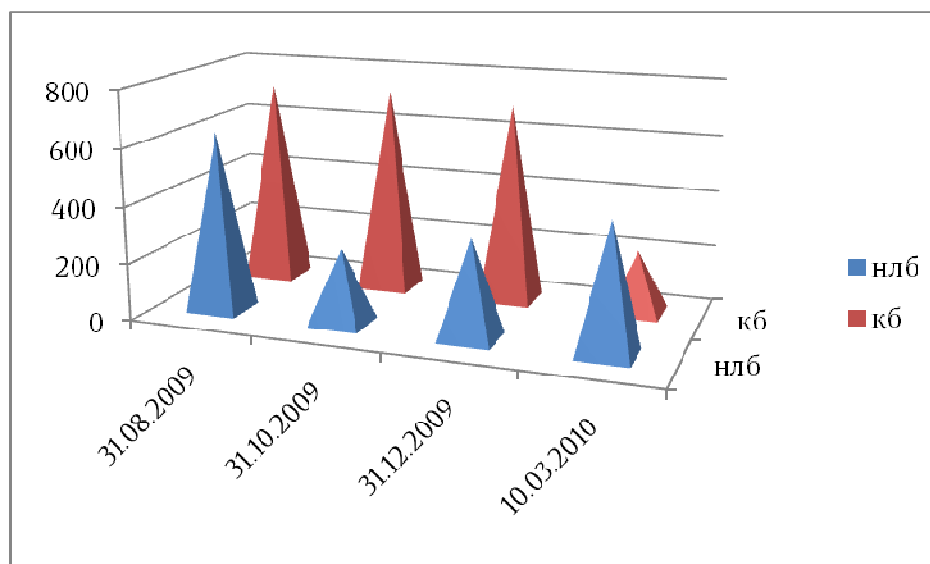
Лице кое врши маркетинг или агент може да биде лице вработено во пензиско друштво и друго лице кое е договорно ангажирано од страна на пензиско друштво. Агентот може да врши работи на маркетинг на пензиски фондови и/или да склучува договори за членство само во пензиски фондови со кои управува пензиското друштвото во кое тој е вработен или договорно ангажиран. Агентот задолжително присуствува при склучувањето на договорот за членство во пензиски фонд и е должен да го потпише таквиот договор.

Агентот е должен сите контакти со членот или со лицата кои имаат право да станат членови на задолжителен пензиски фонд да ги врши лично и не смее да склучува договор за членство преку друго лице.

Лицето може да врши работи на маркетинг само по неговото запишување во Регистарот на агенти кој го води МАПАС. МАПАС ги пропишува начинот и постапката за полагање на испитот за стекнување својство на агент и начинот и постапката за запишување на лицето во Регистарот на агенти.

Во текот на 2009 година се организираа двата типа на испити (целосен и дополнителен) при што од вкупно 347 присутни учесници пријавени за полагање на испит од капитално финансираното пензиски осигурување положиле вкупно 194 или 55,91%, додека од вкупно 519 присутни учесници пријавени за полагање на дополнителен испит положиле вкупно 444 или 85,55%.

Бројот на активни агенти има нагло опагање во октомври 2009 година за НЛБ и во март 2010 година за КБП, што се должи на изминувањето на преодниот рок за работење на агентите по пререгистрацијата на друштвата. По полагањето на дополнителниот испит и пререгистрацијата на агентите како и регистрирање на нови агенти бројот на активни агенти повторно се зголемува во текот на наредните месеци.

6. Почитување на законските и подзаконските акти

Една од основните задачи на МАПАС е секојдневна супервизија на работата на пензиските друштва и пензиските фондови, преку вонтеренска и теренска контрола.

Во текот на 2009 година се вршеше континуирана вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и доброволните пензиски фондови врз база на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и останатите институции вклучени во системот: Фондот на ПИОМ и чуварите на имот на пензиските фондови. При секојдневните контроли на работењето на пензиските друштва со средствата на пензиските фондови и на чуварите на имот беа откривани определени грешки и неправилности, но земајќи го во предвид фактот дека контролата е проактивна, грешките беа веднаш отстранувани од пензиските друштва и/или чуварите на имот.

Во рамките на теренската контрола која ја спроведува МАПАС, се вршат генерално два вида контроли, контрола на работењето на пензиските друштва (институционална контрола) и контрола на работењето на пензиските фондови (финансиска контрола). Во 2009 година беше спроведена по една изведена редовна теренска контрола на работењето на двете пензиски друштва (институционална контрола) и по една редовна контрола на двата задолжителни пензиски фондови (финансиска контрола), согласно Годишниот план на МАПАС за контрола на за 2009 година. Во текот на годината не беа планирани ниту извршени теренски контроли на работењето на пензиските друштва со средствата на доброволните пензиски фондови, бидејќи првиот доброволен пензиски фонд започна да функционира во втората половина на годината, а вториот на крајот на годината. Првата теренска контрола на работењето на пензиските друштва со средствата на доброволните пензиски фондови ќе биде извршена во текот на 2010 година.

При теренската контрола на пензиските друштва, беа изречени 2 Решенија за отстранување на неправилности и тоа во делот на водење на сметководствената евиденција на пензиските друштва и начинот на организирање на единицата за интерна ревизија и 1 укажување за недоставување на извештаи од извршени внатрешни контроли.

При теренските контроли на пензиските фондови во текот на 2009 година не беа констатирани незаконитости во управувањето со пензиските фондови.

Врз основа на констатациите и забелешките од записниците за извршената контрола на пензиските друштва и пензиските фондови, а земајќи

ги во предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуираното подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираниот пензиски систем и заштитата на интересите на членовите на пензискиот фонд, препораките на МАПАС во смисла на подобрување на работењето на друштвата се однесуваа на: зајакнување на интерните контроли во друштвата, зголемување на опфатот на внатрешните ревизии, комплентирање на интерните процедури на друштвата, одобрување на зделки со заинтересирани страни, почитување и ажурирање на усвоените сопствени акти и процедури, особено актите кои се однесуваат на инвестирањето на средствата на пензиските фондови, зајакнување на капацитетот на пензиските друштва преку континуирана обука на вработените, намалување на трошоците за инвестирање на средствата на пензиските фондови како и соодветно и навремено постапување по задолженија од МАПАС.

Во рамките на контролата на активностите на маркетинг на друштвата при која МАПАС спроведе теренска контрола на филијалите на пензиските друштва при што не беа констатирани неправилности и незаконитости во работењето на контролираните филијали.

Дополнително, при контрола на агентите спроведени по поплака на член или агент или при редовна вонтеренска контрола, овластените лица на МАПАС констатираа неправилности во работата на определени агенти на друштвата. МАПАС донесе едно решение со кое од Регистрот на агенти беше избришан еден агент по барање на друштвото, а постапките за останатите агенти продолжија во 2010 година. МАПАС во текот на 2009 година нема поднесено барања за поведување на прекршочна или кривична постапка пред надлежен орган.

Едновремено, во текот на 2009 година, МАПАС изрече:

- 1 укажувања за корекција на податоци во извештаите за капитал на друштвото. Пензиските друштва постапија по укажувањето на МАПАС.
- 5 укажувања и 2 Решенија за отстранување на неправилност заради ненавремено ажурирање на интернет страниците на пензиските друштва, како и 1 укажување за ненавремено доставување на податоци за филијали до МАПАС. Пензиските друштва постапија по укажувањата и решенијата на МАПАС.
- барање за појаснување, демант на дадена информација за третиот столб. Појаснувањето беше објавено во дневните весници во Република Македонија.

Табеларен приказ на преземени мерки од МАПАС во 2009 година:

	МЕРКИ	КБ ППД	НЛБ	ВКУПНО
1	Укажување	2	6	8
2	Барање за објава на појаснување, демант	0	1	1
3	Решение за бришење на агент од регистарот на агенти	1	0	1
4	Решение за отстранување на неправилности и незаконитости	2	2	4
5	Барање за поведување на прекршочна постапка	0	0	0
6	Барање за поведување на кривична постапка	0	0	0
	ВКУПНО	5	9	14

7. Краток преглед на светските состојби и трендови во капитално финансираното пензиско осигурување¹⁴

Пензиските системи во целиот свет обезбедуваат приходи по пензионирање т.е. заштита на старите лица кои веќе не работат и не заработуваат. Постојат економски, демографски, финансиски и социјални несигурности во пензиските системи. Најдобар пристап за владите и индивидуалните лица е да користат комбинација на начини за обезбедување приход по пензионирањето и диверсификација на ризиците, со цел да добијат сигурност во старост.

Според извештаите на ОЕЦД економската криза ја засили потребата за реформи на пензиските системи. Имено, дополнително на влијанието на стареењето на населението врз пензиските системи, зголемувањето на невработеноста и намалувањето на приливите од даноци предизвика зголемување на дефицитите на државите и намалување на јавното трошење за пензии. Но, и приватните пензиски шеми беа погодени од финансиската криза, поради што се засили потребата од нивно постојано унапредување. Предложените реформи вклучуваат подобрување на регулативата, поефикасна администрација, појасни информации за ризиците и придобивките за членовите од различните инвестициски опции, премин кон помалку ризични инвестиции за членовите кои се пред пензионирање, итн.

Економската криза имаше влијание на домашните и странските финансиски пазари, а оттаму и врз пензиските фондови во Македонија и во

¹⁴ Користени извори: Извештаи на OECD: *Pensions at glance, Pensions and the Crisis и Pension Market in Focus, World Bank-The Financial Crisis and Mandatory Pension Systems in Developing Countries, работни материјали и дискусии на IOPS и сопствени анализи и согледувања*

странство. Случувањата на светските берзи, влијаеја на цените на хартиите од вредност во кои имаат вложено пензиските фондови а оттаму во вредноста на средствата на пензиските фондови. Во земјите на ОЕЦД до октомври 2008 година беше регистрирана загуба на вкупните средства на сите пензиски фондови во висина од 20% во однос на декември 2007 година. И пензиските системи во соседните земји ја почувствуваа светската финансиска криза. Кај македонските пензиски фондови во текот на 2008 година исто така беше забележан пад на вредноста на сметководствената единица и приносите на пензиските фондови.

Но, поновите извештаи на ОЕЦД покажуваат опоравување на пензиските фондови во текот на 2009 година. Иако, вкупните средства на пензиските фондови сеуште се под нивото на декември 2007 година, сепак во текот на 2009 година се забележува нивен раст и зголемен принос.

Во секој случај мора да се има предвид дека пензиските фондови по нивната природа, работат на долг рок, и нивните перформанси и работа треба да се следат на оваа основа.

Влијанието за членовите во пензиски фондови со дефинирани придонеси зависи од уплатените придонеси, надоместоците, инвестирањето на средствата на пензискиот фонд и од возраста на членот т.е. од годините на учество на членот во системот и акумулацијата на средства. Значи висината на идната пензија која членот ќе ја добие од вториот столб ќе зависи од добивката која задолжителниот пензиски фонд ќе ја остварува во текот на сите години од работењето на членот (односно целиот работен век), а не само во неколку години од работењето. Логично е и очекувано, во целиот период додека членовите вложуваат во избраните задолжителни пензиски фондови, да постојат и периоди на послаби резултати, дури и финансиски кризи на целиот пазар на капитал, дома или во странство, но она што е најважно е добивката од периодите на добро работење да ја покрие загубата кога пазарите на капитал работат полошо, односно просечно годишно, ако се земе во предвид целокупниот работен век на членот (30-40 години) фондот да обезбеди разумна добивка која заедно со средствата кои членот ќе ги земе од првиот столб да обезбеди разумно ниво на пензија. Оттаму, загубите од средствата на пензиските фондови нема да влијаат значително на идните пензии на помладите членови кои можат да очекуваат во понатамошните години покривање на загубите, додека за повозрасните членови, кои се блиску до пензионирање, големи загуби на средствата на пензиските фондови би значеле трајни загуби на приход ако заштедените пари би требало да ги искористат за купување на ануитети. Системот во Република Македонија е сеуште млад со најмногу млади членови кои се уште имаат време до пензионирањето и повлекувањето на средствата од вториот столб. Дополнително, поради конзервативната инвестициска политика, тековното влијание врз нив е помало отколку кај останатите сегменти од финансиските

пазари. Оттаму, не може да се зборува за драстично влијание на финансиската криза врз македонските пензиските фондови.

Сепак, системот мора да се гледа на долг рок и континуирано да се работи на негово унапредување, со цел заштита на интересите на членовите.

Една од главните препораки на ОЕЦД и Светска банка е зајакнување на пристапот до диверсифициран повеќестолбен пензиски систем. Со тоа се обезбедува подобра диверсификација на ризиците и подобра заштита на членовите кои можат да бидат погодени од кризата. Особено е значајно воспоставувањето мултифондови т.е. пензиски фондови со различни инвестициски опции т.е. портфолија дизајнирани за млади работници и работници кои се блиску до пензионирање, со цел да се овозможи избор на членовите во зависност од нивните преференции за ризик и принос во рамките на пензиско штедење усогласено со животниот циклус на членовите.

Дополнително, во ИОПС (Меѓународна организација на пензиски супервизори) се посветува внимание на мерките потребни од страна на супервизорите за унапредување на пензиските системи. Изготвени се работни материјали и упатства за засилување на супервизијата на глобалните пензиски системи и заштита на интересите на членовите. Мерките посветуваат посебен акцент на потребата од следење на ризиците во пензиските системи, и од страна на супервизорите и од страна на пензиските друштва. Кај супервизорите тоа значи засилување на нивните капацитети, засилени контроли и пристап на супервизија заснована на оценка на ризик. Кај пензиските друштва тоа значи засилена потреба за унапредување на корпоративното управување и капацитетите на одговорните лица во друштвата, засилена внатрешна контрола и зголемен капацитет за оценка и управување со ризиците. Исто така укажува на потребата од подобрување на транспарентноста, комуникацијата и финансиската едукација, што подразбира поголема транспарентноста во работењето на пензиските друштва и фондови, особено во поглед на објавување на трошоците и резултатите од работењето и препораки за национални кампањи за објаснување на долгорочната природа на пензиското штедење и подобрување на финансиската едукација на населението со цел да им се помогне на членовите во разбирањето на инвестирањето, ризикот и приносот.

И препораките на ФИАП (Меѓународна федерација на администратори на пензиски фондови) со цел со подобрување на пензиските системи се слични и вклучуваат: воведување мулти-фондови, индивидуален избор и покonzервативни инвестиции пред пензионирање, поттикнување на диверсификација на инвестициите, дизајн на пензии кој ќе дозволи ануитети, програмирани повлекувања и нивна комбинација, како и зголемување на едукацијата на населението во врска со значењето на пензиите и ризиците поврзани со нив.

МАПАС, како регулатор и супервизор на капитално финансираното пензиско осигурување, и членка на ИОПС, редовно ги следи и анализира глобалните состојби и трендови во пензиските системи и препорачаните и преземени мерки во нив, со цел заштита на интересите на пензиските фондови.

8. Резиме за 2009 година и планирани активности во 2010 година

8.1. Резиме за 2009 година

Со завршување на 2009 година поминаа четири години од комплетната имплементација на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување. Во него, заклучно со 31 декември 2009 година, членуваат над 237.000 членови. Средствата на задолжителните пензиски фондови по првите четири години од функционирање на системот достигнаа околу 9 милијарди денари (или околу 140 милиони евра). Со исплатата на придонеси од јануарската плата за 2006 година веднаш започна приливот во задолжителните пензиски фондови и инвестирањето на нивните средства. Друштвата започнаа со инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови во депозити и државни хартии од вредност, потоа постепено пристапија кон вложување во домашни акции, во акции во странство, а исто така почнаа со вложување во инвестициски фондови во странство, со што се зголеми диверсификацијата на инвестициите на задолжителните пензиски фондови. Во текот на 2009 година започна со функционирање и третиот столб и беа основани два доброволни пензиски фондови. Во третиот столб, заклучно со 31 декември 2009 година, членуваат околу 1.600 членови.

Во минатите години влијанието на светска финансиска криза се почувствува и нашите пензиски фондови. Сепак, кај македонските пензиски фондови, поради конзервативната инвестициска политика, влијанието беше помало отколку кај останатите сегменти од финансиските пазари и во странство, што се должи на конзервативната инвестициска политика на пензиските фондови. Секако, мора да се истакне долгорочната природа на пензиските фондови, поради што неколку години се премалку за оценка на перформансите на пензиските фондови.

Исто така, во 2009 година започна и имплементација на улогата на чувар на имот на пензиските фондови кај деловните банки во Република Македонија. Имено, за вториот столб, заврши преодниот период и започна да се применува системското решение за чувар на имот. Со тоа улогата на чувар на средствата на задолжителните пензиски фондови во текот на 2009 година беше пренесена од НБРМ во деловните банки. (За третиот столб улогата на чувар ја извршуваат деловни банки уште од почетокот на неговото функционирање.)

8.2 Планирани активности во 2010 година

Во текот на 2010 година, заедно со Министерството за труд и социјална политика, се планира и учество во развивањето на дизајн и закон со кој детално ќе се регулира начинот на исплата и видовите на пензии и пензиски надоместоци кои ќе се исплаќаат од вториот и третиот столб.

Согласно законските обврски на МАПАС, во 2010 година ќе ја продолжи комуникацијата со јавноста со цел нејзина континуирана едукација од областа на капиталното финансирано пензиско осигурување.

МАПАС ќе продолжи секојдневно со своите супервизорски активности врз пензиските друштва и пензиските фондови. Исто така ќе работи на промоција и на развивање на свеста кај јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување. Едновремено ќе ги следи состојбите и трендовите во земјата и во светот, кои се релевантни за ова осигурување, соодветно ќе реагира и ќе соработува со институциите вклучени во ова осигурување и релевантните институции од финансиската област и пазарот на капитал и по потреба ќе дава иницијативи за измени на законите и подзаконските акти со цел унапредување на капитално финансираното пензиско осигурување и заштита на интересите на членовите.

Бр.

Директор,
м-р Булент Дервиши, с.р.

Прилог - Статистички податоци

Задолжителни пензиски фондови

Членови и времено распределени осигуреници според статус и задолжителен пензиски фонд, квартално

Задолжителен пензиски фонд	Доброволни	Задолжителни				Вкупно
		Со договор	Распределени	Времено распределени	Вкупно	
31.12.2008						
НЛБз	30.250	40.149	20.121	3.126	63.396	93.646
КБПз	36.066	39.761	21.859	3.766	65.386	101.452
Вкупно	66.316	79.910	41.980	6.892	128.782	195.098
31.03.2009						
НЛБз	30.396	41.930	23.461	3.947	69.338	99.734
КБПз	36.310	42.210	26.980	5.285	74.475	110.785
Вкупно	66.706	84.140	50.441	9.232	143.813	210.519
30.06.2009						
НЛБз	30.528	44.114	24.719	4.244	73.077	85.643
КБПз	36.492	45.118	28.601	5.623	79.342	94.029
Вкупно	67.020	89.232	53.320	9.867	152.419	219.439
30.09.2009						
НЛБз	30.634	45.918	26.094	3.995	76.007	89.653
КБПз	36.615	47.939	30.324	5.046	83.309	97.893
Вкупно	67.249	93.857	56.418	9.041	159.316	226.565
31.12.2009						
НЛБз	30.784	47.988	27.395	5.230	80.613	111.397
КБПз	36.785	51.680	31.701	5.461	88.842	125.627
Вкупно	67.569	99.668	59.096	10.691	169.455	237.024

Членови и времено распределени осигуреници според возраст, пол, статус и задолжителен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

Возраст	НЛБз				КБПз				Вкупно
	Мажи		Жени		Мажи		Жени		
	добров.	задол.	добров.	задол.	добров.	задол.	добров.	задол.	
до 20 год.	0	1.521	0	987	0	1.855	0	1.199	5.562
од 21 до 25 год.	32	12.267	31	9.285	30	13.957	33	10.496	46.131
од 26 до 30 год.	2.211	15.833	2.105	13.561	2.203	17.118	2.467	14.435	69.933
од 31 до 35 год.	5.691	8.675	5.354	6.822	6.307	8.959	6.426	7.504	55.738
од 36 до 40 год.	5.331	3.462	4.543	3.198	6.381	3.881	6.154	3.657	36.607
од 41 до 45 год.	2.189	1.488	2.013	1.550	2.588	1.592	2.661	1.867	15.948
Од 46 до 50 год.	544	603	541	574	661	693	630	657	4.903
над 50 год.	109	440	90	347	138	536	106	436	2.202
Вкупно	16.107	44.289	14.677	36.324	18.308	48.591	18.477	40.251	237.024

Членови и времено распределени осигуреници според стаж во моментот на зачленување по пол и задолжителен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

Стаж	НЛБз			КБПз			Вкупно		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
до 5 год.	53.509	45.288	98.797	57.898	50.359	108.257	111.407	95.647	207.054
од 6 до 7 год.	3.092	2.736	5.828	3.785	3.782	7.567	6.877	6.518	13.395
од 8 до 10 год.	2.471	2.060	4.531	3.210	3.083	6.293	5.681	5.143	10.824
од 11 до 12 год.	672	509	1.181	965	780	1.745	1.637	1.289	2.926
од 13 до 14 год.	425	293	718	666	524	1.190	1.091	817	1.908
15 и повеќе	227	115	342	375	200	575	602	315	917
Вкупно	60.396	51.001	111.397	66.899	58.728	125.627	127.295	109.729	237.024

Членови со склучени договори по пензиски фондови, статус и месец на внес во Регистерот на членови на задолжителни пензиски фондови

Дата	НЛБз		КБПз		Вкупно		Вкупно
	Доброволни	Задолжителни	Доброволни	Задолжителни	Доброволни	Задолжителни	
од 31.12.2008 г.	30237	40533	36082	40265	66.319	80.798	147.117
1.01 - 31.01.2009 г.	49	492	55	624	104	1.116	1.220
1.02 - 29.02.2009 г.	37	556	84	913	121	1.469	1.590
1.03 - 31.03.2009 г.	60	698	96	1115	156	1.813	1.969
1.04 - 30.04.2009 г.	58	728	63	924	121	1.652	1.773
1.05 - 31.05.2009 г.	50	746	64	914	114	1.660	1.774
1.06 - 30.06.2009 г.	49	719	60	1041	109	1.760	1.869
1.07 - 31.07.2009 г.	43	811	42	1145	85	1.956	2.041
1.08 - 31.08.2009 г.	30	506	48	882	78	1.388	1.466
1.09 - 30.09.2009 г.	44	474	68	1093	112	1.567	1.679
1.10 - 31.10.2009 г.	60	726	60	1100	120	1.826	1.946
1.11 - 30.10.2009 г.	47	726	43	1148	90	1.874	1.964
1.12 - 31.12.2009 г.	20	273	20	516	40	789	829
ВКУПНО	30.784	47.988	36.785	51.680	67.569	99.668	167.237
ВКУПНО (по фонд)	78.772		88.465		167.237		

Членови и времено распределени осигуреници според општина, пол и задолжителен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

	НЛБз			КБПз			Вкупно			Вкупно (%)		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
БЕРОВО	181	179	360	279	332	611	460	511	971	0,36%	0,47%	0,41%
БИТОЛА	2.426	2.414	4.840	1.828	1.859	3.687	4.254	4.273	8.527	3,34%	3,89%	3,60%
БОГДАНЦИ	162	145	307	262	332	594	424	477	901	0,33%	0,43%	0,38%
БОГОВИЊЕ	199	39	238	72	20	92	271	59	330	0,21%	0,05%	0,14%
БОСИЛОВО	95	53	148	122	87	209	217	140	357	0,17%	0,13%	0,15%
БРВЕНИЦА	80	43	123	111	72	183	191	115	306	0,15%	0,10%	0,13%
ВАЛАНДОВО	396	542	938	155	147	302	551	689	1.240	0,43%	0,63%	0,52%
ВАСИЛЕВО	78	58	136	83	95	178	161	153	314	0,13%	0,14%	0,13%
ВЕВЧАНИ	58	55	113	16	27	43	74	82	156	0,06%	0,07%	0,07%
ВЕЛЕС	1.604	1.809	3.413	1.132	1.180	2.312	2.736	2.989	5.725	2,15%	2,72%	2,42%
ВИНИЦА	472	469	941	495	609	1.104	967	1.078	2.045	0,76%	0,98%	0,86%
ВРАНЕШТИЦА	9	1	10	12	3	15	21	4	25	0,02%	0,00%	0,01%
ВРАПЧИШТЕ	214	77	291	98	35	133	312	112	424	0,25%	0,10%	0,18%
ГЕВГЕЛИЈА	779	800	1.579	770	817	1.587	1.549	1.617	3.166	1,22%	1,47%	1,34%
ГОСТИВАР	1.787	1.112	2.899	1.239	701	1.940	3.026	1.813	4.839	2,38%	1,65%	2,04%
ГРАДСКО	39	18	57	24	30	54	63	48	111	0,05%	0,04%	0,05%
ДЕБАР	108	65	173	132	51	183	240	116	356	0,19%	0,11%	0,15%
ДЕБАРЦА	43	12	55	22	18	40	65	30	95	0,05%	0,03%	0,04%
ДЕЛЧЕВО	364	392	756	482	732	1.214	846	1.124	1.970	0,66%	1,02%	0,83%
ДЕМИР КАПИЈА	83	58	141	118	132	250	201	190	391	0,16%	0,17%	0,16%
ДЕМИР ХИСАР	106	144	250	137	115	252	243	259	502	0,19%	0,24%	0,21%
ДОЛНЕНИ	120	119	239	39	55	94	159	174	333	0,12%	0,16%	0,14%
ДОЈРАН	66	11	77	68	18	86	134	29	163	0,11%	0,03%	0,07%
ДРУГОВО	11	15	26	40	33	73	51	48	99	0,04%	0,04%	0,04%
ЈЕГУНОВЦЕ	65	39	104	74	54	128	139	93	232	0,11%	0,08%	0,10%
ЖЕЛИНО	154	27	181	55	15	70	209	42	251	0,16%	0,04%	0,11%
ЗАЈАС	14	2	16	75	23	98	89	25	114	0,07%	0,02%	0,05%
ЗЕЛЕНИКОВО	37	16	53	39	12	51	76	28	104	0,06%	0,03%	0,04%
ЗРНОВЦИ	59	116	175	16	32	48	75	148	223	0,06%	0,13%	0,09%
ИЛИНДЕН	88	79	167	169	131	300	257	210	467	0,20%	0,19%	0,20%
КАВАДАРЦИ	369	395	764	1.999	1.749	3.748	2.368	2.144	4.512	1,86%	1,95%	1,90%
КАРБИНЦИ	25	54	79	54	84	138	79	138	217	0,06%	0,13%	0,09%
КИЧЕВО	320	361	681	925	733	1.658	1.245	1.094	2.339	0,98%	1,00%	0,99%
КОНЧЕ	79	28	107	8	7	15	87	35	122	0,07%	0,03%	0,05%
КОЧАНИ	1.577	1.901	3.478	1.175	1.406	2.581	2.752	3.307	6.059	2,16%	3,01%	2,56%
КРАТОВО	145	92	237	173	221	394	318	313	631	0,25%	0,29%	0,27%
КРИВА ПАЛАНКА	494	314	808	372	616	988	866	930	1.796	0,68%	0,85%	0,76%
КРИВОГАШТАНИ	22	14	36	38	27	65	60	41	101	0,05%	0,04%	0,04%
КРУШЕВО	60	58	118	160	257	417	220	315	535	0,17%	0,29%	0,23%
КУМАНОВО	1.793	1.529	3.322	2.520	2.556	5.076	4.313	4.085	8.398	3,39%	3,72%	3,54%
ЛИПКОВО	187	39	226	88	40	128	275	79	354	0,22%	0,07%	0,15%
ЛОЗОВО	46	10	56	46	22	68	92	32	124	0,07%	0,03%	0,05%
МАВРОВО И РОСТУША	40	18	58	73	18	91	113	36	149	0,09%	0,03%	0,06%
МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА	67	177	244	139	210	349	206	387	593	0,16%	0,35%	0,25%

МАКЕДОНСКИ БРОД	52	30	82	246	207	453	298	237	535	0,23%	0,22%	0,23%
МОГИЛА	56	25	81	12	11	23	68	36	104	0,05%	0,03%	0,04%
НЕГОТИНО	322	240	562	893	783	1.676	1.215	1.023	2.238	0,95%	0,93%	0,94%
НОВАЦИ	23	18	41	18	6	24	41	24	65	0,03%	0,02%	0,03%
НОВО СЕЛО	83	73	156	80	65	145	163	138	301	0,13%	0,13%	0,13%
ОСЛОМЕЈ	21	10	31	73	26	99	94	36	130	0,07%	0,03%	0,05%
ОХРИД	1.622	1.491	3.113	1.546	1.622	3.168	3.168	3.113	6.281	2,49%	2,84%	2,65%
ПЕТРОВЕЦ	27	29	56	54	39	93	81	68	149	0,06%	0,06%	0,06%
ПЕХЧЕВО	48	66	114	134	72	206	182	138	320	0,14%	0,13%	0,14%
ПЛАСНИЦА	3	1	4	37	3	40	40	4	44	0,03%	0,00%	0,02%
ПРИЛЕП	1.521	1.422	2.943	2.182	2.174	4.356	3.703	3.596	7.299	2,91%	3,28%	3,08%
ПРОБИШТИП	215	182	397	391	642	1.033	606	824	1.430	0,48%	0,75%	0,60%
РАДОВИШ	1.306	1.302	2.608	320	293	613	1.626	1.595	3.221	1,28%	1,45%	1,36%
РАНКОВЦЕ	29	11	40	14	7	21	43	18	61	0,03%	0,02%	0,03%
РЕСЕН	124	116	240	348	381	729	472	497	969	0,37%	0,45%	0,41%
РОСОМАН	12	11	23	98	50	148	110	61	171	0,09%	0,06%	0,07%
СВЕТИ НИКОЛЕ	306	295	601	437	642	1.079	743	937	1.680	0,58%	0,85%	0,71%
СКОПЈЕ	14.445	13.008	27.453	15.664	14.013	29.677	30.109	27.021	57.130	23,65%	24,63%	24,10%
СОПИШТЕ	15	7	22	49	22	71	64	29	93	0,05%	0,03%	0,04%
СТАРО НАГОРИЧАНЕ	12	9	21	16	12	28	28	21	49	0,02%	0,02%	0,02%
СТРУГА	1.403	940	2.343	494	420	914	1.897	1.360	3.257	1,49%	1,24%	1,37%
СТРУМИЦА	1.988	1.620	3.608	1.643	1.607	3.250	3.631	3.227	6.858	2,85%	2,94%	2,89%
СТУДЕНИЧАНИ	68	18	86	102	22	124	170	40	210	0,13%	0,04%	0,09%
ТЕАРЦЕ	147	57	204	93	53	146	240	110	350	0,19%	0,10%	0,15%
ТЕТОВО	1.729	1.012	2.741	2.248	1.385	3.633	3.977	2.397	6.374	3,12%	2,18%	2,69%
ЦЕНТАР ЖУПА	1	1	2	3	4	7	4	5	9	0,00%	0,00%	0,00%
ЧАШКА	57	16	73	27	11	38	84	27	111	0,07%	0,02%	0,05%
ЧЕШИНОВО - ОБЛЕШЕВО	75	94	169	117	152	269	192	246	438	0,15%	0,22%	0,18%
ЧУЧЕР - САНДЕВО	24	11	35	74	30	104	98	41	139	0,08%	0,04%	0,06%
ШТИП	953	1.228	2.181	2.272	2.687	4.959	3.225	3.915	7.140	2,53%	3,57%	3,01%
Непознато	18.588	13.759	32.347	21.280	15.574	36.854	39.868	29.333	69.201	31,32%	26,73%	29,20%
Вкупно	60.396	51.001	111.397	66.899	58.728	125.627	127.295	109.729	237.024	100%	100%	100%

Забелешка: Во колоната Вкупно (%) дадено е процентуално учество по колони (од вкупно мажи, од вкупно жени и од вкупно членови)

Членови и времено распределени осигуреници според економска дејност, пол и задолжителен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

Економска дејност	НЛБз			КБПз			Вкупно			Вкупно(%)		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
Земјоделство, лов и соодветни услужни активности	1.390	692	2.082	1.826	857	2.683	3.216	1.549	4.765	2,53%	1,41%	2,01%
Одгледување на шуми, искористување на шуми и соодветни услужни активности	226	47	273	308	107	415	534	154	688	0,42%	0,14%	0,29%
Улов на риба, дејност на мрестилиштата и рибарските фарми, услужни активности во рибарството	35	10	45	26	14	40	61	24	85	0,05%	0,02%	0,04%

Вадење на камен јаглен и лигнит, вадење на тресет	14	4	18	11	0	11	25	4	29	0,02%	0,00%	0,01%
Вадење на сурова нафта и природен гас и услужни активности во производството на нафта и гас, освен истражувања	22	0	22	9	2	11	31	2	33	0,02%	0,00%	0,01%
Вадење на руди на метал	179	21	200	300	24	324	479	45	524	0,38%	0,04%	0,22%
Вадење на други руди и камен	129	32	161	225	52	277	354	84	438	0,28%	0,08%	0,18%
Производство на прехранбени производи и пијалаци	2.065	1.140	3.205	2.149	1.574	3.723	4.214	2.714	6.928	3,31%	2,47%	2,92%
Производство на тутунски производи	852	704	1.556	751	477	1.228	1.603	1.181	2.784	1,26%	1,08%	1,17%
Производство на текстилни ткаенини	357	868	1.225	740	1.410	2.150	1.097	2.278	3.375	0,86%	2,08%	1,42%
Производство на предмети за облека: доработка и боење на крзно	1.686	7.319	9.005	2.650	10.944	13.594	4.336	18.263	22.599	3,41%	16,64%	9,53%
Штавење и доработка на кожа, производство на куфери, рачни торби, седла, сарачки производи и обувки	672	1.470	2.142	630	1.448	2.078	1.302	2.918	4.220	1,02%	2,66%	1,78%
Преработка на дрво, производи од дрво и плута, освен мебел, производство на предмети од слама и плет	872	189	1.061	760	204	964	1.632	393	2.025	1,28%	0,36%	0,85%
Производство на целулоза, хартија и производи од хартија	312	148	460	261	171	432	573	319	892	0,45%	0,29%	0,38%
Издавачка дејност, печатење и репродукција на снимени медиуми	655	395	1.050	609	431	1.040	1.264	826	2.090	0,99%	0,75%	0,88%
Производство на кокс, деривати на нафта и нуклеарно гориво	13	9	22	25	20	45	38	29	67	0,03%	0,03%	0,03%
Производство на хемикалии и хемиски производи	132	144	276	229	257	486	361	401	762	0,28%	0,37%	0,32%
Производство на производи од гума и производи од пластични маси	716	308	1.024	683	445	1.128	1.399	753	2.152	1,10%	0,69%	0,91%
Производство на производи од други неметални минерали	559	105	664	548	84	632	1.107	189	1.296	0,87%	0,17%	0,55%
Производство на основни метали	469	66	535	1.218	131	1.349	1.687	197	1.884	1,33%	0,18%	0,79%
Производство на метални производи во металопрабавачката фаза, освен машини и уреди	1.363	283	1.646	1.488	300	1.788	2.851	583	3.434	2,24%	0,53%	1,45%
Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место	318	79	397	454	84	538	772	163	935	0,61%	0,15%	0,39%
Производство на канцелариски и сметачки машини	216	124	340	211	104	315	427	228	655	0,34%	0,21%	0,28%
Производство на електрични машини и апарати, неспомнати на друго место	373	166	539	505	178	683	878	344	1.222	0,69%	0,31%	0,52%
Производство на радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати	94	37	131	88	24	112	182	61	243	0,14%	0,06%	0,10%

Производство на прецизни медицински и оптички инструменти и часовници	53	30	83	33	33	66	86	63	149	0,07%	0,06%	0,06%
Производство на моторни возила, приколки и полуприколки	52	21	73	132	98	230	184	119	303	0,14%	0,11%	0,13%
Производство на други сообраќајни средства	111	18	129	31	0	31	142	18	160	0,11%	0,02%	0,07%
Производство на мебел и други разновидни производи, неспомнати на друго место	1.014	263	1.277	1.071	281	1.352	2.085	544	2.629	1,64%	0,50%	1,11%
Рециклажа	124	38	162	156	87	243	280	125	405	0,22%	0,11%	0,17%
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	262	78	340	416	107	523	678	185	863	0,53%	0,17%	0,36%
Собирање, пречистување и дистрибуција на вода за пиење и прехранбена вода	308	73	381	556	109	665	864	182	1.046	0,68%	0,17%	0,44%
Градежништво	5.301	1.025	6.326	6.035	1.091	7.126	11.336	2.116	13.452	8,91%	1,93%	5,68%
Продажба, одржување и поправка на моторни возила и мотоцикли, продажба на мало на моторни горива	1.387	411	1.798	1.585	431	2.016	2.972	842	3.814	2,33%	0,77%	1,61%
Трговија на големо и посредничка трговија, освен трговија со моторни возила и мотоцикли	2.547	1.387	3.934	1.876	1.123	2.999	4.423	2.510	6.933	3,47%	2,29%	2,93%
Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли ; поправка на предмети за лична употреба и за домаќинствата	12.293	13.613	25.906	11.575	12.497	24.072	23.868	26.110	49.978	18,75%	23,79%	21,09%
Хотели и ресторани	3.993	2.761	6.754	3.858	2.701	6.559	7.851	5.462	13.313	6,17%	4,98%	5,62%
Копнен сообраќај, цевоводен транспорт	3.653	916	4.569	4.008	973	4.981	7.661	1.889	9.550	6,02%	1,72%	4,03%
Воден сообраќај	3	6	9	10	6	16	13	12	25	0,01%	0,01%	0,01%
Воздушен сообраќај	20	25	45	18	18	36	38	43	81	0,03%	0,04%	0,03%
Придружни и помошни активности во сообраќајот: активности на патничките агенции	373	284	657	580	304	884	953	588	1.541	0,75%	0,54%	0,65%
Поштенски активности и телекомуникации	485	357	842	656	460	1.116	1.141	817	1.958	0,90%	0,74%	0,83%
Финансиско посредување, освен осигурување и пензиски фондови	674	971	1.645	763	1.173	1.936	1.437	2.144	3.581	1,13%	1,95%	1,51%
Осигурување и реосигурување, пензиски фондови, освен задолжителна социјална заштита	103	120	223	219	242	461	322	362	684	0,25%	0,33%	0,29%
Помошни активности во финансиското посредување	36	26	62	9	11	20	45	37	82	0,04%	0,03%	0,03%
Активности во врска со недвижен имот	100	70	170	95	59	154	195	129	324	0,15%	0,12%	0,14%
Изнајмување на машини и опрема без ракувач и изнајмување на предмети за лична употреба и за домаќинствата	102	44	146	80	53	133	182	97	279	0,14%	0,09%	0,12%

Компјутерски и сродни активности	696	353	1.049	560	333	893	1.256	686	1.942	0,99%	0,63%	0,82%
Истражување и развој	61	48	109	74	40	114	135	88	223	0,11%	0,08%	0,09%
Други деловни активности	4.088	3.600	7.688	4.827	3.733	8.560	8.915	7.333	16.248	7,00%	6,68%	6,86%
Јавна управа и одбрана ; задолжителна социјална заштита	2.298	1.108	3.406	2.882	1.627	4.509	5.180	2.735	7.915	4,07%	2,49%	3,34%
Образование	1.865	3.302	5.167	2.544	4.885	7.429	4.409	8.187	12.596	3,46%	7,46%	5,31%
Здравство и социјална работа	1.179	2.858	4.037	1.325	3.689	5.014	2.504	6.547	9.051	1,97%	5,97%	3,82%
Отстранување на отпадоци и ѓубре, санитарни и слични активности	162	16	178	507	76	583	669	92	761	0,53%	0,08%	0,32%
Дејност на организации врз база на зачленување	395	344	739	355	406	761	750	750	1.500	0,59%	0,68%	0,63%
Рекреативни, спортски, културни и забавни активности	1.439	1.029	2.468	1.592	1.063	2.655	3.031	2.092	5.123	2,38%	1,91%	2,16%
Други услужни дејности	331	649	980	384	701	1.085	715	1.350	2.065	0,56%	1,23%	0,87%
Екстериторијални (вонтериторијални) организации и тела	71	109	180	118	144	262	189	253	442	0,15%	0,23%	0,19%
Непознато	1.098	688	1.786	1.265	832	2.097	2.363	1.520	3.883	1,86%	1,39%	1,64%
Вкупно	60.396	51.001	111.397	66.899	58.728	125.627	127.295	109.729	237.024	100%	100%	100%

Забелешка: Во колоната Вкупно (%) дадено е процентуално учество по колони (од вкупно мажи, од вкупно жени и од вкупно членови)

Структура на членови по износ на нето плата, пол и задолжителен пензиски фонд (јуни 2009 г.)

	НЛБз			КБПз			Вкупно			Вкупно (%)		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
Нето до 4000 ден.	3.543	3.935	7.478	3.912	4.540	8.452	7.455	8.475	15.930	8,37%	10,62%	9,43%
Нето од 4.001 ден. до 6.000 ден.	6.716	4.587	11.303	8.186	5.808	13.994	14.902	10.395	25.297	16,74%	13,02%	14,98%
Нето од 6.001 ден. до 8.000 ден.	851	1.040	1.891	1.048	1.255	2.303	1.899	2.295	4.194	2,13%	2,88%	2,48%
Нето од 8.001 ден. до 10.000 ден.	683	1.051	1.734	969	1.268	2.237	1.652	2.319	3.971	1,86%	2,91%	2,35%
Нето од 10.001 ден. до 12.000 ден.	16.713	14.974	31.687	17.263	17.139	34.402	33.976	32.113	66.089	38,16%	40,23%	39,14%
Нето од 12.001 ден. до 14.000 ден.	3.842	3.067	6.909	4.565	3.409	7.974	8.407	6.476	14.883	9,44%	8,11%	8,81%
Нето од 14.001 ден. до 16.000 ден.	3.651	2.553	6.204	3.903	2.849	6.752	7.554	5.402	12.956	8,48%	6,77%	7,67%
Нето од 16.001 ден. до 18.000 ден.	2.228	1.490	3.718	2.609	1.827	4.436	4.837	3.317	8.154	5,43%	4,16%	4,83%
Нето од 18.001 ден. до 20.000 ден.	1.817	1.659	3.476	2.346	2.014	4.360	4.163	3.673	7.836	4,68%	4,60%	4,64%
Нето над 20.000 ден.	1.861	2.220	4.081	2.334	3.139	5.473	4.195	5.359	9.554	4,71%	6,71%	5,66%

Забелешка: Во колоната Вкупно (%) дадено е процентуално учество по колони (од вкупно мажи, од вкупно жени и од вкупно членови)

Структура на инвестициите на имотот на задолжителните пензиски фондови

(во милиони денари)

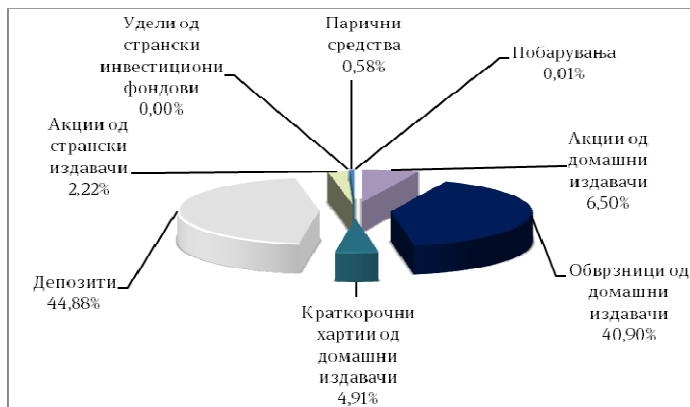
Инвестиции	31.12.2008			30.06.2009			31.12.2009		
	НЛБз	КБПз	Вкупно	НЛБз	КБПз	Вкупно	НЛБз	КБПз	Вкупно
Акции од домашни издавачи	176,39	179,05	355,44	194,54	189,79	384,34	217,67	200,90	418,56
Обврзници од домашни издавачи	1.097,94	1.126,91	2.224,86	1.441,79	1.998,26	3.440,05	2.400,55	2.624,27	5.024,82
Краткорочки хартии од домашни издавачи	54,05	135,23	189,28	246,44	192,26	438,70	0,00	0,00	0,00
Депозити	873,95	1.236,45	2.110,40	1.008,73	1.411,44	2.420,17	1.256,77	1.811,28	3.068,05
Акции од странски издавачи	24,05	61,29	85,34	35,56	0,00	35,56	99,84	0,00	99,84
Удели од странски инвестициони фондови	2,44	18,96	21,40	2,26	12,38	14,63	14,75	14,05	28,80
Парични средства	10,30	15,88	26,18	16,41	0,08	16,49	1,26	66,59	67,85
Побарувања	23,93	0,17	24,09	5,83	5,32	11,14	13,84	23,96	37,80

(во проценти)

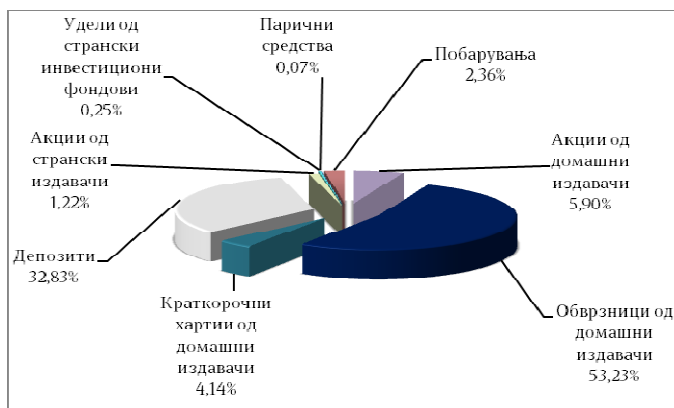
Инвестиции	31.12.2008			30.06.2009			31.12.2009		
	НЛБз	КБПз	Вкупно	НЛБз	КБПз	Вкупно	НЛБз	КБПз	Вкупно
Акции од домашни издавачи	7,79%	6,50%	7,09%	6,59%	4,98%	5,68%	5,44%	4,24%	4,79%
Обврзници од домашни издавачи	48,52%	40,90%	44,36%	48,85%	52,45%	50,88%	59,94%	55,35%	57,45%
Краткорочки хартии од домашни издавачи	2,39%	4,91%	3,77%	8,35%	5,05%	6,49%	0,00%	0,00%	0,00%
Депозити	38,62%	44,88%	42,08%	34,18%	37,05%	35,80%	31,38%	38,20%	35,08%
Акции од странски издавачи	1,06%	2,22%	1,70%	1,20%	0,00%	0,53%	2,49%	0,00%	1,14%
Удели од странски инвестициони фондови	0,11%	0,00%	0,00%	0,08%	0,32%	0,22%	0,37%	0,30%	0,33%
Парични средства	0,46%	0,58%	0,52%	0,56%	0,00%	0,24%	0,03%	1,40%	0,78%
Побарувања	1,06%	0,01%	0,48%	0,20%	0,14%	0,16%	0,35%	0,51%	0,43%

Структура на инвестициите на НЛБз

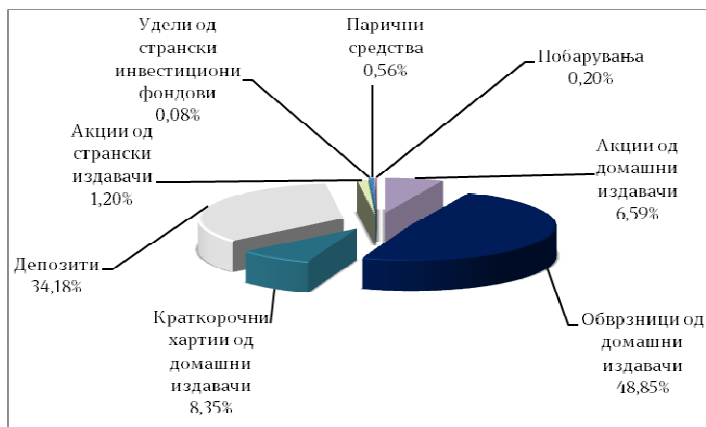
31.12.2008

31.03.2009

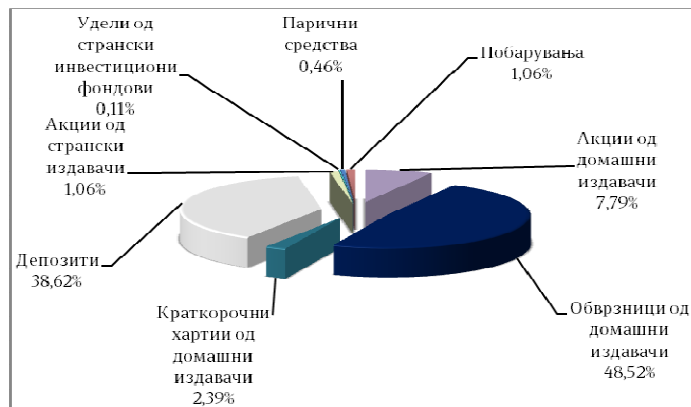

30.06.2009

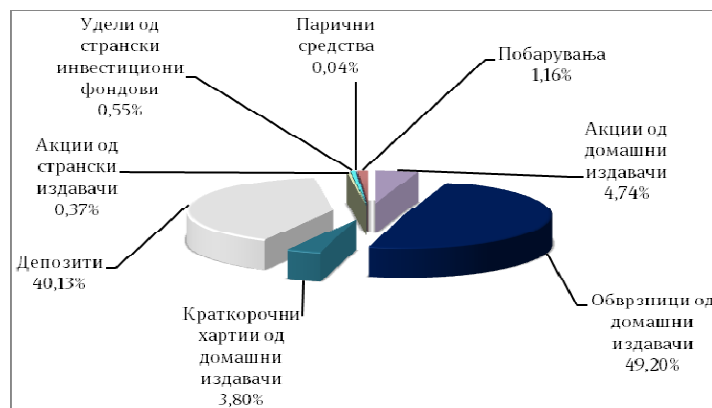

Структура на инвестициите на КПЗ

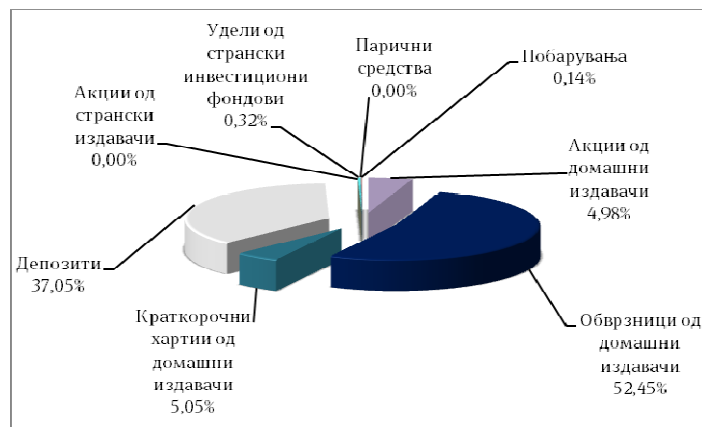
31.12.2008

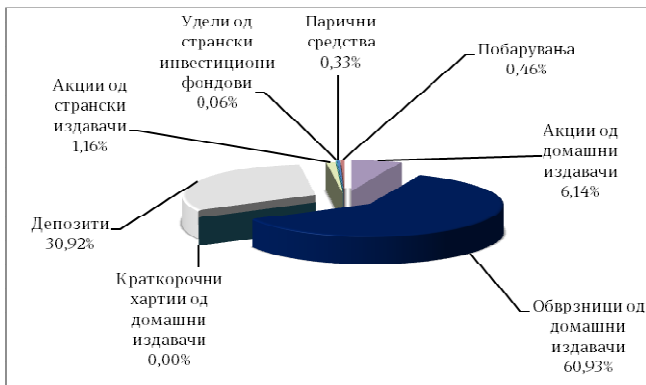
31.03.2009

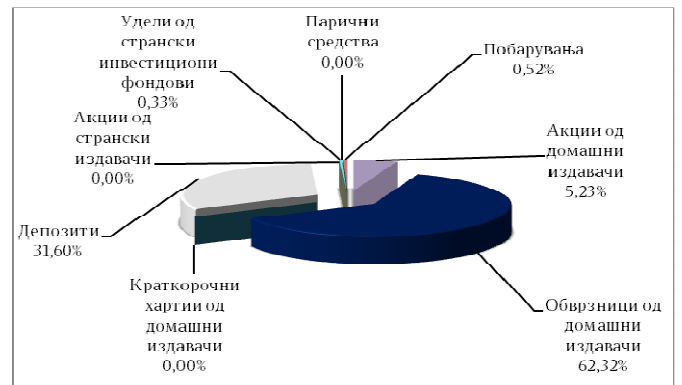
30.06.2009

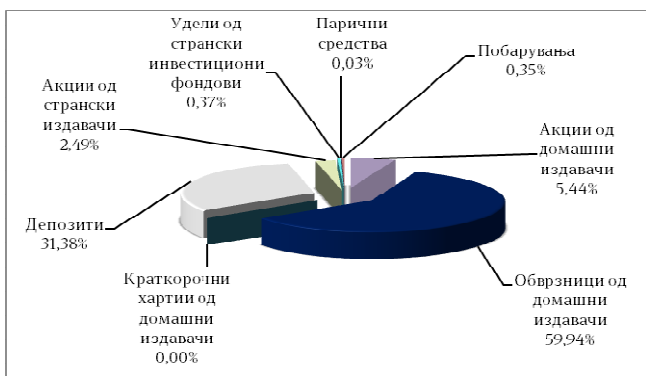
30.09.2009

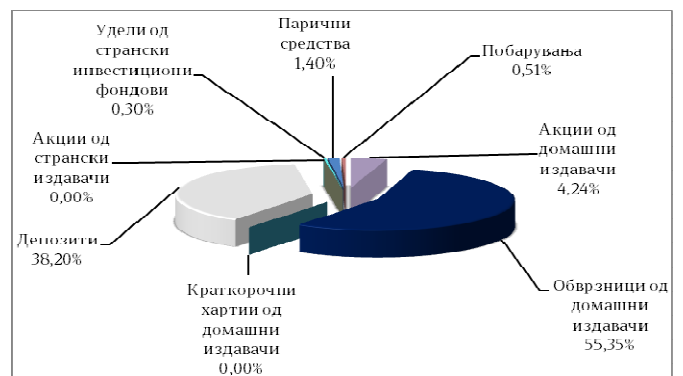
30.09.2009

31.12.2009

31.12.2009

Портфолио на задолжителните пензиски фондови (31.12.2009 г.)

НЛБз- портфолио (31.12.2009)					
ИСИН	НАЗИВ	ВАЛУТА	Номинална вредност / број на акции	Вредност во денари	% од вкупните средства
МКМИНФ20Г069	Континуирана обврзница; 3 год; 7,50%; 02/04/10	МКД	57.000.000	60.138.320	1,50%
МКМИНФ20Г176	Континуирана обврзница; 2 год; 8,25%; 25/08/10	МКД	15.000.000	15.422.849	0,39%
МКМИНФ20Г184	Континуирана обврзница; 3 год; 8,40%; 29/09/11	МКД	5.000.000	5.103.819	0,13%
МКМИНФ20Г192	Континуирана обврзница; 2 год; 8,25%; 30/10/10	МКД	30.000.000	30.406.700	0,76%
МКМИНФ200313	Обврзница за старо девизно штедење; 2,00%; 01/10/11	ЕУР	987.473	57.062.842	1,42%
МКМИНФ200Д27	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/13	ЕУР	1.632.182	91.032.037	2,27%
МКМИНФ200Д35	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/14	ЕУР	1.363.478	72.709.189	1,82%
МКМИНФ200Д43	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/15	ЕУР	1.866.127	99.513.610	2,48%
МКМИНФ200Д50	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/16	ЕУР	890.906	47.775.738	1,19%
МКМИНФ200Д68	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/17	ЕУР	621.865	32.400.914	0,81%
МКМИНФ200Д76	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/18	ЕУР	185	9.864	0,00%
МКМИНФ200Д84	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/19	ЕУР	810.802	42.893.249	1,07%
XS0238022445	Македонска државна еврообврзница	ЕУР	15.803.000	852.531.475	21,29%
XS0438534579	Македонска државна еврообврзница	ЕУР	14.050.000	963.503.682	24,06%
Вкупно државни обврзници				2.370.504.287	59,19%
МКПКБА200016	Корпоративна обврзница-ПроКредит Банка; 8,40%; 26.12.2010	МКД	30.000.000	30.041.425	0,75%
Вкупно корпоративни обврзници				30.041.425	0,75%
ПроКредит банка АД Скопје	8,60%; 26/03/07-26/03/10	МКД	15.000.000	15.021.205	3,91%
	8,60%; 04/05/07-04/05/10	МКД	6.000.000	6.039.584	
	8,60%; 27/11/07-27/11/10	МКД	20.000.000	20.023.562	
	8,50%; 16/01/08-16/01/13	МКД	20.000.000	20.074.521	
	9,00%; 31/05/08-31/05/11	МКД	7.300.000	7.301.800	
	9,00%; 05/06/08-06/06/11	МКД	12.700.000	12.784.551	
	10,50%; 02/10/08-02/10/11	МКД	15.000.000	15.129.452	
	10,50%; 06/10/08-06/10/11	МКД	10.000.000	10.074.795	
	12,70%; 14/09/09-14/09/11	МКД	22.000.000	22.137.786	
	12,70%; 18/09/09-19/09/11	МКД	20.000.000	20.097.425	
Тутунска банка	12,70%; 29/12/09-29/12/11	МКД	8.000.000	8.008.351	2,20%
	9,30%; 05/01/07-05/01/10	МКД	2.100.000	2.293.160	
	9,30%; 30/01/07-30/01/10	МКД	2.000.000	2.171.222	
	9,30%; 19/02/07-19/02/10	МКД	2.000.000	2.161.030	
	9,30%; 09/03/07-09/03/10	МКД	2.300.000	2.474.636	
	8,50%; 30/03/07-30/03/10	МКД	1.800.000	1.916.112	
	8,50%; 17/04/07-17/04/10	МКД	2.000.000	2.120.630	
	8,50%; 04/06/07-04/06/10	МКД	2.000.000	2.098.274	
	8,50%; 19/06/07-19/06/10	МКД	2.500.000	2.614.110	
	8,50%; 11/07/07-11/07/10	МКД	2.000.000	2.081.041	
	8,50%; 06/08/07-06/08/10	МКД	2.500.000	2.586.164	
	9,50%; 19/09/07-19/09/13	МКД	8.500.000	8.730.082	
	9,50%; 02/10/07-02/10/13	МКД	16.500.000	16.890.801	
	9,50%; 16/10/07-16/10/13	МКД	2.500.000	2.550.103	
	9,50%; 07/11/07-07/11/13	МКД	2.500.000	2.535.788	
	9,50%; 06/12/07-06/12/13	МКД	2.500.000	2.516.918	
	9,50%; 28/12/07-28/12/13	МКД	3.500.000	3.503.644	
	9,50%; 16/01/08-16/01/14	МКД	2.000.000	2.182.192	
	9,50%; 04/02/08-04/02/14	МКД	2.000.000	2.172.301	
	9,50%; 27/02/08-27/02/14	МКД	2.500.000	2.700.411	
9,50%; 01/04/08-04/01/14	МКД	3.300.000	3.536.199		
9,50%; 22/04/08-22/04/14	МКД	2.300.000	2.452.052		

	9,50%; 14/05/08-14/05/14	МКД	1.500.000	1.590.575	
	9,50%; 04/07/08-04/07/14	МКД	5.000.000	5.235.548	
	9,50%; 29/07/08-29/07/14	МКД	4.000.000	4.162.411	
	9,50%; 13/08/08-13/08/14	МКД	2.000.000	2.073.397	
	9,50%; 12/09/08-12/09/14	МКД	2.500.000	2.572.226	
ИК банка	7,50%; 05/06/07-05/06/10	МКД	10.000.000	10.000.000	1,12%
	7,50%; 08/06/07-08/06/10	МКД	10.000.000	10.000.000	
	7,50%; 20/06/07-20/06/10	МКД	20.000.000	20.000.000	
	7,50%; 06/07/07-06/07/10	МКД	5.000.000	5.000.000	
Стопанска банка Скопје	9,00%; 17/07/07-16/07/10	МКД	5.000.100	5.207.227	5,15%
	9,00%; 18/07/07-17/07/10	МКД	5.000.100	5.205.995	
	9,00%; 27/07/07-26/07/10	МКД	5.000.000	5.194.795	
	9,00%; 06/08/07-05/08/10	МКД	5.000.000	5.182.466	
	9,00%; 07/08/07-05/08/10	МКД	5.000.000	5.181.233	
	9,00%; 02/10/07-03/10/10	МКД	10.000.000	10.224.384	
	9,30%; 02/11/07-01/11/12	МКД	5.000.000	5.076.438	
	9,00%; 13/11/07-12/11/12	МКД	10.000.000	10.120.822	
	9,00%; 30/05/08-29/05/11	МКД	6.500.000	6.846.192	
	9,00%; 03/06/08-02/06/11	МКД	15.000.000	15.784.110	
	9,00%; 04/06/08-03/06/11	МКД	20.000.000	21.040.548	
	9,00%; 10/06/08-09/06/11	МКД	10.000.000	10.505.479	
	9,00%; 18/06/08-17/06/11	МКД	20.000.000	20.971.507	
	9,00%; 23/06/08-22/06/11	МКД	5.000.000	5.236.712	
	9,00%; 26/06/08-25/06/11	МКД	7.000.000	7.326.219	
	9,00%; 04/08/08-03/08/11	МКД	10.000.000	10.369.863	
9,00%; 15/08/08-15/08/11	МКД	15.000.000	15.536.959		
9,00%; 05/09/08-05/09/11	МКД	15.000.000	15.455.836		
9,00%; 17/09/08-19/09/11	МКД	15.000.000	15.409.479		
9,00%; 01/10/08-03/10/11	МКД	10.000.000	10.236.932		
Алфа банка	9,00%; 05/09/07-03/09/10	МКД	5.000.000	5.038.219	1,96%
	9,00%; 06/09/07-06/09/10	МКД	5.000.000	5.038.219	
	9,00%; 07/09/07-07/09/10	МКД	5.000.000	5.038.219	
	9,00%; 14/09/07-14/09/10	МКД	5.000.000	5.038.219	
	9,00%; 19/09/07-17/09/10	МКД	20.000.000	20.152.877	
	9,00%; 24/09/07-24/09/10	МКД	8.000.000	8.061.151	
	9,00%; 27/09/07-27/09/10	МКД	5.000.000	5.038.219	
	10,00%; 10/06/08-10/06/10	МКД	10.000.000	10.084.932	
10,00%; 05/01/09-05/01/12	МКД	15.000.000	15.127.397		
Инвест банка	8,00%; 04/02/08-04/02/11	МКД	10.000.000	10.065.578	2,46%
	8,20%; 04/03/08-04/03/11	МКД	15.000.000	15.100.740	
	9,00%; 13/10/08-13/10/11	МКД	15.000.000	15.110.191	
	9,00%; 16/10/08-16/10/11	МКД	20.000.000	20.146.921	
	6,30%; 30/12/09-13/01/10	МКД	28.000.000	28.009.375	
	6,30%; 31/12/09-14/01/10	МКД	10.000.000	10.001.674	
Уни банка	10,00%; 06/05/08-06/05/11	МКД	60.000.000	63.880.508	3,98%
	10,00%; 19/05/08-19/05/11	МКД	15.000.000	15.916.006	
	10,50%; 11/09/09-11/09/15	МКД	25.000.000	25.882.192	
	10,50%; 16/09/09-16/09/15	МКД	32.000.000	33.078.795	
	10,50%; 02/10/09-02/10/15	МКД	20.000.000	20.573.425	
Комерцијална банка	9,50%; 09/09/09-09/09/10	МКД	75.000.000	77.225.342	4,94%
	9,50%; 18/09/09-20/09/10	МКД	19.000.000	19.519.247	
	9,50%; 24/09/09-24/09/10	МКД	21.000.000	21.541.110	
	9,50%; 28/09/09-28/09/10	МКД	60.000.000	61.483.562	
	9,50%; 02/10/09-01/10/10	МКД	10.000.000	10.236.849	
	9,00%; 29/12/09-29/12/11	МКД	8.000.000	8.005.918	
ТТК банка	10,20%; 07/10/09-07/10/11	МКД	30.000.000	30.727.212	1,91%

	10,70%; 04/11/09-04/11/11	МКД	45.000.000	45.732.796	
Охридска банка	8,00%; 22/12/09-22/12/10	МКД	50.000.000	50.105.537	3,75%
	8,00%; 28/12/09-28/12/10	МКД	100.000.000	100.084.376	
Вкупно депозити				1.256.772.058	31,38%
JOHNSON & JOHNSON	обични акции	ДОЛ	1.830	5.028.948	0,13%
Royal bank of Scotland Gr.	обични акции	ГБП	19.801	391.258	0,01%
E.On AG, ГЕРМАНИЈА	обични акции	ЕУР	5.520	9.870.271	0,25%
General Electric CO	обични акции	ДОЛ	12.000	7.746.276	0,19%
Merck & Co.Inc	обични акции	ДОЛ	1.500	2.338.474	0,06%
JP Morgan Chase & co.	обични акции	ДОЛ	820	1.457.841	0,04%
AT&T	обични акции	ДОЛ	2.000	2.391.806	0,06%
Wal-Mart Stores Inc.	обични акции	ДОЛ	2.000	4.560.899	0,11%
Exxon Mobile Corporation	обични акции	ДОЛ	4.000	11.637.333	0,29%
Pfizer Inc	обични акции	ДОЛ	4.500	3.492.352	0,09%
Total SA	обични акции	ЕУР	2.000	5.506.200	0,14%
NUCOR Corp.	обични акции	ДОЛ	4.000	7.961.308	0,20%
RWE AG	обични акции	ЕУР	1.500	6.235.996	0,16%
Alianz SE	обични акции	ЕУР	2.000	10.662.489	0,27%
Intel Corp	обични акции	ДОЛ	6.000	5.222.208	0,13%
FRANCE TELEKOM	обични акции	ЕУР	8.000	8.529.991	0,21%
Bayerische Motoren Werke AG	обични акции	ЕУР	3.500	6.808.577	0,17%
Комерцијална банка	обични акции	МКД	6.546	18.328.800	0,46%
Тетекс АД Тетово	обични акции	МКД	10.697	9.627.300	0,24%
Алкалоид	обични акции	МКД	7.312	34.663.998	0,87%
Македонија Турист	обични акции	МКД	2.941	8.823.000	0,22%
Стопанска банка Битола	обични акции	МКД	3.500	12.772.900	0,32%
Макпетрол	обични акции	МКД	569	21.053.000	0,53%
Охридска банка	обични акции	МКД	4.064	9.347.200	0,23%
Фершпед	обични акции	МКД	300	20.988.000	0,52%
Винарска визба Тиквеш	обични акции	МКД	5.947	17.841.000	0,45%
Витаминка АД Прилеп	обични акции	МКД	736	6.256.000	0,16%
Топлификација АД Скопје	обични акции	МКД	3.309	15.552.300	0,39%
ЗК Пелагонија АД Битола	обични акции	МКД	3.370	11.458.000	0,29%
Реплек АД Скопје	обични акции	МКД	297	13.216.500	0,33%
Вкупно акции				317.510.045	7,93%
MSCI EAFE Index fund		ДОЛ	35.500	14.752.312	0,37%
Вкупно удели				14.752.312	0,37%
Вкупно државни хартии од вредност				2.370.504.287	59,19%
Вкупно инвестиции					99,62%
Побарувања					0,35%
Парични средства					0,03%

КБПз- портфолио (31.12.2009)					
ИСИН	НАЗИВ	ВАЛУТА	Номинална вредност / број на акции	Вредност во денари	% од вкупните средства
МКМИНФ20Г069	Континуирана обврзница; 3 год; 7,50%; 02/04/10	МКД	110.000.000	115.991.603	2,45%
МКМИНФ20Г0168	Континуирана обврзница; 3 год; 8,00%; 30/06/11	МКД	50.000.000	52.014.896	1,10%
МКМИНФ20Г0192	Континуирана обврзница; 2 год; 8,25%; 30/10/10	МКД	150.000.000	152.071.195	3,21%
МКМИНФ200313	Обврзница за старо девизно штедење; 2,00%; 01/10/11	ЕУР	1.302.524	75.268.586	1,59%
МКМИНФ200Д19	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/12	ЕУР	34.674	1.933.900	0,04%
МКМИНФ200Д27	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/13	ЕУР	755.375	42.129.702	0,89%
МКМИНФ200Д35	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/14	ЕУР	1.645.060	87.724.892	1,85%
МКМИНФ200Д43	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/15	ЕУР	2.700.016	143.981.806	3,04%
МКМИНФ200Д50	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/16	ЕУР	2.227.231	119.437.534	2,52%
МКМИНФ200Д68	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/17	ЕУР	813.875	42.405.182	0,89%
МКМИНФ200Д76	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/18	ЕУР	472.585	25.198.315	0,53%
МКМИНФ200Д84	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/19	ЕУР	1.106.671	58.545.384	1,23%
XS0238022445	Македонска државна еврообврзница	ЕУР	21.750.000	1.173.356.930	24,75%
XS0438534579	Македонска државна еврообврзница	ЕУР	7.790.000	534.213.074	11,27%
Вкупно државни обврзници				2.624.272.999	55,35%
Стопанска банка Скопје	8,10%; 19/10/06-19/10/11	МКД	12.000.000	12.197.063	5,02%
	8,10%; 20/10/06-20/10/11	МКД	2.500.000	2.540.500	
	9,50%; 03/06/08-03/06/13	МКД	50.000.000	52.758.904	
	9,50%; 10/06/08-10/06/13	МКД	25.000.000	26.333.904	
	9,50%; 12/06/08-12/06/13	МКД	10.000.000	10.528.356	
	9,50%; 07/07/08-07/07/13	МКД	50.000.000	52.316.438	
	9,50%; 15/07/08-15/07/13	МКД	30.000.000	31.327.397	
	9,50%; 17/07/08-17/07/13	МКД	10.000.000	10.437.260	
	9,50%; 23/07/08-23/07/13	МКД	9.000.000	9.379.479	
	9,50%; 28/07/08-28/07/13	МКД	10.000.000	10.408.630	
9,50%; 01/08/08-01/08/13	МКД	19.000.000	19.756.616		
ИК банка	8,10%; 16/05/06-16/05/11	МКД	8.000.000	8.000.000	3,87%
	8,10%; 24/05/06-24/05/11	МКД	4.500.000	4.500.000	
	8,10%; 25/05/06-25/05/11	МКД	3.000.000	3.000.000	
	10,00%; 19/10/09-19/10/14	МКД	100.000.000	100.000.000	
	8,00%; 03/12/09-03/06/10	МКД	68.000.000	68.000.000	
ПроКредит банка	8,85%; 14/04/06-14/04/11	МКД	17.000.000	17.074.195	6,13%
	8,85%; 25/04/06-25/04/11	МКД	3.600.000	3.606.110	
	8,85%; 28/04/06-28/04/11	МКД	3.350.000	3.353.249	
	8,85%; 03/05/06-03/05/11	МКД	2.500.000	2.517.579	
	7,80%; 07/07/06-07/07/11	МКД	9.500.000	9.550.753	
	8,25%; 11/09/06-11/09/11	МКД	14.280.000	14.347.781	
	8,25%; 11/09/06-11/09/11	МКД	3.060.000	3.074.525	
	8,25%; 13/09/06-13/09/11	МКД	4.070.217	4.087.697	
	8,25%; 21/09/06-21/09/11	МКД	3.720.214	3.729.463	
	8,25%; 29/09/06-29/09/11	МКД	3.759.915	3.762.465	
	8,25%; 09/10/06-09/10/11	МКД	4.300.000	4.322.354	
	8,25%; 13/10/06-13/10/11	МКД	3.000.000	3.012.884	
	8,30%; 28/03/07-28/03/12	МКД	10.000.000	10.009.096	
	8,50%; 17/10/07-17/10/10	МКД	10.000.000	10.034.932	
	8,50%; 08/01/08-08/01/13	МКД	18.000.000	18.100.603	
	8,50%; 11/01/08-11/01/13	МКД	10.000.000	10.048.904	
	8,50%; 05/02/08-05/02/13	МКД	10.000.000	10.062.877	
8,50%; 22/02/08-22/02/13	МКД	5.000.000	5.011.644		

	8,70%; 26/02/08-26/02/13	МКД	30.000.000	30.042.904	
	8,70%; 28/02/08-28/02/13	МКД	10.000.000	10.009.534	
	8,70%; 04/03/08-04/03/12	МКД	17.000.000	17.113.458	
	8,70%; 05/03/08-05/03/13	МКД	7.000.000	7.045.049	
	8,70%; 21/03/08-21/03/13	МКД	10.000.000	10.026.219	
	9,50%; 05/05/08-05/05/13	МКД	80.000.000	80.562.192	
Комерцијална банка	8,50%; 01/04/08-01/04/11	МКД	18.000.000	18.129.945	1,87%
	8,50%; 02/04/08-01/04/11	МКД	25.000.000	25.180.479	
	8,50%; 07/04/08-07/04/11	МКД	15.000.000	15.108.288	
	8,50%; 17/04/08-15/04/11	МКД	10.000.000	10.072.192	
	8,50%; 22/04/08-22/04/11	МКД	10.000.000	10.072.192	
	8,50%; 09/05/08-09/05/11	МКД	10.000.000	10.072.192	
Еуро стандард банка	10,25%; 03/06/08-03/06/12	МКД	20.000.000	20.155.662	0,85%
	8,50%; 21/10/09-19/10/10	МКД	20.000.000	20.044.751	
Алфа банка	8,70%; 03/09/07-03/09/10	МКД	10.000.000	10.073.890	4,63%
	10,00%; 07/02/08-07/02/11	МКД	10.000.000	10.084.932	
	10,00%; 11/02/08-11/02/11	МКД	20.000.000	20.169.863	
	10,00%; 18/02/08-18/02/11	МКД	20.000.000	20.169.863	
	10,00%; 20/02/08-20/02/11	МКД	10.000.000	10.084.932	
	10,00%; 06/03/08-06/03/11	МКД	5.000.000	5.042.466	
	10,00%; 07/03/08-07/03/11	МКД	7.500.000	7.563.699	
	10,50%; 03/06/08-03/06/11	МКД	30.000.000	30.267.534	
	10,50%; 04/08/08-04/08/11	МКД	10.000.000	10.089.178	
	11,50%; 09/11/09-09/11/12	МКД	65.000.000	65.634.863	
10,00%; 11/12/09-10/12/10	МКД	30.000.000	30.164.384		
Тутунска Банка	8,50%; 31/10/07-31/10/12	МКД	10.000.000	10.004.658	5,83%
	8,50%; 07/11/07-07/11/12	МКД	10.000.000	10.058.219	
	8,50%; 20/11/07-20/11/12	МКД	10.000.000	10.027.945	
	8,00%; 27/11/07-27/11/12	МКД	10.000.000	10.010.959	
	8,00%; 05/12/07-05/12/12	МКД	10.000.000	10.059.178	
	8,00%; 07/12/07-07/12/12	МКД	10.000.000	10.054.795	
	8,00%; 12/12/07-12/12/12	МКД	10.000.000	10.043.836	
	8,00%; 14/12/07-14/12/12	МКД	10.000.000	10.039.452	
	8,00%; 20/12/07-20/12/12	МКД	10.000.000	10.026.301	
	9,50%; 26/08/08-26/08/14	МКД	25.000.000	25.039.041	
	9,50%; 02/09/08-02/09/14	МКД	10.000.000	10.078.082	
	9,50%; 03/09/08-03/09/14	МКД	10.000.000	10.075.479	
	9,50%; 05/09/08-05/09/14	МКД	10.000.000	10.070.274	
	9,50%; 11/09/08-11/09/14	МКД	35.000.000	35.191.301	
	9,50%; 19/09/08-19/09/14	МКД	10.000.000	10.033.836	
	9,50%; 26/09/08-26/09/14	МКД	15.000.000	15.023.425	
	9,50%; 02/10/08-02/10/14	МКД	35.000.000	35.273.288	
9,50%; 14/10/08-14/10/14	МКД	15.000.000	15.070.274		
9,50%; 17/10/08-17/10/14	МКД	20.000.000	20.078.082		
Инвест банка	8,00%; 16/01/08-16/01/11	МКД	13.000.000	13.085.252	1,07%
	8,00%; 22/01/08-22/01/11	МКД	11.000.000	11.072.136	
	8,00%; 29/01/08-29/01/11	МКД	10.000.000	10.065.578	
	9,50%; 30/12/09-30/12/10	МКД	16.500.000	16.504.103	
Уни банка	10,00%; 13/05/08-13/05/11	МКД	10.000.000	10.638.356	2,47%
	10,00%; 14/05/08-14/05/11	МКД	10.000.000	10.635.616	
	10,00%; 16/05/08-16/05/11	МКД	10.000.000	10.630.137	
	10,00%; 03/06/08-03/06/11	МКД	20.000.000	21.161.644	
	10,50%; 06/08/08-06/08/11	МКД	13.000.000	13.553.479	
	10,50%; 25/11/09-25/11/10	МКД	50.000.000	50.517.808	

ТТК банка	10,50%; 11/08/08-11/08/11	МКД	13.000.000	13.074.894	4,32%
	10,50%; 13/08/08-13/08/11	МКД	13.000.000	13.067.742	
	13,00%; 25/09/09-25/09/14	МКД	60.000.000	60.120.665	
	9,00%; 02/12/09-02/06/10	МКД	55.000.000	55.377.877	
	10,00%; 16/12/09-16/12/10	МКД	38.000.000	38.149.132	
	10,00%; 21/12/09-21/12/10	МКД	25.000.000	25.065.366	
	10,50%; 11/08/08-11/08/11	МКД	13.000.000	13.074.894	
Стоанска банка Битола	10,50%; 25/09/09-25/09/14	МКД	42.000.000	42.072.493	2,15%
	8,40%; 27/11/09-27/02/10	МКД	60.000.000	60.055.233	
Вкупно депозити				1.811.278.255	38,20%
Стопанска банка АД Битола	обични акции	МКД	3.474	12.678.016	0,27%
Охридска банка	обични акции	МКД	15.502	35.654.600	0,75%
Македонија турист АД Скопје	обични акции	МКД	7.304	21.912.000	0,46%
Алкалоид Скопје	обични акции	МКД	12.108	57.400.396	1,21%
Макпетрол АД Скопје	обични акции	МКД	610	22.570.000	0,48%
Скопски пазар АД Скопје	обични акции	МКД	112	1.288.000	0,03%
Тетекс АД Тетово	обични акции	МКД	3.055	2.749.500	0,06%
Пелагонија ЗК АД Битола	обични акции	МКД	313	1.064.200	0,02%
Фершпед АД Скопје	обични акции	МКД	173	12.103.080	0,26%
Реплек АД Скопје	обични акции	МКД	193	8.588.500	0,18%
Топлификација АД Скопје	обични акции	МКД	1.205	5.663.500	0,12%
Винарска визба Тиквеш	обични акции	МКД	476	1.428.000	0,03%
Гранит АД Скопје	обични акции	МКД	23.914	17.794.886	0,38%
Стопанска банка АД Битола - приоритетни	приоритетни акции	МКД	1	2.500	0,00%
Вкупно акции				200.894.677	4,24%
iShares Inc, Barclays Global Investor N.A.(ETF)		ДОЛ	9.000	3.740.023	0,08%
S&P Global Healthcare Sector Index Fund		ДОЛ	1.600	3.550.419	0,07%
iShares DJ STOXX 600 Health Care (DE)		ЕУР	3.000	6.760.862	0,14%
Вкупно удели				14.051.304	0,30%
Вкупно државни хартии од вредност				2.624.272.999	55,35%
Вкупно инвестиции					98,09%
Побарувња					0,51%
Парични средства					1,40%

Придонеси и нето средства по задолжителен пензиски фонд во 2009 г.

(во милиони денари)

Месец	НЛБз		КБПз		Вкупно	
	Придонеси	Нето средства	Придонеси	Нето средства	Придонеси	Нето средства
01.2009	87,64	2.328,68	98,54	2.870,36	186,18	5.199,04
02.2009	107,96	2.424,31	120,88	2.979,50	228,84	5.403,80
03.2009	129,98	2.550,52	156,31	3.134,91	286,28	5.685,44
04.2009	114,41	2.673,45	139,74	3.280,00	254,15	5.953,45
05.2009	99,74	2.826,07	115,11	3.460,78	214,85	6.286,85
06.2009	111,20	2.950,18	134,83	3.606,25	246,03	6.556,43
07.2009	121,42	3.077,13	140,22	3.748,92	261,64	6.826,05
08.2009	100,12	3.199,17	119,17	3.895,47	219,29	7.094,65
09.2009	108,38	3.567,55	126,75	4.059,17	235,13	7.626,72
10.2009	133,05	3.751,08	152,47	4.268,07	285,52	8.019,15
11.2009	114,07	3.869,15	134,27	4.393,56	248,34	8.262,71
12.2009	135,45	4.001,80	157,63	4.737,26	293,08	8.739,05
Вкупно	1.363,41		1.595,93		2.959,34	

Движење на сметководствената единица по задолжителни пензиски фондови во 2009 г.

датум	НЛБз	КБПз
31.12.2008	100,155213	107,116421
15.01.2009	100,357191	107,016130
31.01.2009	100,779458	107,384911
15.02.2009	100,992198	107,611665
28.02.2009	100,598747	107,239750
15.03.2009	100,376536	107,101126
31.03.2009	100,808145	107,569643
15.04.2009	101,329757	107,913011
30.04.2009	101,508608	108,033651
15.05.2009	102,034380	108,919900
31.05.2009	103,722804	110,414514
15.06.2009	104,240143	110,920970
30.06.2009	104,428456	111,062965
15.07.2009	104,642059	111,179731
31.07.2009	104,895213	111,435668
15.08.2009	105,148818	111,900446
31.08.2009	105,848004	112,475204
15.09.2009	106,764122	113,278740
30.09.2009	114,437191	113,774303
15.10.2009	116,701922	115,826793
31.10.2009	116,331939	115,613874
15.11.2009	116,502173	115,859772
30.11.2009	116,685788	115,627971
15.12.2009	117,025656	115,775979
31.12.2009	116,874672	120,667142

Доброволни пензиски фондови

Членови според тип на сметка и доброволен пензиски фонд

Доброволен пензиски фонд	Со договор и индивидуална сметка	Во пензиска шема и со професионална сметка	Вкупно
31.07.2009			
НЛБд	0	22	22
Вкупно	0	22	22
30.09.2009			
НЛБд	40	24	64
Вкупно	40	24	64
31.12.2009			
НЛБд	1.036	551	1.587
КБПд	1	23	24
Вкупно	1.037	574	1.611

Членови и времено распределени осигуреници според возраст, пол, тип на сметка и доброволен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

Возраст	НЛБд				КБПд				Вкупно
	Мажи		Жени		Мажи		Жени		
	индив.	проф.	индив.	проф.	индив.	проф.	индив.	проф.	
до 20 год.	2	0	4	0	0	0	0	0	6
од 21 до 25 год.	33	5	60	5	0	1	0	0	104
од 26 до 30 год.	125	50	176	83	0	5	0	6	445
од 31 до 35 год.	110	91	130	87	1	3	0	4	426
од 36 до 40 год.	49	30	80	32	0	1	0	2	194
од 41 до 45 год.	23	16	56	30	0	0	0	0	125
Од 46 до 50 год.	25	17	59	28	0	0	0	0	129
над 50 год.	47	37	57	40	0	1	0	0	182
Вкупно	414	246	622	305	1	11	0	12	1.611

Членови според општина, пол и доброволен пензиски фонд (31.12.2009 г.)

	НЛБд			КБПд			Вкупно			Вкупно		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
БЕРОВО	0	3	3	0	0	0	0	3	3	0,00%	0,32%	0,19%
БИТОЛА	17	19	36	0	0	0	17	19	36	2,53%	2,02%	2,23%
БОГДАНЦИ	1	1	2	0	0	0	1	1	2	0,15%	0,11%	0,12%
БОГОВИЊЕ	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
БРВЕНИЦА	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0,30%	0,00%	0,12%
ВАЛАНДОВО	1	8	9	0	0	0	1	8	9	0,15%	0,85%	0,56%
ВЕВЧАНИ	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,11%	0,06%
ВЕЛЕС	10	28	38	0	0	0	10	28	38	1,49%	2,98%	2,36%
ВИНИЦА	2	2	4	0	0	0	2	2	4	0,30%	0,21%	0,25%
ВРАПЧИШТЕ	3	0	3	0	0	0	3	0	3	0,45%	0,00%	0,19%
ГЕВГЕЛИЈА	7	14	21	0	0	0	7	14	21	1,04%	1,49%	1,30%
ГОСТИВАР	14	7	21	0	0	0	14	7	21	2,08%	0,75%	1,30%
ДЕБАР	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
ДЕЛЧЕВО	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
ДЕМИР ХИСАР	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
ИЛИНДЕН	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
КАВАДАРЦИ	2	4	6	0	0	0	2	4	6	0,30%	0,43%	0,37%
КИЧЕВО	6	5	11	0	0	0	6	5	11	0,89%	0,53%	0,68%
КОЧАНИ	8	15	23	0	0	0	8	15	23	1,19%	1,60%	1,43%
КРАТОВО	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,11%	0,06%
КРИВА ПАЛАНКА	41	180	221	0	0	0	41	180	221	6,10%	19,17%	13,72%
КРУШЕВО	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,11%	0,06%
КУМАНОВО	10	19	29	1	0	1	11	19	30	1,64%	2,02%	1,86%
МАКЕДОНСКИ БРОД	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,11%	0,06%
НЕГОТИНО	12	12	24	0	1	1	12	13	25	1,79%	1,38%	1,55%
ОХРИД	30	21	51	0	0	0	30	21	51	4,46%	2,24%	3,17%
ПЕХЧЕВО	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
ПРИЛЕП	15	10	25	0	0	0	15	10	25	2,23%	1,06%	1,55%
ПРОБИШТИП	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0,15%	0,00%	0,06%
РАДОВИШ	10	7	17	0	0	0	10	7	17	1,49%	0,75%	1,06%
РЕСЕН	2	4	6	0	0	0	2	4	6	0,30%	0,43%	0,37%
СВЕТИ НИКОЛЕ	0	3	3	0	0	0	0	3	3	0,00%	0,32%	0,19%
СКОПЈЕ	421	500	921	10	11	21	431	511	942	64,14%	54,42%	58,47%
СТРУГА	6	10	16	0	0	0	6	10	16	0,89%	1,06%	0,99%
СТРУМИЦА	12	21	33	0	0	0	12	21	33	1,79%	2,24%	2,05%
ТЕТОВО	7	17	24	1	0	1	8	17	25	1,19%	1,81%	1,55%
ЧАШКА	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0,00%	0,11%	0,06%
ШТИП	10	10	20	0	0	0	10	10	20	1,49%	1,06%	1,24%
Непознато	4	2	6	0	0	0	4	2	6	0,60%	0,21%	0,37%
Вкупно	660	927	1587	12	12	24	672	939	1.611	100%	100%	100%

Забелешка: Во колоната Вкупно (%) дадено е процентуално учество по колони (од вкупно мажи, од вкупно жени и од вкупно членови)

**Структура на членови со индивидуална сметка по вкупен износ на уплати,
пол и доброволен пензиски фонд за 2009г.**

	НЛБд			КБПд			Мажи	Жени	Вкупно	Процент		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно				Мажи	Жени	Вкупно
до 500 ден.	288	484	772	0	0	0	288	484	772	69,40%	77,81%	74,45%
од 500 ден. до 1.000 ден.	58	82	140	0	0	0	58	82	140	13,98%	13,18%	13,50%
од 1.001 ден. до 2.000 ден.	22	28	50	1	0	1	23	28	51	5,54%	4,50%	4,92%
од 2.001 ден. до 3.000 ден.	19	11	30	0	0	0	19	11	30	4,58%	1,77%	2,89%
од 3.001 ден. до 4.000 ден.	6	7	13	0	0	0	6	7	13	1,45%	1,13%	1,25%
од 4.001 ден. до 5.000 ден.	5	2	7	0	0	0	5	2	7	1,20%	0,32%	0,68%
над 5.000 ден.	16	8	24	0	0	0	16	8	24	3,86%	1,29%	2,31%

Забелешка: Во колоната Вкупно (%) дадено е процентуално учество по колони (од вкупно мажи, од вкупно жени и од вкупно членови)

Структура на инвестициите на имотот на доброволните пензиски фондови

во илјади денари

Инвестиции	30.09.2009		31.12.2009		
	НЛБд	Вкупно	НЛБд	КБПд	Вкупно
Акции од домашни издавачи	0,00	0,00	340,79	0,00	340,79
Обврзници од домашни издавачи	191,68	191,68	1.136,38	0,00	1.136,38
Краткорочки хартии од домашни издавачи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Депозити	172,09	172,09	3.038,93	180,30	3.219,24
Акции од странски издавачи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Удели од странски инвестициони фондови	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Парични средства	82,47	82,47	1.095,91	2,03	1.097,93
Побарувања	38,57	38,57	0,00	0,00	0,00

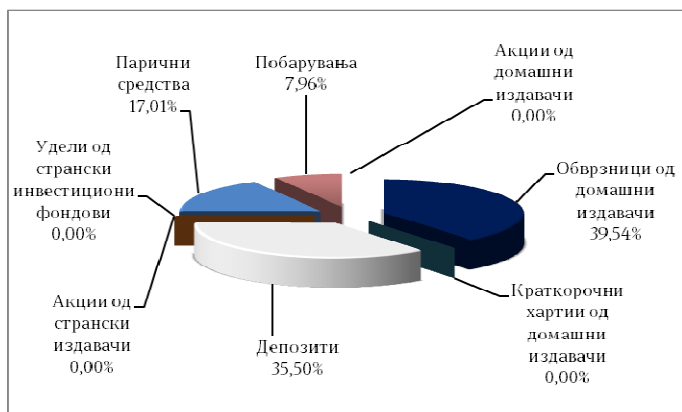
во проценти

Инвестиции	30.09.2009		31.12.2009		
	НЛБд	Вкупно	НЛБд	КБПд	Вкупно
Акции од домашни издавачи	0,00%	0,00%	6,07%	0,00%	5,88%
Обврзници од домашни издавачи	39,54%	39,54%	20,25%	0,00%	19,61%
Краткорочки хартии од домашни издавачи	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Депозити	35,50%	35,50%	54,15%	98,89%	55,56%
Акции од странски издавачи	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Удели од странски инвестициони фондови	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Парични средства	17,01%	17,01%	19,53%	1,11%	18,95%
Побарувања	7,96%	7,96%	0,00%	0,00%	0,00%

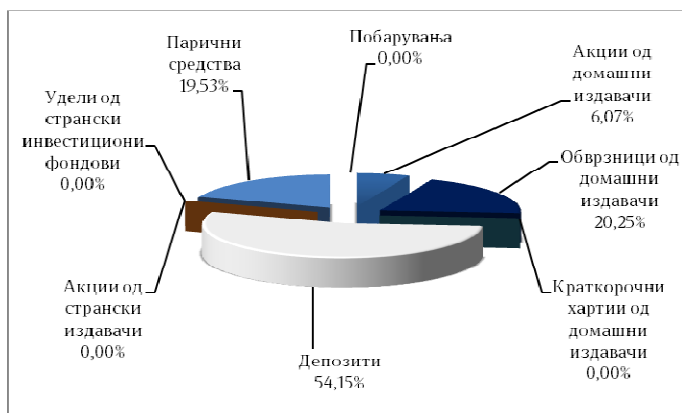
Структура на инвестициите на НЛБд

Структура на инвестициите на КБПд

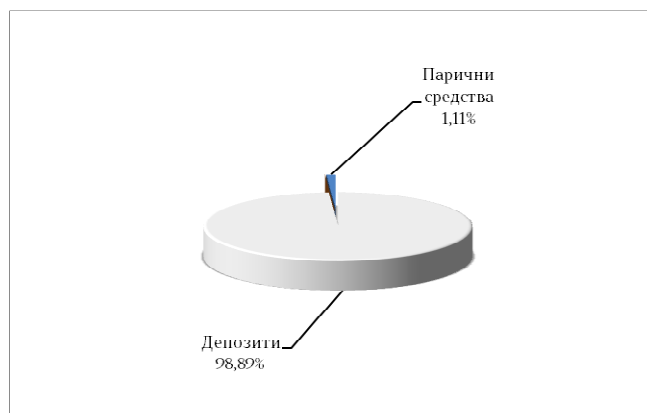
30.09.2009

31.12.2009

31.12.2009

Портфолио на доброволните пензиски фондови (31.12.2009 г.)

НЛБд- портфолио (31.12.2009)					
ИСИН	НАЗИВ	ВАЛУТА	Номинална вредност / број на акции	Вредност во денари	% од вкупните средства
МКМИНФ200313	Обврзница за старо девизно штедење; 2,00%; 01/10/11	ЕУР	15.368	887.937	15,82%
МКМИНФ200Д19	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/12	ЕУР	1.500	84.324	1,50%
МКМИНФ200Д27	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/13	ЕУР	945	53.283	0,95%
МКМИНФ200Д35	Обврзница за денационализација; 2,00%; 01/06/14	ЕУР	2.054	110.832	1,97%
Вкупно државни обврзници				1.136.376	20,25%
Уни банка	10,50%; 02/09/09-02/09/10	МКД	80.000	82.785	12,38%
	10,50%; 14/09/09-14/09/10	МКД	22.000	22.690	
	10,50%; 15/09/09-15/09/10	МКД	69.000	71.144	
	10,50%; 09/11/09-09/11/10	МКД	52.800	53.605	
	10,50%; 23/11/09-23/11/10	МКД	109.800	111.032	
	10,50%; 26/11/09-26/11/10	МКД	350.000	353.625	
ПроКредит банка АД Скопје	11,00%; 01/10/09-01/10/11	МКД	117.000	120.244	41,77%
	11,00%; 13/10/09-13/10/11	МКД	27.800	28.470	
	11,00%; 22/10/09-21/10/11	МКД	48.000	49.027	
	11,00%; 02/11/09-02/11/11	МКД	85.900	87.453	
	11,00%; 26/11/09-25/11/11	МКД	350.000	353.797	
	11,00%; 18/12/09-19/12/11	МКД	1.000.000	1.004.219	
Вкупно депозити				3.038.935	54,15%
Алкалоид	обични акции	МКД	35	165.925	2,96%
Гранит АД Скопје	обични акции	МКД	235	174.868	3,12%
Вкупно акции				340.793	6,07%
Вкупно државни хартии од вредност				1.136.376	20,25%
Вкупно инвестиции					80,47%
Побарувања					0,00%
Парични средства					19,53%

КБПд- портфолио (31.12.2009)					
ИСИН	НАЗИВ	ВАЛУТА	Номинална вредност / број на акции	Вредност во денари	% од вкупните средства
Алфа банка	10,00%; 22/12/09-22/12/10	МКД	86.473	86.676	47,54%
Инвест банка	10,00%; 30/12/09-30/12/10	МКД	93.600	93.626	51,35%
Вкупно депозити				180.302	98,89%
Вкупно инвестиции					98,89%
Побарувања					0,00%
Парични средства					1,11%

Придонеси и нето средства по доброволен пензиски фонд во 2009 г.

(во илјади денари)

Месец	НЛБд		КБПд		Вкупно	
	Придонеси	Нето средства	Придонеси	Нето средства	Придонеси	Нето средства
07.2009	124,37	118,26			124,37	118,26
08.2009	196,12	305,41			196,12	305,41
09.2009	182,46	480,72			182,46	480,72
10.2009	170,56	646,09			170,56	646,09
11.2009	1.178,29	1.781,58			1.178,29	1.781,58
12.2009	3.936,28	5.559,92	189,51	182,17	4.125,78	5.742,08
Вкупно	5.788,07		189,51		5.977,57	

Движење на сметководствената единица по доброволни пензиски фондови во 2009 г.

датум	НЛБд	КБПд
15.07.2009	100,000000	
31.07.2009	100,170567	
15.08.2009	100,410205	
31.08.2009	100,729439	
15.09.2009	101,016871	
30.09.2009	101,348984	
15.10.2009	101,680955	
31.10.2009	102,036797	
15.11.2009	102,369855	
30.11.2009	102,714021	
15.12.2009	103,003651	
21.12.2009	102,815757	100,000000
31.12.2009	103,061825	100,204385